

7.10.2020

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

Keskustelupöytäkirja

16 – 2020

Kokousaika: 7.10.2020 klo 18.00 – 23.50

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro.

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Diskussionsprotokoll

16 – 2020

Mötestid: 7.10.2020 kl 18.00 – 23.50

Mötesplats: Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges föredragningslista i vilka någon har yttrat sig.

7.10.2020

238 §.....	7
Esityslistan asia nro 7	7
SDP:N VALTUUSTORYHMÄN RYHMÄALOITE JOUKKOLIIKENTEN KÄYTÖN KASVATTAMISESTA	7
Valtuutettu Pentti Arajärvi	7
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara	8
Valtuutettu Laura Rissanen	8
Valtuutettu Paavo Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)	9
Valtuutettu Pentti Arajärvi (vastauspuheenvuoro).....	9
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)	9
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	10
Valtuutettu Risto Rautava (vastauspuheenvuoro)	10
Valtuutettu Mari Rantanen (vastauspuheenvuoro)	11
Valtuutettu Pentti Arajärvi (vastauspuheenvuoro).....	11
Valtuutettu Paavo Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)	11
Valtuutettu Seija Muurinen (vastauspuheenvuoro)	12
Valtuutettu Risto Rautava (vastauspuheenvuoro)	12
Apulaispormestari Anni Sinnemäki	12
Valtuutettu Pilvi Torsti (vastauspuheenvuoro)	14
Valtuutettu Mika Ebeling (vastauspuheenvuoro)	14
Valtuutettu Risto Rautava (vastauspuheenvuoro)	14
Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)	15
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	15
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)	15
Valtuutettu Risto Rautava (vastauspuheenvuoro)	16
Valtuutettu Atte Kaleva (vastauspuheenvuoro).....	16
Ledamoten Björn Månsson.....	16
Valtuutettu Ilkka Taipale	17
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma	18
Valtuutettu Hannu Oskala	19
Valtuutettu Atte Harjanne.....	19
Apulaispormestari Anni Sinnemäki	20
Valtuutettu Otto Meri.....	21
Valtuutettu Atte Kaleva	22
Valtuutettu Mari Rantanen	22
Valtuutettu Sinikka Vepsä	23
Valtuutettu Anna Vuorjoki	24
Valtuutettu Arja Karhuvaara.....	25
Valtuutettu Paavo Arhinmäki	25
Valtuutettu Matias Turkkila	26
Valtuutettu Ilkka Taipale	27
Valtuutettu Pentti Arajärvi	28

7.10.2020

Apulaispormestari Anni Sinnemäki	28
Valtuutettu Mia Haglund	29
Pormestari Jan Vapaavuori	30
Valtuutettu Pilvi Torsti	31
Valtuutettu Osmo Soininvaara	32
Valtuutettu Matias Turkkila	33
Valtuutettu Pentti Arajärvi	33
Valtuutettu Ilkka Taipale	34
Valtuutettu Paavo Arhinmäki	34
Valtuutettu Pilvi Torsti	35
239 §.....	36
Esityslistan asia nro 8	36
VIHREIDEN VALTUUSTORYHMÄN RYHMÄALOITE HELSINKIIN 100 000 UUTTA PUUTA	36
Valtuutettu Reetta Vanhanen.....	36
Valtuutettu Ilkka Taipale	37
Ledamoten Björn Månsson.....	37
Valtuutettu Pentti Arajärvi	38
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	38
Valtuutettu Pentti Arajärvi (vastauspuheenvuoro).....	39
Valtuutettu Otto Meri.....	39
Ledamoten Silja Borgarsdóttir Sandelin.....	40
Valtuutettu Laura Kolbe	40
Valtuutettu Kaisa Hernberg (vastauspuheenvuoro)	41
Valtuutettu Ilkka Taipale	41
Valtuutettu Abdirahim Husu Hussein	42
Valtuutettu Sami Muttilainen	43
Apulaispormestari Anni Sinnemäki	43
Valtuutettu Petrus Pennanen (vastauspuheenvuoro)	44
Valtuutettu Pilvi Torsti	45
Valtuutettu Laura Kolbe	46
Valtuutettu Otto Meri (vastauspuheenvuoro)	46
Valtuutettu Sami Muttilainen	47
Ledamoten Björn Månsson.....	47
Valtuutettu Pentti Arajärvi	47
Valtuutettu Petrus Pennanen (vastauspuheenvuoro)	48
Apulaispormestari Anni Sinnemäki	48
Valtuutettu Mika Raatikainen	49
Valtuutettu Fatim Diarra.....	49
241 §.....	50
Esityslistan asia nro 10	50
VALTUUTETTU JAANA PELKOSEN ALOITE ULKOILUVAATETUKSEN TARJOAMISESTA PÄIVÄKOTIEN TYÖNTEKIJÖILLE	50

7.10.2020

Apulaispormestari Pia Pakarinen.....	50
Valtuutettu Laura Rissanen	51
Valtuutettu Petra Malin	51
Valtuutettu Ted Apter.....	51
Valtuutettu Sami Muttilainen	52
Valtuutettu Atte Kaleva	52
Valtuutettu Terhi Peltokorpi	53
Valtuutettu Mirita Saxberg	54
Ledamoten Marcus Rantala.....	55
Valtuutettu Fatim Diarra.....	55
Valtuutettu Sami Muttilainen (vastauspuheenvuoro).....	56
Valtuutettu Mari Holopainen	56
Apulaispormestari Pia Pakarinen.....	57
Valtuutettu Otto Meri.....	57
Valtuutettu Juha Hakola.....	58
Valtuutettu Terhi Peltokorpi	59
Valtuutettu Mari Holopainen	59
242 §.....	60
Esityslistan asia nro 11	60
VALTUUTETTU OUTI ALASEN ALOITE HENKILÖSTÖN PYSYVÄ EDUSTUS JA VALVONNAN LAAJENTAMINEN PELASTUSLAUTAKUNNASSA	60
Valtuutettu Matias Turkkila	60
Valtuutettu Anna Vuorjoki	60
Valtuutettu Veronika Honkasalo	61
Valtuutettu Otto Meri.....	62
Valtuutettu Pentti Arajärvi	62
Valtuutettu Ilkka Taipale	63
Valtuutettu Sami Muttilainen	63
Apulaispormestari Pia Pakarinen.....	64
Valtuutettu Ulla-Marja Urho	64
Valtuutettu Arja Karhuvaara.....	65
Apulaispormestari Pia Pakarinen.....	65
Valtuutettu Matias Turkkila	65
Valtuutettu Mika Ebeling	66
Valtuutettu Laura Kolbe	66
Valtuutettu Otto Meri (vastauspuheenvuoro)	67
Valtuutettu Pentti Arajärvi (vastauspuheenvuoro).....	68
Valtuutettu Dan Koivulaakso.....	68
Valtuutettu Veronika Honkasalo	69
Valtuutettu Mari Holopainen	69
Valtuutettu Otto Meri (vastauspuheenvuoro)	69
Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)	70
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)	70

7.10.2020

Valtuutettu Pentti Arajärvi (vastauspuheenvuoro).....	71
Ledamoten Björn Månsson.....	71
Valtuutettu Risto Rautava (vastauspuheenvuoro)	72
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)	72
Valtuutettu Anna Vuorjoki	72
Valtuutettu Risto Rautava (vastauspuheenvuoro)	73
Valtuutettu Petrus Pennanen.....	74
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)	74
Valtuutettu Matias Turkkila (vastauspuheenvuoro).....	75
Valtuutettu Mirita Saxberg (vastauspuheenvuoro).....	75
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)	75
Valtuutettu Veronika Honkasalo (vastauspuheenvuoro).....	76
Valtuutettu Petra Malin (vastauspuheenvuoro).....	76
Valtuutettu Risto Rautava (vastauspuheenvuoro)	76
Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)	77
Valtuutettu Laura Rissanen (vastauspuheenvuoro).....	77
Valtuutettu Dan Koivulaakso (vastauspuheenvuoro)	78
Valtuutettu Sami Muttilainen.....	78
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma.....	79
Valtuutettu Pentti Arajärvi	80
Valtuutettu Dani Niskanen	81
Valtuutettu Anna Vuorjoki	81
Valtuutettu Otto Meri.....	82
Valtuutettu Matias Turkkila	83
Valtuutettu Ulla-Maija Urho.....	83
Valtuutettu Sami Muttilainen.....	84
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma.....	84
Valtuutettu Veronika Honkasalo	85
243 §.....	86
Esityslistan asia nro 12	86
VALTUUTETTU VERONIKA HONKASALON ALOITE HELSINGIN KAUPUNGIN ULKOPUOLISISTA ASIANTUNTIJAPALVELUOSTOISTA	86
Valtuutettu Sami Muttilainen.....	86
Valtuutettu Veronika Honkasalo	86
Valtuutettu Sami Muttilainen.....	87
Valtuutettu Vesa Korkkula	88
Valtuutettu Dan Koivulaakso.....	88
Valtuutettu Otto Meri.....	89
Valtuutettu Petrus Pennanen.....	90
Valtuutettu Terhi Peltokorpi	91
Valtuutettu Sami Muttilainen	91
Valtuutettu Paavo Arhinmäki	92
Valtuutettu Dan Koivulaakso.....	92

7.10.2020

Valtuutettu Veronika Honkasalo	93
Valtuutettu Laura Kolbe	94
Valtuutettu Mari Holopainen	94
Valtuutettu Matti Parpala	95
Valtuutettu Ulla-Maija Urho	96
Valtuutettu Katju Aro	96
Valtuutettu Otto Meri	97
Ledamoten Björn Månsson	97
Valtuutettu Daniel Sazonov	98
Valtuutettu Anna Vuorjoki	98
Valtuutettu Veronika Honkasalo	99
Valtuutettu Dan Koivulaakso	100
Valtuutettu Paavo Arhinmäki	100
Valtuutettu Atte Harjanne	101
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara	102
Ledamoten Björn Månsson	102
Ledamoten Thomas Wallgren	102
Valtuutettu Matti Parpala	103
Valtuutettu Otto Meri	104
Valtuutettu Daniel Sazonov	104
Valtuutettu Atte Kaleva	105
Valtuutettu Dan Koivulaakso	105
Valtuutettu Veronika Honkasalo	106
Valtuutettu Paavo Arhinmäki	107
Valtuutettu Dan Koivulaakso	107
Valtuutettu Petrus Pennanen	108
Valtuutettu Katju Aro	109
Valtuutettu Veronika Honkasalo	109

7.10.2020

---

238 §

Esityslistan asia nro 7

SDP:N VALTUUSTORYHMÄN RYHMÄALOITE JOUKKOLIIKENTEEN KÄYTÖN KASVATTAMISESTA

Valtuutettu Pentti Arajärvi

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä vastaus tähän aloitteeseen on jossain määrin omituinen ja ristiriitainen. Ensinnäkin todetaan, että koronan takia ei mitään ole tehtävissä. No, ei tässä tämän asian kanssa mitään kiirettä olekaan. Kukaan ei ole ajatellut, että se toteutuisi tänä vuonna tai ensi vuonna, varsinkin kun se tarvitsee useampien kaupunkien ja kuntien yhteistä päätöstä, mutta sitä olisi voitu lähteä edistämään.

Lisäksi todetaan, että maksuttomuus on ristiriitainen tavoite laadun parantamisen kanssa. En kyllä ymmärrä miten. Kysymys on siitä, että mitä halutaan tehdä. Ei kumpikaan estä toisen toteuttamista. Lippujen halventamisesta todetaan, että ihmiset vain käyttäisivät rahan muihin asioihin. Se on tarkoituskin, että ihmiset käyttävät rahan muihin asioihin. Ei kai tarkoitus ole, että maksuja keräämällä saadaan ihmiset jotenkin käyttäytymään tietyllä tavalla. Lisäksi jos tämä vaatii verojen koroittamista, niin silloinhan ihmisillä olisi varaa maksaa ne verot. Se vain muuttaisi kustannusvastuuta niin että tarvittavat varat kerätään veroina eikä lipputuloina.

Tästä todetaan myös, että maksuttomuus tai hintojen alentaminen lisää matkustajien määrää ? ongelma sekään on. Tosin täällä kyllä aloitteessa sanotaan myös, että maksuttomuus vähentää matkustajien määrää. Että en tiedä nyt sitten, kumpaa se tekee. Edelleen kerrotaan edistettävän kestävästä liikkumisesta ja autoilun vähentämisestä, ja siihen täytyy keksiä jotakin keinoja, mutta halvemmat lippuhinnat eivät ilmeisesti ole keino tähän. Kaiken kaikkiaan en oikein ymmärrä tätä kaupunginhallituksen vastausta, mutta ehkä se ei ole tarkoituskaan.

7.10.2020

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä on erittäin tärkeä aloite tämä julkisen liikenteen lisääminen ja sen tekeminen houkuttelevaksi. Me just keskusteltiin tästä meidän toimialan lautakunnassa, että esimerkiksi tämä keskustavisiio, niin sehän täytyy perustua siihen, että tämä keskusta on saavutettavissa. Ja silloin on erittäin tärkeä se, että mitä liikennemuotoja tänne tulee ja mitkä on houkuttelevia käyttää ihmisille. Mä olen kuitenkin tehnyt tähän yhden semmoisen ponnen, josta ihmiset tuolla Hakaniemen torilla jatkuvasti tulee kysymään, että kuulkaa milloin ne poistetaan ne aikarajat siitä seniorilipusta. Olen tehnyt siis ponnen, että:

Valtuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta poistaa 70+-kertalipusta aikarajat. Seniorit eivät matkusta ruuhka-aikoina, mutta he käyvät harrastuksissaan myös iltaisin. He tuntevat itsensä toisen luokan kansalaisiksi, kun heille tarjotaan aikarajoja, milloin on syytä matkustaa HSL-liikennevälineillä.

Valtuutettu Laura Rissanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos aloitteen tekijöillekin siitä, että taas päästään keskustelemaan joukkoliikenteen lippujen hinnoista. Meidän on tosi tärkeä huolehtia siitä, että me saadaan pidettyä meidän joukkoliikenne kilpailukykyisenä ja houkuttelevana, ja täytyy sanoa, että tällä hetkellä meidän lippujen hintojen rakenteessa on vähän sentyyppinen virhe, että muiden kuin kanta-asiakkaiden elikkä muiden kuin niiden, jotka hankkivat näitä yli 30 päivän tai pidempiä lippuja, niin heidän osaltaan meillä ei oikeastaan ole tarjota järkevää vaihtoehtoa. Elikkä meillä on nämä kausiliput, jotka on hinnoiteltu mielestäni varsin järkevästi, myös tämän vyöhykeuudistuksen jälkeen. Mutta niin kuin monet meistä muistavat – itsekin pääsen jo puhumaan niistä vanhoista hyvistä ajoista – kun oli esimerkiksi kymmenen matkan lippu, eli että oli myös tällaisille satunnaiskäyttäjille mahdollista ostaa vähän edullisempia lippuja kuin kertalippuja. Siinä mielessä toivon, että HSL:ssäkin mietitään sitä, miten me saadaan entistä useampi käyttämään joukkoliikennettä. Tällä hetkellä hintaero kausilippujen ja kertalippujen välillä on liian suuri, ja tästähän onkin siten erinomainen aloite meillä täällä myöhemmin tänään listalla käsiteltävänä tähän aiheeseen liittyen.

7.10.2020

Muuten olen samaa mieltä kuin tässä aloitevastauksessa. Täytyy kyllä sanoa, että valtuutettu Arajärvi oli siinä ihan oikeassa, että tämä vastaus on vähän sekavasti kirjoitettu, mikä johtunee siitä, että siinä on otettu myös tätä meidän lausuntoa HSL:n talousarviosta ensi vuodeksi huomioon. Mutta en kannata täysin maksutonta joukkoliikennettä, vaan sitä, että se pidetään kilpailukykyisenä kaikille helsinkiläisille, ne hinnat.

Kiitos.

Valtuutettu Paavo Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Asko-Seljavaara esittää pontta siitä, että näiden alennettujen eläkeläislippujen tätä aikarajaa pitäisi muuttaa, poistaa. Sinänsä kannatettava ponsi, koska tätä on kaupunginhallitus HSL:lle jo kahtena vuotena peräkkäin esittänyt omassa lausunnossaan, että pitäisi selvittää tämän aikarajan laajentamista. Ensimmäisen kerran sitä esitettiin, ei yksimielisesti vaan niin että kokoomus sitä vastusti, mutta viimeiset kaksi vuotta koko Helsinki on yhdessä ollut tällä kannalla. Minusta on hyvä, että me kaikki yhdessä puolustaisimme sitä, että tämä alennus tulisi ilman aikarajoja, juuri niistä syistä mitä valtuutettu Asko-Seljavaara täällä perusteli: pitää liikkua myös iltaisin. Mutta en tiedä, onko järkevää tehdä pontta asiasta, josta on jo olemassa kaupungin kanta.

Valtuutettu Pentti Arajärvi (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

En sanonut, että aloitevastaus on sekavasti kirjoitettu. Sanoin, että aloitevastaus on ristiriitainen. Voi olla, että se sen lisäksi on sekavasti kirjoitettu, mutta sen pahempi.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, arvon puheenjohtaja.

Tähän maksuttomuuteen liittyen kommentoin itsekkin, että näen myös sen arvon, että meillä on edulliset tai kohtuulliset joukkoliikenteen lippu-

7.10.2020

---

jen hinnat, koska se mahdollistaa meille myöskin sen investointikyvyn, joka näkyy tällä hetkellä merkittävässä määrin koko pääkaupunkiseudulla esimerkiksi näiden raideyhteyksien lisäämisenä. Sitten kommentina tähän valtuutettu Asko-Seljavaaran erinomaiseen puheenvuoroon, että kannatan itse lämpimästi tämän aikarajan poistoa. Se on koettu erittäin epäoikeudenmukaiseksi. Lisäisin tähän Asko-Seljavaaran perusteluihin myös sen, että onhan meillä näitä terveyskeskus- ja muita asiointiaikoja nykyään ilta-aikaan tai ainakin tämän nykyisen aikarajan ulkopuolella. Samalla tavalla täytyy kannustaa, että niissä yhteyksissä käytetään joukkoliikennettä.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Kiitän kollegoja tästä positiivisesta suhtautumisesta. Tästähän on niin paljon puhuttu. On lautakunnassa ja on kadulla ja on ihmisten kanssa tästä puhuttu. Nyt kun HSL on ehdottanut, että näistä kuukausilipuista tai vuosilipuista poistetaan se aikaraja, niin me vanhat, me ei käytetä niin paljon niitä matkoja, että meillä kannattaisi ostaa semmoinen lipuu. Sehän maksaa kuusi kymppiä, ja jos siitä tulee puolet, se on kolme kymppiä, niin pitää matkustaa ainakin 20 kertaa siis kuukaudessa, jotta kannattaa ostaa se lippu. Sen takiahan se kertalippu on just meikäläiselle se oikea tapa.

Valtuutettu Risto Rautava (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Nyt on syytä varmaan tässä muistuttaa pikkupätkä historiaa, elikkä tämähän on syntynyt aikoinaan tämä aikaraja eläkeläisjärjestöjen esityksestä, että sinä aikana kun ei ole muita liikkeellä, voisiko eläkeläiset matkustaa edullisemmilla hinnoilla. Tämä on tämä lähtökohta. Sitten toisaalta kyllä tähän vaikuttaa tämä koronatilannekin. HSL:n taloustilanne on tällä hetkellä todella huono. Tänä vuonna tule 140 miljoonaa euroa tappiota, ensi vuonna varmaan vielä enemmän. On vaikeata tällä hetkellä ehkä lisälenuksia lähteä myöntämään, vaikka toki niitä selvitetään. Sitten pitää muistaa, että tässä on tietysti kaikki seudut kunnat, ja sieltä pitää taikka yritetään aina löytää yhteinen näkemys.

7.10.2020

Valtuutettu Mari Rantanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Ilolla kuuntelen tässä Sirpa Asko-Seljavaaran pontta ja sen saamaa kannatusta. Me teimme juurikin talousarvioaloitteen, jota ei kukaan kyl-läkään sosiaali- ja terveyslautakunnassa kannattanut, joten pidän tätä vähän... Nyt puhutaan siitä populismista, jota aika usein tässä valtuus-tossa toistellaan. Eli että nyt ponnella sitten viedään samaa asiaa, mitä te ette halunneet talousarviossa edistää, niin pidän tätä vähän erikoi-sena.

Kiitos.

Sinänsä hyvä ponsi kyllä.

Valtuutettu Pentti Arajärvi (vastauspuheenvuoro)

Valtuutettu Rautavalle vastauksena. Hän ei ehkä kuullut ensimmäistä puheenvuoroani, jossa sanoin, ettei tarkoitus ole välttämättä tätä toteut-taa ensi vuonna eikä välttämättä vuonna -22 eikä välttämättä vuonna -23, juuri niistä syistä että tämä vaatii useiden kuntien päätöksentekoa. Pääasia olisi, että tämä asia lähtee liikkeelle.

Valtuutettu Paavo Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa herra puheenjohtaja.

Minusta on hyvä, että meillä laajasti vasemmalta oikealle ollaan sitä mieltä, että näiden eläkeläislippujen alennuksen tätä aikarajaa pitää laajentaa ja poistaa. Nyt täällä valtuutettu Mari Rantanen sanoi, että on populismia tehdä tästä valtuustossa ponsi, kun hänen talousarvioaloi-tettaan ei kannatettu sosiaali- ja terveyslautakunnassa. Aikaisemmin kerroin, että tämä on ollut jo kantana Helsingin kaupunginhallituksessa, jossa istui myös perussuomalaisen edustaja kahden vuoden ajan, yk-simielisesti. Joten voi kysyä tietysti, onko populismia tehdä talousarvio-aloite asiasta, josta a) Helsingillä on jo se kanta ja b) Helsinki ei talous-arviossaan päätä lipun hinnoista, vaan niistä päättää HSL. Ja meillä nimenomaan kaupunginhallitus antaa HSL:lle lausunnon siitä, miten li-punhintoja pitäisi kehittää.

7.10.2020

Valtuutettu Seija Muurinen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Mä vain korjaan hiukan keskustelua siinä mielessä, että sanottiin, että sosiaali- ja terveystalokunnassa kukaan ei tällaista kannattanut. Itse tein vastaavantyyppisen aloitteen, mutta se ei mennyt äänestyksessä läpi. Että kyllä samasta ryhmästä tulee nyt ihan yhtenäistä linjaa.

Kiitos.

Valtuutettu Risto Rautava (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Totta kai tätä on tutkittu ja tätä tukitaan ja selvitetään edelleenkin, min-kälaisia mahdollisuuksia on ja sitten niitä arvioidaan osana sitä kokonaisuutta. Kyllä mä kuulin, valtuutettu Arajärvi, myös sen teidän esityk-senne, että ei ollut tarkoitus tätä heti tässä ja nyt tehdä. Mutta samalla on muistettava myös se, kun täällä on viitattu näihin lausuntoihinkin, niin tilanne, missä ne lausunnot nyt annettu, niin näyttää siltä, että se on ollut merkittävästi parempi, miltä nyt näyttää ensi vuonna tämä ti-lanne olevan, koska tämä koronatilanne koko ajan näyttää pahenevan. Mutta näillä eväillä ja rakentaen kaikkien kuntien kanssa ja kaikkien puolueitten kanssa me viedään tätä asiaa tietysti eteenpäin.

Apulaispormestari Anni Sinnemäki

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Ehkä ihan muutama huomio, itse asiassa kolme eri asiaa tästä sosiali-demokraattisen ryhmän ryhmäaloitteesta. Ensinnä keskustelussa on tullut jo hyvin esiin se, että koronakriisi on ollut nimenomaan joukkoliikenteelle aivan poikkeuksellisen vakava kriisi. Jos ajatellaan niitä ta-loudellisia iskuja, joita tämä pandemia on tuottanut Helsingille, niin ni-menomaan joukkoliikenne on siellä suurimpien kärsijöiden joukossa. Valtuutettukollega Rautava, joka toimii myös HSL:n hallituksen puheen-johtajana, totesi, että lipputulomenetykset tältä vuodelta tulevat ole-maan jopa 140 miljoonaa euroa, ja ensi vuoden osalta tilanne on hyvin epävarma.

7.10.2020

Kuten kaikessa liikkumisessa, emme myöskään tiedä aivan kovinkaan tarkasti emmekä pysty ennustamaan, mikä on tilanne sen jälkeen. Siinä mielessä vaikka se ei ehkä edesauttanut tämän vastauksen puhdasta soljuvaa etenemistä, niin oli mielestäni perusteltua, että kaupunginhallitus myös avaa vastauksessaan sitä, miten dramaattinen tämä tilanne joukkoliikenteen osalta on tällä hetkellä.

Valtio tuli vastaan joukkoliikennetoimijoita kesän päätöksissään, ja HSL:n osalta tämä tarkoittaa sitä, että 59 miljoonaa euroa on tullun valtion avustusta, mutta senkin jälkeen HSL:n tappio jää valtavan suureksi. Samalla elämme epävarmassa tilanteessa matkustajien osalta, joten joka tapauksessa meidän täytyy varautua siihen, että täytyy tehdä valtavasti töitä sen eteen, että kun selviämme tästä taudista, niin millä tavalla sitten, miten joukkoliikenne nostetaan jaloilleen. Se vaatii meiltä todennäköisesti kyllä todellakin näitä myös aloitteessa mainittuja satsauksia, jossa varmasti kaikki kunnat joutuvat subventoimaan joukkoliikennettä enemmän kuin tuon totutun 50 %.

Sitten pidemmän aikavälin osalta niin mielestäni aloitteessa todetaan ja puhutaan oikeastaan kahdesta asiasta. Toinen asia, josta puhutaan, on se, että täysin maksuton joukkoliikenne eikä vaikuta kokemusten eikä myöskään tutkimusaineiston perusteella olevan se ratkaisu, joka toisi joukkoliikenteeseen maksimaalisen määrän käyttäjiä ja joka samalla edistäisi kaikkien kestävien kulkumuotojen eli kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuutta.

Se, mikä taas vastauksessa tuodaan esiin ja jonka puolesta HSL:ssä tehdään työtä ja analyyseja, on se, että etsitään sitä optimaalista, sopivaa joukkoliikenteen hintaa, joka mahdollistaa korkean laadun, joka on sosiaalisesti oikeudenmukainen, joka houkuttelee joukkoliikenteen käyttäjäksi ja jossa sitten hinnoittelu myös sitouttaa ihmisiä joukkoliikenteen käyttäjäksi. Tämä on mielestäni se suunta johon, kun olemme päässeet jaloillemme joukkoliikenteen osalta tämän kriisin jäljiltä, niin se on ennen kaikkea se työ, mitä täytyy tehdä. Etsiä sitä optimaalista hintaa, jolla joukkoliikenne on houkuttelevaa ja kilpailukykyistä, jolla myös autojen ratista siirtyy ihmisiä joukkoliikenteeseen, ja siihen myös investoinneilla on iso rooli. Se on se työ, mitä kannattaa tällä seudulla yhdessä muiden HSL-kuntien kanssa olla tekemässä.

Kiitos.

7.10.2020

Valtuutettu Pilvi Torsti (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Apulaispormestari Sinnemäki nosti esiin minusta ihan oikein perustelut siihen, että tässä aloitteen vastauksessa on myös tuotu tätä ajankoh-
taista tilannetta, joka on täysin poikkeuksellinen joukkoliikenteelle ja
nimenomaan tälle seudulle, josta me vastaamme. Sen verran ajattelen,
että nostetaan pääkaupunkiseudun häntää, että tässä mainituissa
joukkoliikennetuissa rohkenen arvella, että saattaa olla ensimmäinen
kerta, kun päästiin sellaiseen päätökseen, jossa tukisumma, joka oli
kokonaisuudessaan sata miljoonaa valtiollisesti ja jaettiin kolmeen
osaan ELY-keskuksille – harvaan asutummille seudulle, keskisuurille
kaupungeille ja suurille kaupunkiseuduille – niin pääkaupunkiseudun
osuus oli prosentuaalisista tappioista tismalleen sama kuin keskisuurilla
kaupunkiseuduilla. Eli sadasta miljoonasta HSL:n osuudeksi todellakin
tuli 59 miljoonaa.

Kiitos.

Valtuutettu Mika Ebeling (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Apulaispormestari Sinnemäki puhui asiaa. Tuo on hyvä pyrkiä sille ta-
solle, mikä on yhteiskuntataloudellisesti kaikkein edullisin taso. Aika-
naan Helsingin kaupunginvaltuusto on päättänyt, että sitä tutkitaan, ja
se tutkimus muistaakseni osoitti, että 60 %:n subventioaste olisi yhteis-
kuntataloudellisesti paras taso. Sikäli kun kaupungin varat antaa myö-
ten, niin mielestäni olisi syytä pyrkiä siihen tavoitteeseen, että päästäi-
siin yhteiskuntataloudellisesti edullisimmalle tasolle.

Kiitos.

Valtuutettu Risto Rautava (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Torsti oli aivan oikeassa siinä, että tämä oli erittäin merkit-
tävä tämä. Se oli itse asiassa lipputulojen menetyksestä noin 57 mil-
joonaa, ja sitten siihen tuli vähän muita rahoja vielä pari miljoonaa pääl-

7.10.2020

---

le. Se on tarkoitettu nimenomaan tätä vuotta varten, ja sillä on ihan ratkaiseva merkitys tietysti siitä, että me selvittäämme tästä vuodesta. Mutta valitettavasti sitten tilanne – nyt on hyvä tuoda esille se – se on hyvin vaikea. Niin kuin apulaispormestari Sinnemäki toi esille, niin vielä ensi vuonna eletään vähän hämärässä tilanteessa, mutta tällä hetkellä näyttää, että tilanne ei ole ainakaan helpottamassa. Kyllä me tullaan tarvitsemaan valtiota myös ensi vuonna mukaan tähän harjoitukseen.

Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

Kiitos tästä huomiosta, että taloustilanne heikkenee koronan takia. Mä jotenkin olisin toivonut HSL:ltä tiukempaa kuria matkustajakäyttäytymiseen, koska se on ainakin täällä ydinkeskustassa poistanut käyttäjiä ja siirtänyt heitä muun muassa taksin käyttäjiksi. Syy on nimenomaan se, että näiden turvavälien ja maskien ikään kuin käyttämättä jättäminen aiheuttaa oikeasti turvattomuutta spårän ja varsinkin bussin matkustajissa. Mä toivon HSL:ltä kuria tässä ja myöskin näiden ohjaajien ohjeistamista kuuluttamaan ja muistuttamaan entistä enemmän näistä turvallisuusseikoista.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Kun matkustajat kerran vähenee HSL:n liikennevälineissä, niin kyllähän se puolen lipunkin hinta on tuloa, jos se muuten kulkisi tyhjänä. Että kyllähän se nyt kannattaa tutkia, että jos nämä vanhukset tai me vanhat maksetaan siitä puolikin hintaa, niin sekin on jo jotain tuloa. Ainakin niihin busseihin, missä on tilaa.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Halusin vain vielä ikään kuin korostaa tätä HSL:n hallituksen puheenjohtaja Risto Rautavan puheenvuoroa, jossa hän siis kiitti hallitusta siitä, että hyvä hallitus on suunnannut tänne joukkoliikenteen tukemiseen merkittävässä määrin apua. Siitä Rautava, kokoomuslainen Risto Rautava myös kiitti hallitusta.

7.10.2020

Valtuutettu Risto Rautava (vastauspuheenvuoro)

Ensinnäkin valtuutettu Heinäluomalle haluan sanoa, että en ole missään yhteydessä todennut ”hyvä hallitus”, mutta totean, että tämä ratkaisu oli oikean suuntainen, vaikka se nyt ei ihan kokonaan näitä meidän ongelmia tässä poistanutkaan. Silloin täytyy antaa kiitosta, kun siihen tietysti on, ehdottomasti näin.

Sitten valtuutettu Karhuvaaralle toteaisin, kun hän moitti HSL:ää siitä, että pitäisi olla tiukempi, niin HSL ei ole sotilasorganisaatio, jossa käsketään asiakkaita käyttämään maskia. Mutta sen sijaan me, jotka olemme liikkuneet joukkoliikennevälineissä, huomaamme, että siellä on sekä valotauluilla että kuulutuksilla koko ajan, että käyttäkää ihmiset näitä maskeja. Ilokseni olen huomannut, että ainakin metrossa ja raitiovaunuissa tämänkin päivän kokemusten mukaan niitä on aika hyvin siellä käytetty. Mutta me noudatetaan myös niitä ohjeita, mitä suomalaisessa yhteiskunnassa on mahdollisuus lakien mukaan noudattaa.

Valtuutettu Atte Kaleva (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Heinäluomalle tuossa ensin, että onhan se tosiaan hienoa, että hallitus on nyt tehnyt jotakin hyvää. Johan tässä puolitoista vuotta sitä on odoteltukin, että tällaista tapahtuisi. Sikäli merkityksellinen päivä.

Mutta oikeastaan tämä mun vastauspuheenvuoro kohdistuu tähän valtuutettu Asko-Seljavaaran erinomaiseen puheenvuoroon. Jos nyt kävisi sillä tavalla, että näitä lippujen aikarajoituksia senioreilta ei poistettaisi, niin useimmin on niin, että nämä seniorit ei käytä sitä joukkoliikennettä. Se jää kokonaan käyttämättä. Niin kyllähän tässä joka tapauksessa, vaikka se olisi se puolikas lipun hinta, niin kyllähän se nyt joka tapauksessa hyvä juttu on, että siitä tulee niitä tuloja, jos muuten kokonaan jää se tulo saamatta, se puolikaskin tulo.

Ledamoten Björn Månsson

Kiitos, puheenjohtaja. Tack, ordförande.

Ensin pari pientä kommenttia. Tässä kun haikailtiin näitä kymmenen matkan leimauslippuja, niin onhan olemassa nykyaikainen vaihtoehto

7.10.2020

---

elikkä ostetaan sille lipulle, sille muovilipuskalle arvoa eikä aikakautta. Silloinhan ne on myöskin paljon halvempia kuin kertaliput. Eli ei todellakaan kenenkään kannata ostaa kertalippuja, muuta kuin turisti tietysti sitten kun niitä taas rupeaa tulemaan.

Sen verran mun mielestä Karhuvaara oli oikeassa, että mä kiinnitän vain pieneen asiaan huomiota. Bussikuljettajille pitäisi nyt opettaa HSL:n toimesta, että vähän pehmeämpää ajoa. Kun ihmiset ei halua eikä pitäisi pitää kiinni noista tangoista, niin ei pitäisi äkkijarruttaa pysäkeillä ja niin edelleen.

No, mutta varsinainen puheenvuoroni. Yleiseen lippujen hinnan alentamiseen ei todellakaan nyt ole varaa. Me kuulimme ? 140 miljoonaa, ja mitä se onkaan ensi vuonna ja mitä valtio siihen antaakaan. Pääasia on nyt, ettei liput kallistu. Siis yleiseen alentamiseen ei ole varaa. Sen sijaan eräiltä osin pitäisi harkita. Tämä 70+-aika-ajaja on yksi, jossa kaupungilla on jo pitkään ollut selkeä linja. Sitten opiskelijoiden alennus olisi hyvä palauttaa 45 %:n tasosta tuohon 50:een. Ja kolmanneksi, ja palaamme sitten muussa asiassa siihen, nämä yhden vyöhykkeen liput. Siinä olisi fiksua toimintaa, ei yleistä alentamista.

Valtuutettu Ilkka Taipale

Montako minuuttia?

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä on nyt suuremmat asiat kyseessä. Helsingin kaupungin pitäisi tehdä perusteellinen selvitys kaikkien osapuolten kannalta maksuttoman liikenteen hyödyistä ja haitoista. Arvo Salo esitti tätä ensimmäistä kertaa vuonna -68. Se on ollut esillä jatkuvasti joka puolella, ja selvitystä ei ole haluttu tehdä. Tämä on heikoin vastaus kautta aikojen tässä asiassa. Nyt on kolme suurta asiaa, jotka koskettaa tavallisia ihmisiä. Ne on asuminen eli Arava-asuntojen ja yksin asuvien asuntojen merkittävä lisäys, liikenteen maksuttomuus tai hintojen alentaminen lapsiperheille, koululaisille ja vanhuksille aluksi ja päivähoiton maksujen alennus ja vähentäminen. Se, että ne maksetaan veroilla, hyödyttää varakkaita jopa enemmän kuin köyhiä. Tämä pitää nyt tajuta.

Täällä on keskusteltu aivan olemattomia seikkoja. On muistettava, että porvarit olivat aikanaan kunnallissosialismin kannalla 1900-luvun alus-

7.10.2020

---

sa. Siitä on laajaa kirjallisuutta, ja he ovat olleet ? , ja minä toivon, että joko hallituspuolueet yhdessä tai sitten asevelisocialismi luo viimein akselin tässä maassa, jotka katsoo tätä suuria asioita. Tunneli Tallinnaan ja silta Ruotsiin sen jälkeen kun on tehty Pietarin rata 130 vuotta sitten. Täällä on ihan vähäpätöisistä asioista keskusteltu tällä hetkellä.

Eli tutkimus edes, jos kykenette tekemään. Ellei sitä tee, niin ehkä Suomalainen Klubi tekee tai Sorsa-säätiö tai joku muu maksutta teille, edes että voidaan nähdä kaikki nämä asiat.

Kiitos.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Taipale tässä vieressä nyt visioi loistavalla tavalla tätä isoa kuvaa, ja haluaisin myöskin tästä isosta kuvasta puhua sen verran, että kun tässä on keskitytty paljon tähän koronakriisin aikaiseen tilanteeseen, että kyllä mielestäni joukkoliikenteen tukemisessa pitäisi tämän ryhmälaitteen mukaisesti pyrkiä katsomaan sitä, että me tukisimme sitä merkittävästi enemmän yhteisistä verorahoista kuin tähän mennessä on tehty. Sitä kautta me pystyttäisiin tähän lippujen hinnan korostuspaineisiin myöskin vaikuttamaan ja ehkäistäisiin sitä pahaa kierrettä, joka saattaa syntyä siinä, että kun lippujen hintoja lähdetään korottamaan, niin sitten se taas vähentää matkustajamääriä ja sitten taas on kierre syntynyt.

Tässä mielessä toivon, että Helsingissä me voitaisiin lähteä voimakkaammin edistämään tammöistä keskustelua, koska nyt erityisesti näinä aikoina kun meillä on suuria investointeja liikkeellä, niin tulee paine sinne kustannuspuolelle. Ja sitten kun katsoo tätä yhteiskunnallisesti, niin kyllä koko tämän meidän maan kannalta on järkevää, että me onnistutaan täällä pääkaupunkiseudulla ratkaisemaan tämä asia, liikkuminen niin että entistä useampi käyttää joukkoliikennettä ja että meillä on monipuoliset palvelut ympäri Helsinkiä. Myös poikittaisliikenne toimii joukkoliikenteellä sujuvasti. Se on tämän ympäristön ja ilmastomuutoksen kannalta aivan keskeisimpiä tavoitteita, ja toivon, että me kykenemme myös HSL-alueella suuntaamaan paljon enemmän yhteisiä verorahoja tämän joukkoliikenteen käyttöön kuin tähän mennessä on pystytty tällä nykyisellä fifty-fifty-periaatteella, jossa puolet tulee lippuhintojen maksuista ja puolet sitten kaupunkien tuloista.

7.10.2020

Valtuutettu Hannu Oskala

Kiitos, puheenjohtaja.

Koronakriisi tosiaankin teki tästä keskustelusta jonkin verran teoreettisempaa, mutta ihan mielenkiintoinen keskustelu tämä on silti. Valtuutettu Taipaleelle haluaisinkin kertoa ilouutisia: HKL elikkä Helsingin kaupungin liikennelaitos teki jo vuonna 2008 tällaisen selvityksen ja tutkimuksen, ja se löytyy kyllä ihan internetistä ihan Googllella. Löysin sen tässä saman tien. Siellä yhteenvedossa kerrotaan, että tämäntyyppinen maksuttomuus aiheuttaisi erityisesti siirtymää kävelystä ja kevyestä liikenteestä julkisiin. Autoilu vähenisi selvästi vähemmän. Kuten me tiedetään autoilusta, että autoilun kokonaismäärä ei loppujen lopuksi kuitenkaan vähene.

Keskeistä siis olisi kyetä siirtämään matkustajia henkilöautoista joukkoliikenteeseen, ja siinä hinta ei ole keskeinen tekijä, vaan se, että kun auto tarjoaa paremman palvelutason. Eli meidän pitää pystyä tarjoamaan parempi palvelutaso myös sinne julkiseen liikenteeseen. Se taas on helpompaa silloin kun meillä on rahaa parantaa sitä palvelutasoa. Hyvä esimerkki löytyy tuosta Tallinnasta, jossa maksuttomuus ei ole lisännyt joukkoliikenteen käyttöä. Yksi syy tälle on se, että Tallinnassa ei ole rakennettu uusia raitiovaunulinjoja vuoden 2013 jälkeen, vaikka uusia asuinalueita on rakennettu. Samanaikaisesti Tallinnassa yksityisautoilun suosio ja käyttö on kasvanut.

Jos me halutaan parantaa palvelutasoa, parempaa julkista liikennettä, enemmän julkisen liikenteen käyttäjiä, niin silloin kannattaa säilyttää maksullisuus. Mutta siinä samaisessa 2008 HKL:n selvityksessä oli sellainen arvio, että silloinkin jo silloista hintatasoa jonkin verran alempi hintataso toisi sen optimin näitten lipputulojen ja matkustajamäärien kohdalla. Elikkä voisinkin olla hyvinkin kannattamassa nykyistä edullisempia lipun hintoja, joita varmastikin sosialidemokraatit kannattavat, mutta maksuttomuus ei ole paras ratkaisu. Sillä ei saavuteta parhaita lopputuloksia.

Valtuutettu Atte Harjanne

Kiitos, puheenjohtaja.

Hyviä puheenvuoroja edellä, erityisesti valtuutettu Oskalalta erittäin hyvä kiteytys, ja tässä kyllä tekee mieli aika pitkälti kompata. Tämä ryhmäaloite on ihan tervetullut keskustelu. Aloite on tietysti tehty ennen

7.10.2020

---

koronaa, ja tämä ? tilanne on sellainen, että pitää ensin päästä yli, ennen kuin kannattaa hirveästi linjata. Mutta siihen valtuutettu Arajärven alkuperäiseen ? niin tässähän siis todetaan, että maksuttomuus on taloudellisesti ristiriidassa palvelun tason kehittymisen kanssa. Liikkumisbudjetti ohjautuu ei-kestävään liikkumiseen, ja siinä on taustalla näitä tekijöitä, joista Oskala tuossa puhui. Eli maksuttomuus ei itseisarvona ole erityisen... Se ei ole itseisarvo, ja myöskään ne asiat, mitä tavoitellaan joukkoliikenteen kehittämiseksi, niin se ei niitä myöskään tue. Eli oikea kysymys on se oikea subvention taso ja palvelutaso, jolla me turvataan kestävien liikennemuotojen riittävä ja iso osa.

Sitten siinä hyvä kysymys on, että varmaan siellä erilaista paikattavaa on, mutta itse en todellakaan ole näiden erilaisten alennusryhmien ja spesiaalietuuksien ystävänä, vaan se olisi erittäin hyvä, jos se olisi mahdollisimman selkeä se järjestelmä, koska muuten me ollaan helposti siinä tilanteessa, että kaikille argumentoidaan, kaikille aina löytyy hyviä syitä, miksi jonkun pitäisi se alennus sitten saada. Ja sitten toki näiden investointien osalta pitää huolehtia siitä, että me ei ? tätä järjestelmää silloin, että ikään kuin investointien hinnat laitetaan lippuihin, ja sitten itse asiassa me ei saada niitä tehtyä ? sitten se syöty kakku ? pois.

Lopuksi haluaisin sanoa, että yksi erittäin tärkeä temppu tässä koko kokonaisuudessa olisi saada meille ne ruuhkamaksut, jotka on hallitusohjelmassa hienosti linjattu. Oma huoleni on nyt kun fossiilittomasta liikenteestä tiekarttaa tehdään, että niitä vastustavia puheenvuoroja kyllä kuullaan paljon ja äänekkäästi. Se olisi tosi tärkeä, että niitä puolesta-puhujiakin äänessä olisi. Tässä tietysti Helsingin kannattaisi olla äänessä ja näin. Eli näkyvää liputusta ruuhkamaksujen puolesta kaikille, kiitos. Se on Helsingin etu.

Apulaispormestari Anni Sinnemäki

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja.

Hieman yllätyin, että pääsin puheenvuorolistalla tähän kohtaan. Toteaisin oikeastaan vain vielä sen, että valtuutettu Eveliina Heinäluoma itse asiassa hyvin selkeästi mielestäni kertasi meille, mistä tässä ryhmäaloitteesta on kysymys. Siitä, että subventioastetta nostettaisiin, joka mahdollistaisi sen, että meillä olisi nykyistä jonkin verran edullisemmat lipun hinnat. Siihenhän tämä aloite tähtää. Tästä voi olla aivan samaa mieltä.

7.10.2020

Kokemus näytti meille sen, että kun luotiin vyöhykejärjestelmä, jossa AB-lipun hinta oli selvästi edullisempi kuin edeltävä seutulipun hinta, niin nimenomaan siellä B-vyöhykellä joukkoliikenteen käyttö kasvoi voimakkaasti. Näyttää selvästi siltä, että meidän Helsinginä kannattaa ajaa sitä, että subventioastetta nostettaisiin. Sitä ei välttämättä tarvitsisi nostaa määrättömän paljon, mutta ehkä juuri jonnekin sinne 60 %:iin kustannuksista, niin silloin olisimme siinä tilanteessa, jossa joukkoliikenteen käyttö lisääntyisi nykytasosta, joka taas sitten auttaisi liikennejärjestelmäämme toimimaan tehokkaasti ja vähäpäästöisesti. Mutta samalla se olisi sellainen tilanne, jossa kävelylle ja pyöräilylle myös olisi tilaa kasvaa kulkumuotona. Siinä mielessä kun olemme selviytyneet tästä kriisistä, niin se on luonteva kanta Helsingille viedä eteenpäin, että subventioastetta nostetaan ainakin jonkin verran tästä 50 %:sta.

Kiitoksia.

Valtuutettu Otto Meri

Kiitos, puheenjohtaja.

Ja kiitos hyvistä puheenvuoroista. Koronallahan on siis sekä taloudellisia vaikutuksia, mutta mä sanoisin, että ehkä suurimmat vaikutukset on siinä, miten se tulee vaikuttamaan ihmisten liikkumiskäyttäytymiseen. Nyt jo on havaittu, että ensinnäkin kävely ja pyöräily on lisääntynyt. Ihmiset välttää joukkoliikennettä ja sen sijaan lyhyemmät matkat, jotka he ehkä ennen meni joukkoliikennettä hyväksi käyttäen, nyt menee pyörällä ja kävelyllä. Sitten toinen on se, että etätyön tekeminen on lisääntynyt. Nämä molemmathan sinänsä, kun ne mahdollisesti myös pitkittyy, että niillä on pidempiaikaisia vaikutuksia, on tämän tavoitteen toteutumisen näkökulmasta haitallisia. No, onko ne sitten kokonaistaloudellisesti ja kokonaishyvinvoinnin kannalta haitallisia, niin siitä olen taas eri mieltä, ja pidän sitä hyvänä kehityssuuntana.

Sitten mitä tulee näiden lipun hintojen alentamiseen, niin varmasti josain se raja, että minkä jälkeen se ei enää lisää sitä käyttöosuutta. Toki sitten mietin kanssa tämän talouden näkökulmasta, niin se on sitten pois menoja, jolla vastaavasti, jos sen saman summan, mitä käyttää lippuhintojen alentamiseen, käyttäisi vaikkapa sitten pyöräilyinfran parantamiseen, niin missä määrin itse asiassa sekin olisi sitten kokonaistaloudellisesti ja kokonaisjärjestelyn kannalta parempi ratkaisu. Ja sitten se, että onko se tosiaan näin, että vaikka eläkeläislipun osalta se nykyinen järjestely johtaa siihen, että ne matkat jää tekemättä vai että suoritetaanko ne matkat sitten kuitenkin. Tätä on ehkä vaikea näin en-

7.10.2020

---

nakolta arvioida. Sitä voidaan varmasti tutkia, että missä määrin se hintajousto toimii.

Mutta kokonaisuutena ottaen en pidä tätä koronakriisin toki HSL:lle aiheuttamaa isoa taloudellista ongelmaa siis siinä määrin niin merkittävänä, koska pidän hyvänä, että kävely ja pyöräily lisääntyy. Se on myös liikkumisen kannalta parempi että sitten tämän liikenteen näkökulmasta. Mutta se, minkä Atte Harjanne toi esille, niin nämä ruuhkamaksut varmasti sitten vaikuttaa tähän autoilun ja joukkoliikenteen väliseen suhteeseen, ja se on varmasti se, mihin tulee jatkossakin kiinnittää huomiota.

Valtuutettu Atte Kaleva

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja

Haluaisin kiittää valtuutettu Asko-Seljavaaraa tästä erinomaisesta ponnesta ja kannatan sitä. Mä ymmärrän sen, että nyt tällä hetkellä koronatilanne aiheuttaa sen, että joukkoliikennettä yleisesti ottaen ei haluta siinä määrin käyttää kuin mitä aikaisemmin, ja tähän on aika ongelmallinen tilanne monessakin mielessä. Mutta korona poistuu jossakin välissä, ja kyllä meidän seniorikansalaisten keskuudessa erittäin suurena ongelmana on yksinäisyys. Se on kyllä sellainen ongelma, jota ei tässä salissa toimenpitein ihan helposti poisteta. Mutta me voidaan yrittää tehdä sellaisia lempeitä kannustimia siihen, että nyt vaikka esimerkiksi senioreitten harrastuksissa käyminen – oli se sitten liikuntaharrastuksia, kulttuuriharrastuksia, mitä hyvänsä – että se ei kenelläkään jäisi kiinni siitä, että se olisi kustannuskysymys. Että ei olisi varaa matkustaa sinne harrastukseen, muuta kuin mitä tähän 10–14 välisenä aikana. Sen takia mun mielestä tämä on askel hyvään suuntaan, että selvitetään näitä mahdollisuuksia, ja haluan sen takia kannattaa tätä valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran erinomaista pontta.

Valtuutettu Mari Rantanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Haluan ensin ottaa kantaa tähän valtuutettu Harjanteen puheenvuoroon, jossa hän toivoi kovasti ruuhkamaksuja. On kyllä todettava, että kun autoilijat jo tälläkin hetkellä maksaa autoveroa, ajoneuvoveroa, polttoaineveroa, käyttövoimaveroa, ja siihen vielä halutaan ruuhkamaksut, niin en kyllä kannata missään nimessä. Sen sijaan kannatan sitä,

7.10.2020

---

että liikkuminen mahdollistuu kaikilla mahdollisilla keinoilla, mutta en tämäntyyppistä työssäkäyntiveroa voi kannattaa.

Veroista puheen ollen niin tässä valtuutettu Arajärvi piti alkuun puheen, jossa hän totesi, että voidaan veroja korottamalla maksaa tällöinen ilmainen liikenne. Mutta pitää muistaa, että ilmaisia palveluja ei ole. Ei ole olemassa ilmaista joukkoliikennettä ja ilmaisia palveluja muutenkaan, vaan kyllä sen aina joku maksaa, ja sen maksaa usein veronmaksaja. Joten sinänsä tämä tällöinen verojen korotuksen linja kyllä on hyvin linjassa siitä, mitä SDP tekee myöskin valtion tasolla tällä hetkellä.

On hyvä huomata se, että silloin kun joukkoliikennettä subventoidaan, niin se tarkoittaa käytännössä sitä, että sinne laitetaan veronmaksajien rahoja jälleen kerran. Olisi reilua kyllä käydä se keskustelu, että mistä se otetaan silloin pois, jos sitä johonkin lisätään. Sen sijaan että puhumme subventoinnista, pitäisi puhua siitä, että silloin käytännössä julkista rahaa käytetään yhä enemmän tähän toimintaan. Verotuksen osalta en kannata sitä, koska silloin joukkoliikennettä maksavat entistä enemmän myöskin ne, jotka eivät sitä käytä.

Kiitos.

Valtuutettu Sinikka Vepsä

Kiitos, puheenjohtaja.

Viitaten ryhmäaloitteeseemme niin edullinen julkinen liikenne on tosi tärkeä kaikille kuntalaisille. Kannatan valtuutettu Asko-Seljavaaran pontta sekä valtuutettu Månssonin mainitsemaa opiskelija-alennuksen palauttamista takaisin ennalleen. Tämä +70-ikäisten aikarajoitus lisää heidän osallistumismahdollisuuksia harrastuksiin ja muualle, ja tämä pitäisi heidät toimintakykyisenä, ja nämä säästöt näkyisi sote-maksuissa. Ihmiset tosiaan ei sairastuisi, masentuisi. Monet joutuu, ravinnotta-laboratorioajat alkaa jo aamuseitsemästä eteenpäin, eli tämä on tosi tylsä tämä aikarajoitus.

Mä en muista, oliko se valtuutettu Meri kun puhui tästä pyöräilystä ja pyöräiteistä, niin sanoisin, että tämä +70-vuotiaiden aikarajoituksen poisto on hyvin pieni taloudellinen näkökohta tai säästö siihen verrattuna, miten paljon me ollaan nyt panostettu näihin pyöräiteihin ja muihin. Valitettavasti monet +seitsemänkymppiset ei pysty näitä pyöräiteitä käyttämään, jos ei sitten kustanneta näitä sähköpyöriä. Ehdottomasti

7.10.2020

---

itse olen sitä mieltä, että kuntien osuutta voitaisiin nostaa tämän joukkoliikenteen edullisten lippujen turvaamiseksi. Missään nimessä meillä ei ole varaa nostaa näitä matkalippuja.

Kiitos.

Valtuutettu Anna Vuorjoki

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Kiitos SDP:n valtuustoryhmälle tästä varsin hyvästä ja tärkeästä aloitteesta. Kun me mietitään lippuhintojen alentamista, niin siihen on mun mielestä kaksi isoa perustetta. Toinen on se, että me pystytään kasvatamaan joukkoliikenteen osuutta ja houkuttelemaan esimerkiksi yksityisauton käytöstä joukkoliikenteeseen. Täällä onkin mainittu, että sillä on esimerkiksi ilmastovaikutuksia. Mutta toinen erittäin tärkeä peruste on sosiaalisen oikeudenmukaisuuden näkökulma eli se, että ihmisillä riippumatta tuloista olisi mahdollisuus liikkua kaupungissa eri paikkoihin. Tällä hetkellä lippuhinnat on monelle kaupunkilaiselle varsin korkeat.

Tässä esimerkiksi apulaispormestari Sinnemäen ja valtuutettu Oskalan puheenvuoroissa korostui nimenomaan tämä, että meidän pitää hakea tästä joukkoliikenteen käyttäjämäärän suhteen optimaalisinta vaihtoehtoa. Mutta itse ajattelen, että me ei saada sivuuttaa tätä näkökulmaa sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta ja näkökulmaa, että mitä lähemmäs maksuttomuutta me päästään, niin sitä varmemmin me pystytään turvaamaan se, että meillä ei ole sellaisia ihmisiä, jotka ei pystyisi joukkoliikennettä käyttämään. Sen takia ajattelen, että tavoitteitten pitää olla varsin kunnianhimoiset.

On ihan totta, että tässä kohdassa just nyt me joudutaan tekemään töitä jo sen kanssa, että lippuhintoja ei jouduta nostamaan. Eli se, että me mentäisiin tässä ihan lähivuosina reilusti alaspäin, ei välttämättä ole realistista. Mutta musta onkin tärkeätä, että on ikään kuin se pitkän aikavälin visio, että meillä on suunta siihen, että me saadaan lippuhintoja alaspäin.

Sitten tässä on esitetty sellaista ajatusta, että jotenkin palvelutaso välttämättä edellyttää tiettyä määrää lippuhintoja, mutta että tässä muistuttaisin siitä, että kyllä sillä on merkitystä, paljonko me verorahoilla subventoidaan. Me voidaan myös niillä päätöksillä, paljonko me laitetaan

7.10.2020

---

tähän veroja, vaikuttaa siihen sekä palvelutasoon että sitten lippuhin-
toihin.

Kiitos.

Valtuutettu Arja Karhuvaara

Kiitos.

Kiitos tästä mielenkiintoisesta keskustelusta hyvään aiheeseen liittyen. Yritin etsiä noista vanhoista aloitteista näitä tämän seniorilipun aikara-
jan alkuperää sitä vielä löytämättä, mutta ainakin itse aikanaan kannan-
tin sitä sen takia, että jostain piti aloittaa se hintojen alentaminen. Mutta
tämä yhden vyöhykkeen lippu on yksi sellainen asia kyllä, mihin mei-
dän pitäisi nyt kaikkien yhdessä pistää kaikki mahdolliset paukut. Toi-
nen ryhmä olisi omaishoitajien matkalippu, jolla me voisimme ehkä tu-
kea ja lisätä omaishoitajien kykyä myös taloudellisesti olla omaistensa
tukena. Kaupunki säästää siinä aivan selvää rahaa, sen me jokainen
tiedämme.

Tämä joukkoliikenteen maksuttomuus tuskin nyt vähään aikaan toteu-
tuu, joten ehdotan, että me otettaisiin näitä tärkeimpiä ryhmiä tällä het-
kellä ja yritettäisiin sitä kautta saada vähitellen nimenomaan hinnat niil-
le ihmisille alemmas, joita pitäisi tukea kulkemaan enemmän ja joiden
tietyllä tavalla palkkaa ei sinällään voi nostaa, mutta voisimme tukea
heidän työllistymistään ja työtään antamalla näitä alennuslippuja.

Henkilöstön oikeus alennettuun matkalippuun saattaisi olla myöskin
laskemisen arvoinen asia.

Kiitos.

Valtuutettu Paavo Arhinmäki

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä on käyty oikeastaan kahta keskustelua yhtä aikaa. Tätä lyhyen
tähtäimen keskustelua ja pidemmän tähtäimen keskustelua. Ensin tä-
hän lyhyemmän tähtäimen keskusteluun nyt tässä koronakriisin keskel-
lä. Ensinnäkin sekä Helsingin kaupungille että HSL:lle on aivan ensiar-
voisen tärkeää, että hallitus tuki voimallisesti joukkoliikennettä, suurten
kaupunkien joukkoliikennettä. Tein aika paljon töitä sen eteen, että tä-

7.10.2020

---

mä päätös saatiin aikaan. Myös kuntien talouden kannalta on äärimmäisen tärkeää, että kuntia on tuettu, ja ensi vuoden budjetissa myös hallitus on luvannut nämä koronan kustannukset hoitaa, joka vaikuttaa meidän ? . Meidän lausuntomme kaupunginhallituksesta oli selkeä, lipunhintoja ei pidä koronakriisin takia nostaa eikä palvelutasoa heikentää, ja tämän eteen meidän pitää nyt tehdä töitä muiden kuntien kanssa. Olisi katastrofaalista, jos tämän koronakriisin jälkeen lipun hintojen nostamisen tai palvelutason heikkenemisen takia joukkoliikenteen käyttö merkittävästi vähenisi.

Sitten, arvoisa puheenjohtaja, tähän pidemmän tähtäimen kysymykseen. Olen myös tätä valtuutettu Oskalan läpi käymää HKL:n selvitystä käynyt läpi, ja itse ajattelisin niin, että aika lähellä optimaalista olisi se, että joukkoliikenteen käyttö olisi maksutonta alle 18- tai alle 20-vuotiaille ja toisaalta sitten maksutonta yli 65- tai yli 70-vuotiaille. Siinä välissä joukossa ei olisi maksutonta, mutta jonkun verran laskettaisiin hintoja. Tämä olisi sosiaalisesti järkevää ja tämä olisi sen kannalta järkevää, miten ohjataan joukkoliikenteeseen. No, tämä tietenkin vähentäisi lipputuloja, joka merkitsisi sitä, että kuntien subventio-osuutta pitäisi nostaa. Haluan muistuttaa, että aikoinaan Helsingin subventio-osuus lipuista oli 60 %, eli se merkitsisi panostusta sitten joukkoliikenteeseen toista kautta. Itse kannatan sitä eli alempia lipunhintoja jossain määrin tähän keskivaiheille, ja nuoret ja vanhuksot pääsisivät maksutta. Sillä saadaan hyvä palvelutaso ja toisaalta saadaan optimaalinen joukkoliikenteen käyttö.

Kiitoksia.

Valtuutettu Matias Turkkila

Kiitos, puheenjohtaja.

Tuossa koitan ehkä keskusteluun tuoda pikkuisen erilaisen lähestymiskulman ja pohtia sitä, että tosiaan pitkän ja lyhyen aikavälin tavoitteet aika usein lyö toisiaan korville. Nyt tässä korona-aikana tuntuu vähän siltä, että kaikki aikaisemmat totuudet, kaikki tavoitteet, mitä eri poliittisilla liikkeillä on, niin ne heittää vähän sellaista kummallista kuperkeikkaa.

Tuossa ryhmäaloitteessa lukee aika yksiselitteisesti, että tavoite on kasvattaa joukkoliikenteen käyttöä, ja perusteena siinä oikeastaan mainitaan ainoastaan ilmastonmuutoksen torjunta. Mutta kyllä tämä aika tietystä mielessä saattelee meidät kaikki aika viimeiselle rannalle ja

7.10.2020

---

kaikkein tärkeimpien kysymysten äärelle. Että onko nyt tärkeintä torjua ilmastonmuutosta vai suojella ikäihmisiä ja muitakin koronalta. Riippuen nyt sitten vähän siitä, että kumpi on kunkin henkilökohtainen vastaus ja preferenssi, niin keinot olisi hyvä valita sen perusteella.

Jos katsotaan ainoastaan ilmastonmuutosta, lisätään systemaattisesti joukkoliikennettä, ahdetaan ihmisiä metalliputkiin lähelle ja jätetään huomiotta se, että HSL itsekkin pyytää välttämään tarpeetonta matkustamista, niin silloin me optimoidaan ainoastaan tämä ilmastonmuutos-tavoite. Mutta kyllä tässä tosiaan voisi katsoa hieman muuallekin ja miettiä sitä, onko järkevää satsata yhteen ainoaan liikkumismuotoon näin hirveän voimakkaasti vai pitäisikö pyrkiä tietynlaiseen liikkumis-neutraliteettiin.

Mä kävin ostamassa fillarin perjantaina. Oli tosi vaikea löytää sellaista, koska kaikki fillarit on jo käytännössä myyty, mutta kyllä niitäkin sai. Mutta että tässä tosiaan, tämä on kummallinen kokonaisuus ja himmeli, että kun koskee yhteen asiaan, niin kaikki muuttuu. Se, että mitä me halutaan, niin se pitäisi ottaa huomioon eikä pelkästään vain tuijottaa sitä omaa perinteistä mantraa.

Valtuutettu Ilkka Taipale

Arvoisa puheenjohtaja.

Täällä ovat vihreiden edustajat Oskala ja Harjanne kertoneet, miten hienoa on se, että maksuja otetaan ihmisiltä, ja vuonna 2008 on tehty selvitys. Sen jälkeen maksuttomuus on toteutettu muun muassa Tallin-nassa, vanhoille ihmisille koko Englannissa ja niin edelleen. Pitää miet-tää suuria asioita. Arvo Salo sanoi aikanaan: ”kirjoittakaa, pojat, suuria asioita pieniin lehtiin”. 70-luvun alussa tuli Huutomerkistä kirja maksut-tomien palvelujen strategiasta, jossa pohdittiin näitä asioita. Siis täällä mietitään sitä, että palvelutasoa nostetaan. Kysymys on siitä, miten vä-hätuloiset ihmiset – lapsiperheet, koululaisten vanhemmat, vanhat ih-miset – saisivat taloudellisen aseman kuntoon. Jos on maksuttomia palveluja... Ei tämä ole mikään liikennepolitiikan pikkuinen yksityiskoh-ta. Tämä on suurta sosiaalipolitiikkaa, ja sanoisin, kun te puhutte tuu-lesta ja tuulienergiasta, tuuli puhaltaa teidän ajatustenne yli ja tulee suurempia ajatuksia esiin kuin teillä muutamilla vihreillä näitä pikkupi-perryksiä liikenteen maksuista 40 prossaa, 50 prossaa tai niin edelleen. Miettikää vähän suurempia asioita. Sosiaalipolitiikkaa. Teillä on kunnan sosiaalipoliitikko joukossanne kerralla, niin miettikää vähän niitä.

7.10.2020

Valtuutettu Pentti Arajärvi

Arvoisa puheenjohtaja.

Joskus kauan sitten apulaispormestari Sinnemäki totesi, että nyt hänelle selvisi, mitä tällä aloitteella ajetaan takaa tai tarkoitetaan. Kuulostaa hieman merkilliseltä, että kaupunginhallituksessa ja kaupunkiympäristölautakunnassa ei ole selvinnyt. Mutta ehkä se kertookin siitä, miksi tämä vastaus on tällainen kuin se on.

Ei ole väliä sillä, millä kulkee, väitetään. Ja olen samaa mieltä. Vaikka se vähentäisi kävelyä ja pyöräilyä, mikä ehkä voi olla kansanterveydellisesti haitallista, niin jos se vähentää yksityisautoilua, niin ympäristötavoitteiden kannalta on edetty oikeaan suuntaan. Tarkoitus on palvella halvalla kaupunkia. Viittaan esimerkiksi Ilkka Taipaleen äskeiseen sosiaalipoliittiseen puheenvuoroon. Ei tämä ole pelkkää toimintaa. Mari Rantanen puhui siitä, että ei ole ilmaista matkaa. Ei kukaan ole sanonut, että on ilmainen matka. On maksuton matka, joka on aivan eri asia. Jos kysymys on siitä, millä se maksuton matka – siis asiakkaalle maksuton – maksetaan, niin se varmaan on tässä järjestelmässä ainoastaan verovarot, jotka ovat mahdollisia. Ja kun se maksetaan verovaroista eikä käyttäjien maksuista, se kohdentuu toisella tavalla, mutta on huomattavasti oikeudenmukaisempaa. Jos kysytään, mistä se raha tulee. Kaupungin budjetista menee joku 370 miljoonaa tähän tarkoitukseen. Ihmisillä on siis 370 miljoonaa euroa enemmän rahaa käytettävänä, joten pitäisi sieltä kyllä löytyä rahoitus tähänkin asiaan. Tällaiset puheet on silkkaa raakaa kapitalismia. Ne eivät ole edes markkinataloutta vaan kapitalismia, ja lopputulos on varsin omituinen suoraan sanottuna.

Apulaispormestari Anni Sinnemäki

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja.

En todennut puheenvuorossani, että nyt ymmärrän, mistä tässä aloitteessa on kysymys, vaan totesin, että valtuutettu Eveliina Heinäluoma puhui siitä, mitä tässä aloitteessa esitetään. Valtuutetut Arajärvi ja Taipale puhuvat jostain muusta asiasta, eivät itse asiassa tästä sosialidemokraattisen ryhmän valtuustoaloitteesta, jossa nimenomaan puhutaan siitä, että pitäisi etsiä sopiva oikea taso houkutellessa ihmisiä joukkoliikenteeseen, subventoida sitä nykyistä enemmän. Tästä myös itsekin puhuin, koska mielestäni se on tässä suurten tavoitteiden äärellä, jossa joukkoliikenteen käyttö olisi nykyistä laajempaa, nykyistä sosiaalisesti

7.10.2020

---

oikeudenmukaisempaa ja pystyisimme myös vähentämään liikenteen päästöjä. Toivoisin, että valtuutettu Arajärvi ei täällä väristelisi sanomisiani.

Kiitos.

Valtuutettu Mia Haglund

Tack, ordförande.

Meillä on kaupunkina ja kuntana tietyt palvelut ja velvollisuudet, mitä meidän pitäisi tasavertaisesti meidän asukkaille taata. Osa on enemmän sosiaali- ja terveyden palveluiden luonteisia, osa koulutuspalveluita, asumisen mahdollisuuden takaaminen, mutta yksi keskeinen osa näistä on juuri tasavertaisen liikkumisen mahdollisuuksien takaaminen. Niillä hinnoilla, millä joukkoliikenne tällä hetkellä, millä ne palvelut saa, niin se on tällä hetkellä liian korkea, jotta tällainen tasavertainen mahdollisuus niiden hyödyntämiseksi olisi mahdollista. Joukkoliikenteen suunnittelun lähtökohtana pitäisi olla se, että kaikki pääsee liikkumaan tulotasosta riippumatta, riippumatta siitä onko opiskelija vai eläkeläinen, riippumatta siitä missä päin kaupunkia sattuu asumaan. Tämän myös Anna Vuorjoki toi mun mielestä ansiokkaasti esiin omassa puheenvuorossaan. Tämän pitäisi olla keskiössä myös, kun mietitään hinnoittelun tulevaisuutta.

Mä itse en kannata sitä, että me luodaan loputtomasti erilaisia alennuskategorioita tai että vapaasti kaupungissa liikkumisesta tehdään jonkinlainen työsuhde-etu niille, jotka on töissä jossain, ja sitten ihmiset, jotka ovat työsuhteiden ulkopuolella, jäävät ilman työsuhde-etulippuja. Vaan lyhyessä tähtäimessä meidän pitäisi, kuten tässä on monessa puheenvuorossa jo tuotu esiin ja kuten myöskin aloitteen itse lähtökohta on, nostaa kunnan subventointiastetta juuri esimerkiksi siihen apulaiskaupunginjohtajankin tai apulaispormestarin esittämään 60 %:iin. Mutta pidemmällä tähtäimellä mun mielestä meidän pitäisi myöskin ainakin lähteä vähintään kokeilemaan sellaisia Paavo Arhinmäen esittämiä malleja, kuten osittaista maksuttomuutta tietyille vaikka ikäryhmille, ja kerätä siitä kokemuksia.

Kiitos.

7.10.2020

Pormestari Jan Vapaavuori

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Ajatus ja aloite joukkoliikenteen käytön kasvattamisesta on erittäin hyvä, erittäin kannatettava hyvin monesta eri tulokulmasta. Niin kestävään kehitykseen liittyvistä, sosiaalipoliittisista kuin vaikkapa kaupungin elinvoimaan liittyvistä tulokulmista katsottuna joukkoliikenteen kulkutapaosuuden kasvattaminen on lähtökohtaisesti erittäin hyvä ja tavoiteltava asia. Tosin olen sitä mieltä, että vielä tavoiteltavampaa olisi, jos puhuisimme yleisesti ottaen kestävien kulkumuotojen osuuden kasvattamisesta. Jos joukkoliikenne häviää osuuttaan kävelylle tai pyöräilylle, se ei ole vahinko, vaan itse asiassa päinvastoin.

Sen sijaan minua hieman harmittaa se, kuinka tämän sinänsä erittäin hyvän asian käsittely sitten kuitenkin kiertyy ja kulminoituu kysymyksen lippujen hinnoista – väheksymättä sitä yhtään. Pääkaupunkiseudulla on erittäin korkea, millä tahansa mittarilla mitattuna niin kansallisesti kuin kansainvälisesti erittäin korkea subventioaste, eivätkä lippujen hinnat ole valtavat korkeat. Pitkässä juoksussa on myös tehokkaampaa, järkevämpää ja kestävämpää pyrkiä ennen kaikkea kaupunkisuunnittelun keinoin vaikuttamaan siihen, että joukkoliikenteen ja kestävien kulkumuotojen osuus automaattisesti kasvaa. Meillä ei pitäisi olla ikään kuin lähtökohtaisesti tavoitteena se, että vähennämme liikennettä, vaan se, että vähennämme liikenteen tarvetta. Että rakennutamme sentyyppistä kaupunkia – tiivistä, eheää, keskeisten joukkoliikenneväylien ympärille rakentuvaa kaupunkia – jossa ihmiset automaattisesti kävelevät enemmän ja pyöräilevät enemmän itse asiassa edes päättämättä, että kävelevät enemmän tai pyöräilevät enemmän, koska se tapahtuu vain niin automaattisesti. Ja kaupunkia, missä joukkoliikennettäkin käytetään enemmän sen takia, että se on yksinkertaisesti kätevää.

Tässä keskustelussa on vielä hyvä huomata se... Tässä on ollut muutamia puheenvuoroja, jota arvostan, jotka ovat ymmärtäneet myös sen, minkälaisessa taloudellisessa tilanteessa tällä hetkellä elämme. Olen itse virkani puolesta jatkuvasti tekemisissä monien suomalaisten kaupunkien kaupunginjohtajien kanssa. Käytännöllisesti katsoen kaikkialla Suomessa tällä hetkellä leikataan, säästetään, mietitään, mitä maksuja voidaan korottaa. Joukkoliikenteen lippujen hintoihinkin, kun katsotaan koko HSL:ää, kohdistuu huomattavasti suurempi paine siitä, että hintoja nostetaan kuin että niitä laskettaisiin. Siinä mielessä kannattaa pitää pää kylmänä ja ymmärtää, että kysymys on joka tapauksessa hieman

7.10.2020

---

pitemmän aikavälin visiosta. Ja silti ja vielä lopuksi se, että hyvän kaupunkisuunnittelun keinoin, ja tätä Helsingissä toden totta on paljon tehty ja sitä pitää jatkaa, niin pystytään rakentamaan kaupunkia, jossa joukkoliikennettä käytetään automaattisesti enemmän, kävellään enemmän, pyöräillään enemmän.

Valtuutettu Pilvi Torsti

Arvoisa puheenjohtaja.

Vaikuttaa siltä, että minut välillä ikään kuin mykistetään sieltä salista, koska en tee itse mitään ja mykistyn yhtäkkiä. Joka tapauksessa olen iloinen siitä, että tämä meidän ryhmäaloite, jonka tavoitteenakin oli laaja ja strateginen keskustelu joukkoliikenteestä, niin vaikka se oli tehty ennen korona-aikaa, niin se on osoittautunut selvästi tärkeäksi ja hyväksi tavaksi vähän pohtia myöskin pidemmälle. Koska kyllähän tämä kriisi tuottaa meille ilman muuta sen pohdinnan, että mitä erityisesti haluamme painottaa, ja näin ollen tämä joukkoliikenteen puolesta ja kehittämiseksi käytävä keskustelu sinällään jo on tärkeää.

Halusin nopeasti nostaa tähän ehkä juuri koronan jälkeiseenkin aikaan katsovaan keskusteluun kolme näkökohtaa. Ensin on tietenkin selvää, että meillä visio tällaisella metropolialueella on laadukas ja kattava joukkoliikenne ja se pormestarinkin mainitsema kestävä liikummuotojen ylipäänsä lisääntyminen. Siitä on tullut hyviä esimerkkejä tässä keskustelussa.

Toiseksi ehkä myös vähän terveisinä valtuutettu Turkkilalle, että tämähän tarkoittaa nimenomaan sitä, että puhutaan matkaketjuista, palveluista, ja juuri tällainen ajattelu tällaisessa metropolialueen joukkoliikenteessä on nimenomaan aivan keskiössä. Eli sen pitää olla myös erittäin sujuvaa ja esimerkiksi kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen yhteensovittamisen olla mahdollisimman hyvin kaikkien saatavilla. Korostaa vaikkapa kaupunkipyörien saatavuutta eri osissa kaupunkia, jolloin niitä voi hyödyntää näissä ketjuissa.

Sitten kolmantena, ihan globaalistikin me tiedämme, että joukkoliikennettä kuitenkin aina eniten käyttävät naiset, lapset ja nuoret ja pienituloisemmat. Tästä ehkä seuraa kaksi johtopäätöstä, joita toivon, että mietimme myös tässä tulevaisuudessa, kun haluamme kaupunkia kehittää. Ensimmäinen johtopäätös on tietysti se, että miten saisimme yksityisautoilua pääsääntöisesti käyttäviä enemmän joukkoliikenteen piiriin, mitkä ovat ne keinot. Mutta sitten toinen on kyllä, että miten me

7.10.2020

---

palvelemme näitä aina joukkoliikennettä paljon käyttäneitä ryhmiä yhä paremmin. Kyllä siihen kuuluu myös jossain määrin eri tavalla subventoidut liput, eli että me toteamme, että me haluamme tiettyjen ryhmien kokevan itsensä paitsi tervetulleiksi niin myöskin että tulotasollakin on mahdollista aina joukkoliikennettä käyttää.

Kiitos.

Valtuutettu Osmo Soininvaara

Kiitos, puheenjohtaja.

Tähän keskusteluun haluan sanoa, että ensinnäkin Helsingin subventioaste, ja puhun nyt normaalista vuodesta, taitaa olla selvästi alle 50 %, koska kun siirryimme tähän vyöhykemalliin, niin helsinkiläisten lippujen hinnat nousi ja muitten aleni. Helsingin kaupungin subventioaste aleni. Mutta sitten jos meillä olisi 70 miljoonaa euroa käytettävissä HSL:n joukkoliikenteeseen, voisimme alentaa sillä lippujen hintoja 20 %:lla tai voisimme nostaa palvelun tasoa aivan dramaattisesti. Joukkoliikenteen suosiota tämä palvelun tason nostaminen kyllä parantaisi enemmän. Mutta sitten on tietysti nämä sosiaaliset näkökohdat siitä, että kaikkien kuitenkin pitäisi pystyä liikkumaan, joka muuttaa tämän tilanteen monimutkaisemmaksi.

Mä olen huolissani tulevaisuudessa siitä, että joukkoliikenteen lippujen hintoihin on erittäin kova korotuspaine, koska täällä on ihan oikein investoitu raideinvestointeihin, ja nyt näistä aiheutuvat kustannukset erittäin kalliisti laskien 5 %:n korolla tulevat sitten rasittamaan lippujen hintoja. Tämä on ihan hölmöä. Ensinnäkin 5 % on ihan tolkuton, ja toiseksi nämä kunnat, jotka on nyt metroihin ja ratikoihin ja muuhun investoineet, saa ne rahat toista kautta takaisin, koska tontin hinta niillä, tonteista tulee arvokkaampia tätä kautta.

Ja sitten täytyy sanoa, että matkustajasta tyhjässä metrossa tai rati-kassa tai bussissa ei ole mitään kuluja, ja sen takia hiljaisena aikana kannattaisi oikeastaan alentaa kaikkien lippujen hintoja. Mutta kun tämä etu annettiin vanhuksille ja katsotaan, kuinka paljon pahaa mieltä se on aiheuttanut, niin en nyt ehdota tämmöistä kaikille tulevaa aikaan kohdistuvaa alennusta, koska sekin aiheuttaisi vain pahaa mieltä. Mutta... Okei, tämä riittää.

Kiitos.

7.10.2020

Valtuutettu Matias Turkkila

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Arajärvi tuossa vähän väläytti politiikan väriä käyttämällä värikästä sanamuotoa "tämä on raakaa kapitalismia". Ehkä jos mä jatkaisin siitä, niin toteaisin mieluummin, että tämä on raakaa vaalitaktiikkaa. Kuntavaalit lähestyy, ne on ihan kohta, ja tässä aloitteessa SDP ehdottaa oikeastaan tärkeimmälle äänestäjäryhmälleen rankasti subventoituja palveluita, jonka joku muu maksaa. Eipä sinänsä, näinhän tämä kuvio aina menee, että poliitikot käytännössä nostaa ääniä veronmaksajien omilla rahoilla. Aina se ryhmä, jota olisi tarkoitus subventoida, joka muka just silloin kärsii eniten, on se oman puolueen ydinkannattajaryhmä. Tekisi mieli sanoa jotain vappusatasesta, jolla Antti Rinne yritti tuossa äskettäin eduskuntavaaleissa vähän samanlaista temppeä. Kannattaa katsoa näiden aloitteiden läpi, että mikä siellä on taustalla: poliittinen pelitilanne vai kaupungin etu.

Valtuutettu Pentti Arajärvi

Arvoisa puheenjohtaja.

Kestää vähän kauan tällä lailla vastata, kun vastauspuheenvuoroja ei ole käytettävissä paitsi tietysti jos asemansa perusteella pystyy ajamaan jonon ohi. En sanonut niin kuin Sinnemäki sanoi minun sanoneen, koska kirjoitin hänen sanansa muistiin silloin kun hän sanoi ne. "Selvisi, mitä tarkoitetaan" on minun muistiinpanoni, ja tästä olin hieman hämmentynyt.

Sitten valtuutettu Turkkilalle nyt tässä voisi väliin todeta, että vappusatasesta on yksi kolmannes toteutettu. Se on luvattukin toteuttaa kokonaan vain siinä tapauksessa, että on riittävästi varoja. Näyttää nyt siltä, että niitä ei ole tästä yleisestä tilanteesta johtuen. Kysymys ei ole mitenkään erityisesti jonkin tietyn ryhmän etujen ajamisesta, koska minun käsittääkseni toimiva julkinen liikenne vielä mieluummin tietysti hyvälaatuisena, mitä se nyt keskimäärin tällä hetkellä on, palvelee koko kaupunkia ja koko kaupungin etua. Ennen kaikkea se palvelee kaupunkilaisia, jota varten tätä kuntaa kai ylläpidetään, eikä suinkaan liikeyrityksenä niin kuin näissä monissa puheenvuoroissa näyttää olevan taustalla.

7.10.2020

Valtuutettu Ilkka Taipale

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä on hyvin mielenkiintoinen keskustelu. Se, mitä minä ja porukamme toivoisi: tehdään kunnollinen selvitys kaikkine näkökohtineen maksuttomasta liikenteestä, jonka alku on maksujen vähentäminen tietyiltä ryhmiltä sosiaalipoliittisista ja osittain liikennepoliittisista syistä. Tämä on aika helppo vaatimus. Jos tästä naristaan, niin sitten aletaan olla pulmissa. Kysymys lippujen hinnasta että nyt ollaan vaikeuksissa koronan ja muun takia, muuten HKL:llä menee huonosti, kysymys on siitä, että maksuton liikenne on verorahoitteinen, ja silloin voidaan katsoa tarkkaan, mitä se merkkää hyvätuloisten tai muiden verotuksessa. Minä ainakin maksaisin mielellään. Se oli hyvin vähäinen silloin kun aikaisemmin tehtiin selvityksiä tästä.

Ja kolmanneksi, jos tämä on vaalitaktiikkaa, niin asia on tuotu esiin 50 vuotta sitten, jonka ajan olen ollut täällä, ja tämä on tullut esiin noin 4–5 kertaa, ja koko ajan äänimääräni ovat laskeneet ja tulee laskemaan seuraavissakin vaaleissa. Kun Eero Heinäluoma kysäisi minulta, oletko seuraavissa vaaleissa ehdokkaana, sanoin, että minun tuhkauurnakin on ehdokkaana! Näillä asioilla ei ole merkitystä vaalien kannalta. Katsotaan nyt, mitä persut lupaa toisillensa. ? ainakin 35 euroa tuli köyhille. Se oli käteen jäävä osuus, joka meni hyvätuloisten verotuksesta, ja siitä naristaan, että valtion rahaa jaetaan niille, jotka käyttää sen kotimaisen kulutuksen parissa, ja me varakkaat ei päästä matkustamaan ulkomaille. Minultakin on seitsemän matkaa mennyt sivu suun. Kolme kuukautta vuodessa olen ulkomailta selittämässä Suomen kansan merkittäviä asioita, mukaan lukien että meillä on aika hyvä joukkoliikenne.

Valtuutettu Paavo Arhinmäki

Arvoisa puheenjohtaja.

Minusta erittäin tärkeää se, että tehdään nimenomaan ryhmäaloitteilla kauaskantoisia aloitteita siitä, että pyritään miettimään, mitkä olisivat niinkin keskeisessä ydinpalvelussa, mitä kaupungilla on, kuin liikkumisessa joukkoliikenteessä, mitkä olisivat ilmaston, sosiaalisen näkökulman ja liikkumisen kannalta optimaaliset ratkaisut. Minusta politiikan typistäminen vaaleihin eli se, mitä valtuutettu Turkkila täällä yritti tehdä, niin se antaa täysin väärän kuvan siitä, miten näitä asioita hoidetaan. Meillä on käytännössä lähes joka vuosi vaaleja, ja sillä perusteella jos sanotaan että aina vaalit on tulossa, niin mitään aloitteita ei voisi tehdä.

7.10.2020

Kyllä mä lähden siitä, että politiikassa tehdään aloitteita sen vuoksi, että halutaan muuttaa asioita paremmaksi ihmisten näkökulmasta.

Arvoisa puheenjohtaja.

Toinen huomio on se, että tuen Asko-Seljavaaran pontta, koska kyseinen esitys on ollut jo kahden edellisenä vuonna kaupunginhallituksen yksimielinen viesti HSL:n suuntaan, eikä ole haitaksi, jos kaupunginvaltuustokin vahvistaa tämän kaupunginhallituksen yksimielisen näkemyksen, jota kaikki kaupunginhallituspuolueet ovat tukeneet.

Viimeisenä huomiona sanoisin sen, että kun vappusatasesta puhuttiin, niin vaikka puolueeni ei ole sitä antanut, niin olen kuitenkin lukenut sen puheen, eikä siinä luvattu sitä ensimmäisenä vuonna vaan pitkällä aikavälillä. Sen verran korjaisin valtuutettu Arajärveä, joka sanoi, että siinä on kolmasosa toteutettu, niin osan osalta siitä on toteutettu jo puolet, koska takuueläkkeet nousivat 50 eurolla tämän vuoden alussa ja kansaneläkkeeseen tuli sen reilu 30 euron korotus. Eli kyllä ollaan otettu niitä askelia, mitä on moni puolue toivonut pienituloisten eläkeläisten puolesta. Nyt voimme toimia lipunhintojen osalta.

Valtuutettu Pilvi Torsti

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Ehkä tähän loppuun vielä lyhyesti kolme kommenttia näin aloitteen tehneen ryhmän varapuheenjohtajankin ominaisuudessa. Ensinnäkin Helsinki on joukkoliikennekaupunki. Metropoliseutu perustuu kestävään liikkumiseen ja joukkoliikenteeseen, ja näiltä osin mä toivon, että tämä todellakin on iso vaaliteema kaikilla, koska tämä on ihan ydinkysymys tässä, että minkälaista tilaa me rakennamme. Niin kuin Paavo Arhinmäki tuossa totesi, niin me olemme toistuvasti kaupunginhallituksessa – monet meistä eri vaiheissa siellä mukana olleina ja valtuustossa mukana olleina – toistaneet Helsingin yhteisinä kantoina muun muassa nyt Asko-Seljavaaran ponnen ja monia muita joukkoliikenteen kannalta hyvin keskeisiä asioita. Eli tätä yhteisessä rintamassa ajamassa helsinkiläisten on oltava.

Toisena, tämä tulee nyt korostumaan, kun me olemme tässä koronatilanteessa ja siitä selviämisessä. Aiemmin jo kävimme keskustelua näistä tukikysymyksistä. Ne tulevat pysymään esillä, ja taas me tulemme tarvitsemaan Helsingin yhteistä ääntä ja metropolialueen vahvaa keskustelua sekä tähän talouteen liittyen mutta myöskin siihen, että

7.10.2020

---

ihmiset uskaltavat sitten ruveta joukkoliikennettä taas käyttämään. Siihen ehkä syntyy uusia muotoja, ja olemme sillä tavalla rakentavalla tavalla tätä kaikkea tekemässä.

Ihan viimeisenä, kyllä on varmaan hyvä kiittää. Tämä on ollut tosi, musta tuntuu, tärkeä ja arvokas keskustelu, joka on myös osoittanut sen, että miten kuitenkin laajalla rintamalla joukkoliikenne on meille valtuuteuille sekä tärkeä asia että monet on siihen myös erittäin syvällisesti perehtyneitä.

Kiitos.

239 §

Esityslistan asia nro 8

VIHREIDEN VALTUUSTORYHMÄN RYHMÄALOITE HELSINKIIN 100 000 UUTTA PUUTA

Valtuutettu Reetta Vanhanen

Kiitos, puheenjohtaja ja arvoisa valtuusto.

Helsingin tulee suojella omia arvokkaita metsiään, mutta myös kaupunkitila ja uudet alueet tarvitsevat puita ja vehreyttä. Lyhyt matka lähimetsään ja puistoon ovat helsinkiläisille tärkeitä. Tämä näkyi myös osallistavan budjetin äänestyksissä. Puut ovat tärkeä osa viihtyisän kaupungin rakentumisesta. Monet maailman suurkaupungit ovatkin asettaneet konkreettiset tavoitteet puiden lisäämisestä.

Puut ovat Helsingin hiilinieluja. Ilmastonmuutoksen torjunnan kannalta puut ovat keskeisessä roolissa. Helsingin kunniahimoisen hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi on tehtävä kaikki mahdollinen. Istuttamalla puita kaupunkitilaan lisäämme arvokkaan kaupunkiluonnon monimuotoisuutta. Tällä valtuustokaudella olemme myös toteuttaneet kunniahimoisesti Helsingin luonnonsuojeluohjelmaa ja näin myös suojelleet uusia metsiä.

7.10.2020

Helsingillä on nyt konkreettinen tavoite ja aikomus 100 000 uuden puun istuttamisesta. Puita tulee istuttaa määrätietoisesti aina kun siihen on mahdollisuus. Vehreässä kaupungissa koulujen ja päiväkotien pihat, katujen varret ja uudet alueet täyttyvät puista. Aloitteustauksessa linjataan myös, että tulee valita uusia kantakaupungin katuja, joille toteutetaan uusia puuistutuksia. Puistoihin tulee saada uusia puiden suojaamia ja varjostamia paikkoja, ja tämä korostuu entisestään helteiden lisääntyessä.

Valtuutettu Ilkka Taipale

Arvoisa puheenjohtaja.

Kannatan aloitetta, ja hiukan laajentaisin sitä. Torontossa on 650 000 puuta suurin piirtein, ja Toronto ja Helsinki ovat eräänlaisia ystävyyskaupunkeja tässä hiilineutraaliosioissa, mutta siellä annetaan jokaiselle talolle ilmaiseksi yksi puu, jos haluavat istuttaa sen pientaloalueelle. Olemme halunneet kattopuutarhoja aikanaan eri puolille. Hävisimme sen vihreiden takia. Olemme yrittäneet saada kansallisarboretumin aikanaan tuonne Elimäelle ja arboretumien valtionavun. Vihreät eivät olleet silloin innostuneet. Nyt en hauku vihreitä, koska nyt ne ovat aivan oikealla kannalla.

Katupuiden istuttamisesta on pitkään ollut kampanjaa, ja otan loistavan esimerkin: Lääkärien sosiaalinen vastuu on jakanut 50 kirjaa vuosittain tai siis 40 vuoden aikana ilmaiseksi tuhannelle jäsenelle. Nyt erityisesti vihreät on ilmoittanut, että kirjoja ei saa jakaa, koska puita kaatuu, ja se on lopetettu, kun pitää kuunnella täällä, sen sijaan että sairaaloiden ja terveyskeskusten pihoille istutettaisiin arboretumeita. Nämä kaksi asiaa pitää yhdistää, ja kannatan erittäin hienosti tätä 100 000 aloitetta, kunhan jokainen istuttaa oman puunsa. Voltaire sanoi: millään muulla ei ole merkitystä kuin puutarhahoidolla. Kiitos vihreille. Ensimmäistä kertaa pitkään aikaan kiittelenkin heitä.

Ledamoten Björn Månsson

Herr ordförande. Puheenjohtaja.

Minäkin kiittelen vihreitä. Tämä on tietysti hieno aloite, sekä symbolisesti että todella konkreettisesti, mutta se oli myöskin hyvin taitavasti tehty aloite. Nimittäin jos luette aloitetekstin, niin siinä ei ole mitään aikamäärää, mihin mennessä tai minkä puitteissa pitäisi 100 000 puuta

7.10.2020

---

istuttaa. Se tulee nyt valmistelusta ja kaupunginhallituksen vastauksesta ilmi, että 15 vuoden ajan ja arviolta 100 000. Ehkä tämä olisi muutenkin toteutunut. Siis hyvä aloite mutta myöskin taitava aloite, kun jätetään auki se aikataulu. Mutta nyt se on sitten määritelty.

Kiitos.

Valtuutettu Pentti Arajärvi

Arvoisa puheenjohtaja.

Asiaan liittyen, tosin aika löysästi, olen tehnyt aloitteen siitä, että helsinkiläiset voisivat valita itselleen kaupungin istuttamista puista nimikkopuun, joka merkattaisiin ikään kuin henkilön itselleen tai lapselleen tai kenelle nyt sitten varaamaksi. Minkälaisen vastauksen saankaan? Vastaus oli, että joo, lahjoituspuita kaupunki ottaa vastaan edellyttäen, että henkilö maksaa sen viiden ensimmäisen vuoden hoidon. Siis kun esitin, että puita, joita kaupunki joka tapauksessa istuttaa, voisi saada, niistä voisi saada nimikkopuun, niin ilmeisesti aloitetta ei edes luettu. Taidanpa tehdä sen uudestaan.

Mutta muuten kannatan kyllä lämpimästi tätä vihreiden aloitetta. Tämä on hyvä tapa ikään kuin sivusta ja huomaamattomasti ja samalla vaikuttavasti torjua ilmastonmuutosta. Kiitos aloitteesta.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä on myöskin erinomainen aloite. Mehän käsittelimme sitä Arajärven aloitetta siitä, että tulisi aina jonkun nimi siihen puuhun, mutta silloin vastattiin, että yksi puu maksaa 1 500 euroa. Että ei varmaanukaan itse sitten kuitenkaan maksa sitä. Silloin täytyisi olla jonkunlainen kassa, mistä nämä nimikkopuut maksettaisiin. Se jäi vähän auki. Tässä jäi sitten auki myöskin tämä aika tässä vihreiden aloitteessa, kun ei sanota, miten kauan se kestää ennen kuin nämä kaikki puut on istutettu. Jos se on 50 vuotta, niin se ei ole yhtään paljon puita.

7.10.2020

Valtuutettu Pentti Arajärvi (vastauspuheenvuoro)

Täytyykö mun uudestaan vääntää tämä rautalangasta? Aloite koski sitä, että puu, joka joka tapauksessa istutettaisiin, niin siitä voisi saada nimikkopuun itselleen. Esimerkiksi yksi puu näistä 100 000:sta, eikä niin että tarvitaan 100 000 "yksipuuta", ja sitten sen yhden puun saa sieltä itselleen, kun maksaa jotakin. Vaan ihan vain sen takia, että ihmiset näkevät ja voivat seurata, esimerkiksi pieni lapsi seurata puun kasvamista, joka on hänen nimikkopuunsa, ja se ei maksaisi mitään. Ei kaupungille lisää eikä sille henkilölle, jonka nimikkopuu se on.

Valtuutettu Otto Meri

Kiitos, puheenjohtaja.

Olen ehkä hieman eri mieltä edellä olevien puheenvuoron pitäjien kanssa siitä, onko tämä hyvä aloite. Mun mielestä tässä ei nähdä ehkä metsää pulta, siis siinä määrin just että onko ylipäänsä järkevää ja tehokasta, että nyt Helsinkiin... No, siis ilmeisesti tämä aloite toteuttaa itse itsensä, joten tässä ei mitään totisesti tapahdu. Mutta jos oikeasti haluttaisiin vaikuttaa johonkin, niin kyllähän meidän kannattaisi sitten edistää erityisesti monimuotoisen metsän suojelua Suomessa ja globaalisti laajemminkin, mutta että erityisesti vaikka niillä alueilla, joita Helsinki omistaa siis kunnan ulkopuolella eli Helsingin rajojen ulkopuolella. Siellä suojella ja sitten ehkä tukea ikään kuin hyvää metsänhoitoa ja arvokasta metsää, monimuotoista metsää siis kunnan rajojen ulkopuolella, jossa se on oikeasti merkityksellistä ja vaikuttavaa luonnonhoitotyötä.

Sitten vielä ehkä mitä tulee tähän Arajärven puiden nimeämiseen, niin en mä itse näe, että... Ymmärrän aloitteen, mutta mikä estää nyt jo nimeäystä puita? Tuossa viereinen Leninin puisto, missä koiran kanssa käyn usein, niin siellä itse olen nimennyt yhden puun Mannerheimiksi, toisen Georg C. Ehrnroothiksi ja kolmannen Risto Rydiksi. Että eihän mikään estä nyt jo näitä nimeämisiä tekemästä. Mutta ymmärrän, jos kaikki ? ja mitä se sitten tarkoittaa. Tietenkin plakaatteja puihin on vaikea kiinnittää, mutta mikäänhan ei nyt estä meitä nimeäystä puita haluamillamme tavoilla.

7.10.2020

Ledamoten Silja Borgarsdóttir Sandelin

Tack, ordförande.

En ehkä, niin kuin valtuutettu Meri, tässä näe vastakkainasettelua. Että kyllä tässä metsänhoitoakin voi kannattaa, vaikka kannattaa puiden kasvattamista Helsingissäkin.

Det är lätt att stöda det här initiativet. Det ökar på trivseln i staden, ger oss renare luft, en vackrare stad och vi har säkert många barn också som har en stor glädje av att det finns träd som man kanske kan försöka klättra i. Det som skulle vara viktigt när vi planterar träd är att vi ser på olika områden hur länge olika träd faktiskt kan växa, så att vi inte är i en sådan situation att en park eller ett område helt och hållet blir av med sina träd i det skedet som de blir attackerade av svampar eller annars mår dåligt och måste huggas ner. Så det skulle vara viktigt att vi har bra växtlighet överallt i staden.

Valtuutettu Laura Kolbe

Kiitos, puheenjohtaja.

Onpa kiinnostava ja hauska teema ja tietysti vie ajatukset paitsi eurooppalaisen kaupunkisuunnittelun juuristolle. Muistutan, että Ranskan pääkaupungissa Pariisissa istutettiin ensimmäisiä puita jo 1600-luvulla, koska ymmärrettiin, että se on osa tämmöisen modernin kaupungin identiteettiä, että rakennettu ympäristö ja puusto toimii vuorovaikutuksessa ja tuottaa viihtyisää kaupunkia.

Meillä ehkä tässä pari asiaa nousee esiin. Puhutaan puista ja kaupunkipuista, mutta me ei tarkemmin määritellä, minkälaisista puista on kysymys ja mikä on se perinteinen kaupunkipuu. Onko se kuusi vai pihlaja vai vaahtera vai lehmus, joka on Berliinin Unter den Linden -tunnuspuu, jalavaa vai koivua vai mitä puita tässä nyt oikein haetaan? Siinä ehkä saattaisi olla avuksi, esimerkiksi Tampereella on tehty, ja mä en tiedä, onko meillä Helsingissä, ehkä apulaispormestari Sinnemäki tietää. On tehty puurekisteri, jonne on kirjattu, luen täällä netistä, noin 90 000 kaupunkipuuta. Että me voitaisiin tehdä, jos resurssit riittäisi. Pitäisikö tehdä nyt oikeastaan ponsi tästä näin, että tehtäisiin tämmöinen puurekisteri? Katsottaisiin, mitkä on tyypillisiä helsinkiläisiä puita ja lähdetäisiin rakentamaan vähän niin kuin koordinoitusti sitä mahdollista puuohjelmaa. Ettei nyt ihan räiskitä sinne tänne erilaisia

7.10.2020

---

taimia, koska kuitenkin kaupunkitila edellyttää vähän koordinoitua ymmärrystä. Muistutan, että meillä on hienoja puuistutuksia, jotka on tehty esimerkiksi Kulosaaren huvilakaupungissa, jotka ovat modernin kaupunkisuunnittelun ymmärrystä. Eli kannattaisi vähän katsoa vanhoja Finna-valokuvia, miltä puinen Helsinki on näyttänyt, jotta saataisiin ymmärrystä siihen.

Mutta mä kysyisin tästä puurekisteristä, löytyykö Helsingistä vastaava puurekisteri kuin Tampereella on tehty?

Kiitos.

Valtuutettu Kaisa Hernberg (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

Tämä oli itse asiassa tuohon Meren puheenvuoroon. Halusin vain kommentoida, että itse asiassa puiden istuttamisella nimenomaan kaupunkialueelle on lukuisia hyötyjä sekä ilmastomielessä että muuten. Ne muun muassa auttaa suojelemaan luonnon monimuotoisuutta, koska ne tarjoaa asuin- ja levähdyspaikkoja esimerkiksi linnuille ja hyönteisille ja niille kaikkien rakastamille liito-oraville ja myöskin muun muassa luovat varjoisia paikkoja, mikä helpottaa kuumilla säillä, jotka yleistyy ilmastomuutoksen myötä. Eli ei missään tapauksessa riitä, että satsataan metsittämiseen muualla Suomessa, mikä toki sekin on tärkeää, ja koska Helsinki omistaa metsäalueita muualla Suomessa, niin hyvä sitäkin tehdä. Mutta että ihan yhtä tärkeää on se, että me myöskin lisäämään puiden määrää täällä kaupunkialueella.

Valtuutettu Ilkka Taipale

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä on nyt sellainen aloite, joka pitää toteuttaa. Ei siitä, se päälinja on täysin oikea. Rekisteri pitää tehdä. Tällaisia on New Yorkissa. Lähes jokaisen kaupungin puun yhteydessä on jopa laatta, jossa on se tieteellinen nimi ja niin edelleen. Ne on katsottavissa netistä ja niin edelleen. Tämä on hyvä puoli.

Mutta mitä nimikkopuihin tulee, sitä pitää ? , mutta ei olisi kiva, että jokaisessa puistonpenkissä olisi jonkun kuolleen ihmisen muistoksi os-

7.10.2020

---

tettu penkki. Kyllä yhteiskunnan pitää tämä hoitaa ja muistot hoitaa toisella tavalla.

Mutta mitä tulee sitten vielä, otan esimerkkejä. Yksi aloite oli, että kasvitieteellisen puutarhan Kaisaniemessä ja Helsingin kasvitieteellisen puutarhan vieressä oleva käytävä, jota käveltäisiin, olisi tehty kunnan arboretumiksi ja kaikki harvinaisten puiden nimikkeet siellä. Ei ole mennyt läpi. Näitä on erittäin paljon tehty tämäntapaisia aloitteita, ja yksi jännittävä: Vesala ja Westend oli kaksi erilaista kaupungin tällä alueella olevaa lähiötä. Vesalassa oli nuorisojengi. Jos heidän johtajalle olisi istutettu puu siihen aikaan, yksikään koira ei olisi pissannut siihen eikä yksikään poika tai tyttö turmellut sitä. Mutta ei käy millekään rosvolle tai jollekin häirikölle tehdä puistoa, mutta nuoret pitää, niin kuin monet naiset pitää kissoista ja koirista, nuoret arvostaisi sitä, jos heidän nimensä ja heidän puunsa olisi jossakin.

Tämä on hyvä aloite. Korostan sitä, vaikka omalta... Ja sitä paitsi kaupungin pormestari maksoi meidän eteen kotiin puun, johon Jacob Söderman on kiivennyt aikanaan nuorena katsoakseen merirosvoja ja muita Suomea uhkaavia vaaroja 13-vuotiaana. Se on siellä, kaupunki maksoi tämän. Sitten hänestä tuli Euroopan oikeusasiamies. Kaikki tuijottaa sitä nimikkopuuta tällä hetkellä, ja me katsotaan sieltä, ja joku sanoo: "se on ollut korkealuokkainen virkamies", opettaa lapsiaan. Tällaisia puita pitää olla enemmän.

Valtuutettu Abdirahim Husu Hussein

Arvoisa puheenjohtaja.

Kiitos vihreiden ryhmälle tästä hyvästä aloitteesta. Olin tehnyt noin muutaman kuukautta sitten sellaisen talousarvion, jossa nimenomaan halusin tuoda esille, Suomessa ja erityisesti täällä pääkaupunkiseudulla joka vuosi noin 100–1 000 ihmistä saavat Suomen kansalaisuutta. Tämän kansalaisuuden saanut porukka ei ole muuta Suomessa kiinni kuin pelkästään passin hakeminen R-kioskista, ja itse ehdotin nimenomaan tässä mun omassa talousaloitteessa, kuinka näitä uusia ihmisiä saisi juurrutettua Suomessa sillä tavalla, että näitä ihmisille annettaisiin mahdollisuus istuttaa puita täällä meillä pääkaupunkiseudulla. Tämä itse aloite, vihreiden aloite ja minun talousaloite tässä tavallaan ovat täsmälleen samanlaisia siinä mielessä, että tässä istutetaan puita kyllä, mutta sitten annetaan vielä lisäksi sellaisia ihmisiä, jotka haluaisivat kutsua Suomea ja Suomi erityisesti täällä Helsinkiä kotia. Näille ihmisille annettaisiin mahdollisuus saada juurensa tänne Suomeen. Tästä

7.10.2020

---

syystä halusin kannattaa ja kiittää sekä pyytää muita mennä allekirjoittamaan tämä talousaloitteeni, sillä tämä myös palvelisi näitä yksi viidesosa helsinkiläistä porukkaa, jotka ovat tällä hetkellä muualta maailmasta Suomeen muuttaneet. Kiitos tästä ja arvostaisin, jos muutkin lähtisivät mun talousaloitteen allekirjoittamaan.

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

En vastusta puiden istuttamista kaupunkiin, päinvastoin, mutta pakko tässä on mainita kuitenkin se, että vaalisin niitä puita, mitä täällä kasvaa jo, kuten sata vuotta vanhaa keskuspuistoa, mitä jatkuvasti nakeretaan joka puolelta. Siihen ei yksinkertaisesti enää ole varaa, eikä voi jatkossa näin tehdä. Tämä olisi se, mistä pitäisi lähteä. Sitä ei voi korvata millään muutamalla uudella huojuvalla koivulla.

Kiitos.

Apulaispormestari Anni Sinnemäki

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Muutamia näkökohtia tästä aloitteesta. Tosiaankin kuten esimerkiksi valtuutettu Månssonin puheenvuorossa tuli esille, niin aloitevastauksessahan todetaan, että tämä 100 000 puun tavoite täyttyy noin 15 vuodessa. Se koostuu tietenkin hyvin erilaisista osa-alueista. Osittain siellä on uusia metsitettäviä alueita, joissa tietenkin päätarkoituksena on se, että itse asiassa metsä kasvaisi luontaisesti, mutta siellä on myös jonkin verran sellaisia paikkoja, jossa ihan istuttamalla on tarkoitus metsittää.

Sitten taas kaupunkilaisen sen arjen kannalta täällä kaupunkitilassa olennaista on tietenkin se, että meillä on kaupunkipuita ja katupuita. Näissä asioissa lautakunta vielä erikseen otti kantaa siihen, että kun meillä kesät tulevat kuumemmiksi, enemmän paahteisiksi, niin on erityisen tärkeää kiinnittää huomiota siihen, että meillä ei olisi sellaisia lasten ulkoilualueita, leikkipaikkoja ja puistoja, joissa ei lainkaan olisi puita varjostamassa. Sitten keskustelimme myös lautakunnassa aika pitkään siitä, missä kaikissa paikoissa on syytä olla katupuita ja että niitä paikkoja tulisi olla nykyistä enemmän. Uusille alueillehan istutetaan aina puita, ja silloin on myös hyvä, helppokin löytää tilaa näille puille, mutta

7.10.2020

---

sitten kehotimme lautakunnassa myös ryhtymään siihen, että vanhoille kantakaupungin kaduille etsittäisiin sellaisia paikkoja, joissa olisi soveltuva lisätä katupuita. Näiden tarkoituksena, ne eivät ole siis suuri hiilinielu, mutta niillä on kyllä iso merkitys viihtyisyyden ja ilmastonmuutoksesta ja lämpenemisestä selviämisen kannalta.

Sitten muutama sana, kun keskustelussa tuli esiin se, onko meillä puurekisteriä. Kyllä, meillä on puurekisteri, joka sisältää katupuut ja puistopuut eli reippaasti yli 200 000 puuta. Puurekisteri sitten ei sisällä meidän metsäisiä alueita, jotka tietenkin ovat myös Helsingille luonteenomaisia. Mutta nämä istutetut puut kyllä löytyvät.

Sitten puulajeista niin en ehkä tiedä tästä aiheesta kaikkea, mutta voisin todeta sen, mitä olen seurannut nyt viime aikoina, että meillä on tehty paljon työtä sen eteen, että varaudumme kaupungin katupuissa ja puistopuissa siihen, että ilmasto muuttuu ja siihen, että yksilajiset kokonaisuudet ovat herkempiä kasvitaudeille ja säiden ääri-ilmiöille. Eli tyypillinen linjaus, jota Helsingissä käytetään, on esimerkiksi se, kuinka on toimittu Mechelininkadulla, kun puukujanne uusittiin, että puukujanne ei muodostu vain yhdestä tyypistä puuta, vaan siihen valitaan esimerkiksi erilaisia lehmuksia. Helsinki on ollut aktiivisesti mukana tutkimushankkeissa ja kokeiluhankkeissa, joissa myös tutkitaan sitä, mitkä ovat niitä puuta, jotka sopivat katu-, puisto- ja kaupunkitilaan juuri tässä meidän nykyisessä ja jossain määrin myös tulevassa ilmastossamme.

Ehkä sanon viimeisenä yhden esimerkin istutustapahtumasta ja uudesta puistometsäisestä alueesta Vuosaaressa, jossa kaupunkilaiset saivat istuttaa itselleen nimikkopuun rakkauden metsästä, ja se metsäinen puistoalue oli suunniteltu siten, että siellä on hyvin monia lajeja, ja yksi laji aina muodosti kokonaisuuden. Siellä oli useita eri pihlajia, metsälehmuksia, myös havupuita, eri koivuja. Eli kun haetaan, että puut kestäisivät pitkään ja että ne eivät olisi niin herkkiä erilaisille tapahtumille kaupunkiympäristössä, niin siksi tehdään eri lajeja.

Kiitos.

Valtuutettu Petrus Pennanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä siis istutetaan 100 000 puuta 15 vuoden aikana, niin jäin vain miettimään, paljonkohan niitä puuta sitten kaadetaan ja kaatuu itsensä, tuhoutuu siis sinä aikana. Meillä on ollut tällaisia tapauksia ai-

7.10.2020

---

ka paljon kaupungissa, missä poistetaan esimerkiksi Kaivopuistosta kaikki vanhat puut jostain kadun varrelta ja korvataan uusilla taimilla. Onko tässä kuinka paljon tässä 100 000:ssa sitten tällaista vanhojen korvaamista pikkutaimilla, joka ei ehkä välttämättä ole ollut ihan se ajatus tässä? Tästä nyt varmaan mitään tarkkaa lukua ole, mutta jos jonkinlaista haarukkaa saisi. Se olisi mielenkiintoista.

Valtuutettu Pilvi Torsti

Puheenjohtaja. Valtuutetut.

Reilut 16 vuotta sitten sain esikoislapsen, ja silloin en voinut kuvitella käyttäväni keskiviikkoiltoja usein valtuustosalissa puhumassa puista, mutta sen sijaan järjestäessämme nimenantojuhlat Pihlajasaassa esikoispoikamme sai kummeiltaan lahjaksi nimikkopuun Pihlajasaassa. Se tapahtui niin, että saimme laminoidun asiakirjan, jonka oli allekirjoittanut kaupunkisuunnitteluviraston insinööri, joka oli kuulemma käynyt kummien kanssa tämän puun valitsemassa. Se on hieno mänty siellä Pihlajasaaren kärjessä, nyttemmin kulottuva. Kärsi aikanaan näistä, niin kuin monet muutkin Pihlajasaaren puut, mutta seisoo siellä edelleen komeasti.

Jollain tavalla tämän kokemuksen innoittamana, käymme sitä puuta katsomassa joka vuosi, niin olin hirveän ilahtunut tästä aloitteesta aikanaan. Ihan kuin olin myöskin Pentti Arajärven tuomasta aloitteesta näistä puiden nimikoinnista Helsingissä. Ihmisillä tulee erilainen suhde ikään kuin muuttuvaan kaupunkiin myöskin sitä kautta, että siellä on jotain omaa. Toisaalta me tiedämme, että vaikkapa neljäsluokkalaiset suhtautuvat näihin itsenäisyyspäivän tansseihinsa odottavasti jo kaksi vuotta etukäteen, ja siitä tulee melkein tämmöinen sukupolvikokemus. Näin ollen ajattelin, oikeastaan tässä kokouksen aikana inspiroituneena tein juuri järjestelmään ponnin, joka toisi nyt myöskin sen Arajärven aloitteen ehkä idean. Ponsi kuuluisi näin:

Hyväksyessään aloitteen valtuusto edellyttää selvitettävän, voisiko jatkosuunnittelussa luoda tavan, jolla esimerkiksi jokaiselle syntyvälle helsinkiläiselle on mahdollista rekisteröidä tai nimetä syntymävuonna nimikkopuu.

En siis ajattele, että laittaisimme laattoja puiden kylkiin, vaan kyllä tämä laminoitu asiakirja ja puun näkeminen ainakin meidän perheelle riitti tuomaan tämän efektin.

7.10.2020

Kiitos.

Valtuutettu Laura Kolbe

Puheenjohtaja.

Joo, hyvä. Kiitos. Mä kävin katsomassa tässä toisesta lähteestä, mikä se on se meidän puurekisteri, kaupunkipuurekisteri, johon apulaispormestari Sinnemäki viittasi. On hienoa, jos sellainen ole olemassa, mutta se ei kyllä kauhean helpoilla klikkauksilla löytynyt. Löytyi vanhan kaupunginmittausosaston joku semmoinen paikannus-, paikkatietokartasto, josta sitten kun sitä klikkasi, avautui semmoinen erityisen haastava moniluettelolista pikku laatikoineen. Että ainakaan sitä rekisteriä ei löydy kauhean helposti, mutta saattaa olla, ettei nyt vain löytynyt samalla notkeudella kuin tämä Tampereen tieto. Voisiko sitä, kysyn vain Sinnemäeltä, voisiko sitä pikkuisen petrata, ja saattaapi olla, että ehkä teen tästä sitten aloitteenkin myöhemmin. Tämä on todella tärkeä ja kiinnostava asia, ja niin kuin tämäkin keskustelu osoittaa, niin puut ovat meille tärkeitä ja ne ovat olennainen osa kaupunkielämää ja -identiteettiä. Pieni asia, mutta isot tunteet.

Kiitoksia.

Valtuutettu Otto Meri (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tähän Torstin suunnittelemaan mahdolliseen ponteen, niin täytyy sanoa, että en missään tapauksessa kannata. Ollaan hirveän kaukana ehkä julkisen sektorin tehtäväkentästä, jos meillä alkaa viranhaltijat ylläpitää jotain tämmöistä nimikkopuujärjestelmää, jossa sitten plakaatteja annetaan ja puita nimitetään. Mieluummin jotenkin käyttäisin sitten ehkä verovarot johonkin muuhun. Se ei toki tarkoita sitä, ettenkö tässäkin luottaisi vapaiden kuntalaisten ja kaupunkilaisten järkeen, että jos he haluaa nimikkopuun, niin Suomessa kuitenkin istutetaan miljoonittain ellei miljardeittain puita vuosittain ympäri Suomea, niin sitten että jonkun maanomistajan, metsänomistajan kanssa sopii tällaisen tapahtuman ja hoitaa sen. En usko, että tähän tarvitaan julkisen vallan interventiota tällaisen nimikkopuujärjestelmän luomiseksi, vaan että kyllä vapaat markkinat hoitaa tämänkin. Se kapitalismi, mitä tässä on jo ker-
ran puhuttu.

7.10.2020

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Palatakseni vielä tuohon jo olemassa olevien puiden ja metsien suoje-
luun, sen lisäksi et tänne istutetaan muuta tai uutta. Mennään tähän
Pirkkolan alueelle keskuspuistoon, missä on Keskuspuisto-ryhmä ke-
rännyt 14 000 allekirjoitusta metsän suojelemiseksi, mihinkä on kaavoi-
tettu monitoimihalli. Kehottaisin kaupunkia ottamaan tästä jonkunlaista
informaatiota ja koppia vastaan. Siellä on tosiaan esitetty kyseisellä
alueella vaihtoehtoisia paikkoja tälle hallille, ettei tarttisi tätä sata vuotta
vanhaa metsää sieltä kaataa eikä asettaa varsinkaan liikuntamuotoja
toisiaan vastakkain. En voinut olla tätä tuomatta tässä esiin, kun tässä
puhutaan puiden istuttamisesta, ja tämä Pennasen pointti oli erittäin
hyvä, että kuinka paljon kaatuu ja kuinka paljon istutetaan tilalle. Että
pidettäisiin tosiaan huolta niistä, mitä meillä on jo, ja nyt on kyse tosi-
aan kuitenkin vanhasta metsästä. Joten tällä hetkellä siihen olisi hyvä
tilaisuus, kun asia on kuitenkin jonkunnäköisellä oikeusasteella. Ei siel-
lä kukaan rakenna mitään mihinkään, niin miksei voisi tutkia aluetta,
missä niitä puita ei ole, ja saataisiin kaikkia osapuolia huomioiden tämä
homma ? päätökseen.

Kiitos.

Ledamoten Björn Månsson

Tack, ordförande.

Vähättelekö ollenkaan tätä itse asiaa, niin mielestäni on hyvä, että
tätä nyt vähän perataan ja pengotaan, että mitä tämä tarkoittaakaan.
Minä tulkitin apulaispormestari Sinnemäen puheenvuoron siten, että
ensinnäkin suurin osa tai ehkä kaikki olisi joka tapauksessa istutettu 15
vuoden aikana tai peräti niin, ettei tarvi istuttaa, vaan annetaan luonte-
vasti kasvaa. Siis luvataan olla kaatamatta tai hakkaamatta. Näin mä
ymmärsin sen. Okei, nyt hienoa, vihreät saa sanomalehtiin otsikon, että
vihreiden ansiosta istutetaan 100 000 uutta puuta. Näin ei nyt vissiin tu-
le ihan olemaan, mutta iloikaamme jokaisesta puusta, joka säästetään
jokaisesta uudesta, joka istutetaan.

Valtuutettu Pentti Arajärvi

Arvoisa puheenjohtaja.

7.10.2020

Ensimmäiseksi haluan kannattaa valtuutettu Torstin tekemää pontta. Ainoa, mitä sen suhteen voisi olla pieni parannus, ettei sitä ymmärretä väärin, olisi lisätä sinne sanat ”kaupungin muutenkin istuttamista puista nimikkopuu” tuonne loppuun. Eli hyväksyessään aloitteen valtuusto edellyttää, että selvitetään, voisiko jatkosuunnittelussa luoda tavan, jolla esimerkiksi jokaiselle syntyvälle helsinkiläiselle on mahdollista rekisteröidä tai nimetä syntymävuonna kaupungin muutenkin istuttamista puista nimikkopuu. Ettei taas ruveta selittämään sitä, että täytyy maksaa 1 500 euroa, että tällainen puu voidaan istuttaa.

Minusta siihen ei tarvitse välttämättä tehdä mitään muuta kuin että henkilö voi esimerkiksi omalla kustannuksellaan tai vanhempiensa kustannuksella tai jonkun muun kustannuksella saada siihen viereen erillisen kyltin, jos haluaa, että se on tietyn henkilön nimikkopuu. Se, mitä kaupungin tässä kannattaisi ehkä, kaupungin kannattaa tehdä, niin on suurin piirtein pitää rekisteriä siitä, missä se puu sijaitsee, joka nyt käy kännykällä. Saa jo koordinaatit siihen, pohjoista leveyttä ja itäistä pituutta, eikä sen enempää.

Kiitos.

Valtuutettu Petrus Pennanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Katsoin tuossa, että viimeisin tieto oli, että 2018 syntyi Helsingissä 6 388 lasta. 15 vuotta kertaa se, niin siitä tulee 96 000 puuta. Eli aika hyvin mennään tässä suunnitelmassa. Mutta sitten tietysti syntyvyys vaihdella, että sehän voi kaupungin kasvaessa sitten lisääntyäkin. Pitää sitten lisätä puiden määrää. Mutta ihan hyvin meni nappiin tuo.

Kiitos.

Apulaispormestari Anni Sinnemäki

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja.

Valtuutettu Kolbelle. Uskoisin, että kaupunginsihteeri Anna Villeneuve on laittamassa valtuutettu Kolbelle sähköpostia, jossa on linkki karttapalveluun, ja sieltä ohjeet, miten karttapalvelusta sitten saa haettua puut ja myös puulajit ja puiden sijainnit katutilassa ja meidän puistoissamme. Eli käyttöohjeineen tämä linkki olisi nyt tulossa.

7.10.2020

Kiitos.

Valtuutettu Mika Raatikainen

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Ihan tämmöisenä pienenä kommenttina tuohon, mä kävin tuossa joku-nen vuosi sitten tuolla Nuuksion luontokeskuksessa, ja siellä paikalli-nen luontoedustaja kertoi, että Suomessa on 14 000 runkoa arvioiden mukaan per henkilö 0–100-vuotiaisiin. Eli ei tämä nyt iso vahinko ole, vaikka niitä ei nyt hirveästi Helsingin keskustaan tai muualle Helsinkiin istutella. Kyllä niitä riittää aika kivasti.

Valtuutettu Fatim Diarra

Valtuutettu Diarra tässä.

Kiitos puheenjohtaja, puheenvuorosta. Arvoisa valtuusto.

Suhtaudun suurella riemulla tähän aloitteeseen, sillä musta puut kau-pungissa on yksi parhaimpia juttuja, ja puiden merkitys ei ole pelkäs-tään ilmastonmuutosta hillitsevä, vaan ne myös tekee kaupungista ki-vemman paikan. Mulla on ollut onni muuttaa takaisin mun lapsuuden seuduille Munkkiniemeen, ja voin kertoa, että joka ikinen päivä kun mä kävelen puistotietä, niin mulla tulee todella iloinen ja hyvä fiilis siitä. Varsinkin korona-aikaan oli siistiä nähdä, miten eri ikäiset tyypit istus-keli tuolla penkeillä puistotien puiden katveessa. Toivon valtavasti, että kun näitä puita lisää Helsinkiin istutetaan, että niitä tuodaan varsinkin niille alueille, joilla vähän on puuta. Niin kuin apulaispormestari Sinne-mäki sanoi, nyt rakennettaville alueille niitä on helppo tuoda lisää, mut-ta varsinkin ne alueet, minne ei ole silloin suunnitteluvaiheessa paljon puita tuotu ja istutettu, niin ajattelen, että niille alueille niitä pitäisi valta-van paljon lisätä. Puut on ihania.

Kiitos paljon.

7.10.2020

---

241 §

Esityslistan asia nro 10

VALTUUTETTU JAANA PELKOSEN ALOITE ULKOILUVAATETUKSEN TARJOAMISESTA
PÄIVÄKOTIEN TYÖNTEKIJÖILLE

Apulaispormestari Pia Pakarinen

Tack. Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Kiitän ensinnäkin valtuutettu Jaana Pelkosta erittäin hyvästä aloitteesta. Kaikki me tiedämme, että meillä on valtava pula varhaiskasvatuksen henkilöstöstä. Sen ratkaisemiseksi tuossa vuoden alussa järjestimme useita tilaisuuksia henkilöstölle, jossa käytiin läpi asioita, mitkä lisäisivät viihtyvyyttä työssä ja myöskin voisivat houkutella uusia työntekijöitä alalle. Siinä yhteydessä tuli paljon päiväkotien päivittäiseen toimintaan liittyviä asioita esiin. Tuli myöskin, sanotaan esimerkiksi suunnitteluajan lisäämiseen ja johtajuuden vahvistamiseen liittyviä asioita, ja näitä on viety toimialalla eteenpäin.

Yksi konkreettinen asia, joka tuli kuitenkin jokaisessa ryhmässä esiin, olivat nämä työvaatteet. Tämähän on työ, jota tehdään nimenomaan ulkosalla. Mä ymmärrän sen, että tämä on todella taloudellisesti erittäin hankala aika ajaa tämäntyyppistä aloitetta, joka itse asiassa olisi pitänyt tehdä talousarvioaloitteena. Mutta koskapa meillä olisi sellainen aika, että tätä olisi hyvä kohta esittää? Meillä on 6 000 ihmistä varhaiskasvatuksessa, ja siinä se kertojaluku on niin suuri, että siitä tulee aina iso summa rahaa, eikä sitä koskaan ole ikään kuin tarjolla. Eli tämä on vain semmoinen päätös, mikä pitäisi tehdä.

Tämä on myöskin vähän tasa-arvokysymys. Meillä on paljon miehisiä aloja, joissa myöskin tehdään työtä ulkona, ja siellä ne työvaatteet on. Ihan samalla tavalla mä näkisin, että tässä on kysymys myöskin työn arvostuksesta, että myöskin pääasiassa naisten tekemässä työssä on mahdollisuus saada nämä ulkovaatteet. Eli näkisin, että tosiaankin tässä, kuten ilokseni kaupunginhallituksen päätöksessä sitten todettiin, että tätä tarkastellaan myöhemmin talousarvioprosessin yhteydessä.

Kiitos.

7.10.2020

Valtuutettu Laura Rissanen

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Kiitos omasta puolestani myös valtuutettu Pelkoselle. Musta tämä on hyvä asia, että tämä on nostettu esiin, vaikka kuten tässä apulaispormestari nosti, niin tämä tosiaan olisi pitänyt olla ennemminkin talousarvioaloite. Meillä on iso haaste siinä, miten me saadaan osaavaa henkilökuntaa Helsinkiin, ja on hyvä miettiä niitä keinoja ja ehkä käydä myös henkilöstön kanssa keskustelua siitä, olisiko tämä tällainen vaateraha vai mikä malli tässä kannattaisi valita. Mutta että kiitos apulaispormestarille, että tosiaan kaupunginhallitusvaiheessa otettiin tähän tämä vähän myönteisempi vastaus kuin siinä alkuperäisessä pohjassa ehkä oli.

Kiitos.

Valtuutettu Petra Malin

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä tosiaan on asia, mitä henkilöstö on itse toivonut, eli tätä että tuotaisiin näitä työvaatteita, ja näin ollen tämä on todellakin tärkeä asia. Mutta että vain se, että kun mietitään näitä erilaisia vaikkapa työolosuhteita tai muita, mitä varhaiskasvatuksessa on, niin niitä on paljon muitakin asioita, mitkä on merkityksellisiä työviihtyvyyden kannalta, kuin nämä. Myöskin sitten se, että jos me halutaan, että meillä on täällä tarpeeksi henkilöstöä, niin ne palkat on aina se yksi tärkeä osa-alue. Eli halusin vain tuoda ne myös tässä esiin, että tämä on yksi tärkeä osa-alue, mutta on paljon muitakin henkilöstön hyvinvoinnin ja henkilöstön riittävyyden kannalta.

Valtuutettu Ted Apter

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos aikaisemmille valtuutetuille hyvistä puheenvuoroista. Kiitos valtuutettu Pelkosen Jaanalle erittäin hyvästä aloitteesta. Se, mikä tässä on totta, niin että tämä olisi ehkä pitänyt olla sitten talousarvioaloite, ja musta olisi todella tärkeätä, että tätä aloitetta voitaisiin yhdessä eri ryhmien välillä edistää budjettineuvotteluissa. Esimerkiksi Starassa, rakentamispalveluliikelaitoksessa on ihan eri tavalla tarjolla kaupungin

7.10.2020

---

puolesta työvaatteet, ja tämä olisi sellainen asia, mikä me voitaisiin nytten laittaa syksyllä kuntoon budjettineuvotteluissa. Meidän kaupunki-strategia lähtee liikkeelle siitä ajatuksesta, että me halutaan liikuttaa lapsia enemmän ja nytten koronankin aikana koitetaan liikuttaa lapsia enemmän ulkosalla, niin tämä olisi semmoinen asia, mikä olisi symbolisesti merkittävä.

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Mun mielestä tämä on oikein hyvä aloite. Mä olisin kysynyt apulaispormestari Pakariselta sitä, että tässä puhuttiin tosiaan siitä, minkälainen voisi olla se houkutus, että saataisiin tälle alalle, missä on selkeästi työvoimapulaa, houkuteltua lisää työntekijöitä. Onko sentyyppistä kuviota koskaan pyöritelty missään, millään tasolla ajatuskuplassa, että päiväkodin työntekijähän, mun mielestä ne ei pidä minkäänlaista ruokatuntia. Ne ruokailee siellä lasten kanssa samaan aikaan, ja käyttävät siinäkin ikään kuin sitä aikaa siihen, että lapset ylipäätään ruokailevat. Että olisi ikään kuin tämmöinen etu, ateriaetu. Toki ymmärrän tämän kuvion, että sitten mennään taas, onko muitakin kaupungin toimialoja, missä ateriaetu voisi olla tietynlainen hyvä kannustin / ei ehkä niin suuren liksan päälle ihan mun mielestä oikeutettukin bonari. Mennään sitten kasvatus- ja koulutuspuolelle tai mennään tuonne vaikka kulttuuri- ja vapaa-aikapuolelle. Mutta tämmöinen vain tuli mieleen, koska tämä olisi aika mun mielestä ainakin perusteltu siinä mielessä, että tosiaan ruokatunteja ei täällä alalla tunneta.

Valtuutettu Atte Kaleva

Kiitos, arvoisa herra puheenjohtaja.

Kiitos myös, niin kuin moni täällä on todennut, valtuutettu Jaana Pelkoselle tästä erittäin hyvästä aloitteesta. Kiitos myös aikaisemmista puheenvuoroista, jotka oli oikein hyviä. Silloin kun itse palvelin vielä puolustusvoimissa upseerina, niin me hankittiin itse näitä virkavaatteita, tiettyjä univormuja. Juhlaunivormut, paraatipuvut, tällaiset hankittiin itse. Tosin valtio korvasi niistä 90 % hankintahinnasta, mutta ne oli sen jälkeen meidän omiamme, jota me käytettiin sitten niin kuin omia vaatteita käytetään. Minulla on edelleenkin tallella. Mutta sitten meillä oli tämä suojavaatetus. Sitä kutsuttiin siis suojavaatetuksi, jonka moni ymmärtää, on tämä maastokuvioinen puku, jota käytetään sitten maas-

7.10.2020

---

tossa sellaisessa paikassa, missä tarvitaan erilaista suojaa. Oli se sitten elementtejä vastaan, säätilaa vastaan taikka jotain muuta mahdollista vaaraa vastaan.

Tässähän on nyt vähän samanlaisia ajatuksia, että kun nämä varhaiskasvatuksen työntekijät joutuu olemaan ulkona säällä kuin säällä, kaikilla keleillä, niin silloin he tarvitsee tällaisista suojavaatetusta näitä ulkoilman elementtejä vastaan. Tällöinhän voisi tulla kyseeseen se, että kaupunki hankkisi tällaisia kivan näköisiä ulkoiluvaatteita, joita sitten jaettaisiin käyttöön, ihan niin kuin meille jaettiin armeijassa näitä maastopukuja suojavaatetuksena käyttöön. Ne ei ollut minun omaisuutta, vaan ne oli valtion omaisuutta, mutta mä käytin niitä.

Nyt kun täällä sanotaan, että tällaiset hyvät kuoritakit, jotka pitää vetä ja hengittää, maksaa jonkun X määrän, mitä täällä nyt oli sanottu, neljä kymppiä, kahdeksan kymppiä. Varmasti näin onkin, jos niitä mennään ostamaan tuosta XXL-kaupasta tai Stadiumista. Mutta jos Helsingin kaupunki Suomen suurimpana työnantajana hankkii tällaisia suojavaatetus-ulkovaatetuksia, vedenpitäviä suojakuoritakkeja itselleen ja muitakin vaatteita, niin varmasti niitä saadaan erittäin paljon halvemmalla. Ne voi olla näissä kaupungin hienoissa väreissä, mikä meillä on tämä graafinen ohjeistus, niin ne olisi vielä aika kivan näköisiä katukuvassa, kun nämä lastentarhanopettajat niiden lasten kanssa siellä kulki.

Kiitos.

Valtuutettu Terhi Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kanssavaltuutetut.

Itse asiassa valtuutettu Kalevan puheenvuoron jälkeen on erittäin hyvä jatkaakin omaa puheenvuoroa. Hän toikin tuossa hienosti esille sen, että on aloja, joilla tosiaan vaatetukset työnantajan kustantamana tulee, ja meillä on kaupungillakin semmoisia aloja, joissa vaatetus tulee. Kuten valtuutettu Kaleva kuvasi omassa puheenvuorossaan, niin päiväkodeissa ollaan todella paljon ja perhepäivähoitajat myös paljon ulkona, ja siitä ei voi kieltäytyä siitä ulkona olost. Se on olennainen osa työtä.

Minua hämmästytti hieman tässä vastauksessa tämä kohta, kappale kuusi, jossa todetaan, että "ulkoiluvaatteiden hankinta henkilöstötuna olisi hankalaa käytännön näkökulmasta, koska vaatteet ovat henkilö-

7.10.2020

---

kohtaisia ja sääolosuhteiden vaihtelun johdosta ulkovaatteita tulisi olla useita erilaisia”. Monella muulla alalla on todellakin näin, kuten valtuutettu Kaleva kuvasi, että ne vaatteet, jotka on työnantajan omistuksessa, ne eivät ole henkilökohtaisia. Mä en ymmärrä, miksi tämmöistä mallia ei voitaisi toteuttaa meillä myös varhaiskasvatuksessa. Esimerkiksi ne kuoritakit, niin ne eivät olisi niiden lastentarhanopettajien, varhaiskasvatuksen opettajien, sosionomien tai lastenhoitajien omaisuutta, vaan ne olisivat kaupungin ja ne olisivat käytettävissä siellä työpaikassa. Samalla tavalla kuin esimerkiksi terveydenhuollossa on tai meidän näissä monissa ulkotöissä, rakennusalalla ja niin edelleen voi olla niin, että on työnantajan omistamia, työnantajan logolla kuvattuja vaatteita.

Siinä on myös semmoinen näkökulma, että esimerkiksi kun vanhemmat tulevat iltapäivällä hakemaan lapsia sieltä päiväkodin pihalta, niin he tunnistaisivat heti jo kauempaa, kuka siellä on hoitaja. Esimerkiksi sijaisten kohdalla tämä tunnistaminen on tosi tärkeätä, kun ei välttämättä sieltä pihalta yhtäkkiä huomaakaan, kuka on nyt päiväkodin henkilöstöä ja kuka on muita lasten vanhempia, jotka ovat samaan aikaan hakemassa lapsiaan.

Valtuutettu Mirita Saxberg

Arvon puheenjohtaja. Valtuutetut.

Kiitoksia valtuutettu Pelkoselle tästä aloitteesta ja myöskin apulaispormestari Pakariselle hienosta puheenvuorosta tuohon heti alkuun. Näyttää siltä, että hirveän suotuista suhtautuminen on yli valtuustoryhmien tähän asiaan, vaikkakin nyt se ulkoiluvaatetus ei ole mahdollista tarjota näin valtuutetun aloitteena. Mutta näyttää siltä, että budjettineuvotteiluissa tullaan tämäntyyppisiä etuja saamaan. Olen itse tehnyt talousarvioaloitteen siitä, että päiväkotien työntekijöille tarjottaisiin maksuton julkisen liikenteen lippu, ja tällaistakin varmaan tuossa budjettineuvotteiluissa sitten tehtaillaan perustuen tämän päivän joukkoliikennekeskusteluun, joka sai aika suotuisan vastaanoton myöskin useilta vasemmisto- ja SDP-puolueelta muun muassa.

Mä haluaisin näistä työvaateasioista nostaa sen, että kun täällä kerrotaan, että 40–88 euron arvoinen kuoritakki olisi nyt liian kallis kaupungille kustantaa, ja kun hankitaan sopiva takki eri vuodenaikoihin ja sääolosuhteisiin, niin kustannus olisi vielä moninkertainen. Nythän tämä jää sen päiväkodin työntekijän vastattavaksi, niin se nyt varsinkaan ei ole oikein. Nämä tällaiset kaikkialla käytettävät ulkovaatteet, nehan ei ole henkilölle vähennyskelpoisia myöskään verotuksessa työvaateku-

7.10.2020

---

luina ymmärtääkseni, joten veroetuakaan näistä nyt ei saa. Se on hienoa, että Helsinki tähän on tosiaankin muutosta sitten saamassa budjettineuvotteluissa todennäköisesti.

Sitten sen verran vielä haluaisin tähän loppuun todeta, että ihan pelkästään kengät, joita tarvitaan kesällä, talvella ja syys- ja kevätkeleillä erilaiset, niin nehan on kustannukseltaan jo aikamoiset pelkästään nekin.

Ledamoten Marcus Rantala

Arvoisa puheenjohtaja.

Värderade ordförande.

Jag vill också tacka ledamot Pelkonen och biträdande borgmästaren för goda talturer och för en god motion.

Som vi alla vet så är det väldigt svårt att attrahera kunnig arbetskraft i Helsingfors, och jag hade själv möjligheten att träffa en del småbarnspedagoger, i och för sig från den svenska sidan, och fråga dem att vad är deras högsta önskan och om de inte får röra lönen eller inte kan röra lönen, och då kom det egentligen från allas mun alldeles samma svar, och det var arbetskläder i någon form. Och det är alldeles klart, precis som här har sagts i salen, att när vädret är väldigt ombytligt och du ska vara ute med barnen i väder som väder så sliter det på kläderna och skor, och i dagens läge så är det helt upp till de anställda att stå för de kostnaderna. Det här är ju en stor jämställdhetsfråga också, och vi vet att i många yrken och också i stadens egen organisation idag så funkar det. Till exempel Stara som här nämndes så funkar det redan idag med arbetskläder och ett system för dem, så jag ser inte att det skulle vara omöjligt att införa heller för småbarnspedagogerna. Egentligen är det lite märkligt att den här diskussionen inte har kommit upp tidigare, och jag tror att det skulle vara bra för Helsingfors som en konkurrensfördel att alla lite överväger det här, och det tycks ju finnas ett brett politiskt stöd för det.

Tack.

Valtuutettu Fatim Diarra

Kiitos, puheenjohtaja, puheenvuorosta.

7.10.2020

Ajattelen, että tämä aloite on oikeansuuntainen ja siinä tavoitellaan oikeata asiaa. Kuitenkin mikäli tämä asia tullaan hoitamaan budjettineuvotteluissa ryhmien välillä, niin ajattelen, että on valtavan tärkeätä, että tässä säilyy se vaihtoehto sillä tavalla, että päiväkotien työntekijällä on sitten mahdollisuus saada se vaaterahana, niin että he voivat hankkia sellaisia vaatteita kuin juuri nyt sattuvat tarvitsemaan. Mikäli kuitenkin päädytään siihen, että kaupunki ostaisi kaikille tietynlaiset ulkoiluvaatteet, ajattelen, että siinä on äärettömän tärkeätä se, että me varmistetaan, että nämä vaatteet on eettisesti valmistettuja. Sillä eikö olisikin aika irvokasta, että meidän päiväkotien pihalla seisoisivat työntekijät lapsityövoimalla tehdyissä vaatteissa? Tämä on aito riski, mikä pitää ottaa huomioon siinä, kun tehdään tällaisia hankintoja.

Kiitos.

Valtuutettu Sami Muttilainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Olen kyllä samoilla leveleillä niin kuin valtuutettu Diarra tässä asiassa. Jo nyt meillä on nuorisotaloja, missä on kaikkennäköisiä huonekaluja ja muuta, mitkä on todella kaukana kestävästä kehityksestä, vaikka kaupungin strategiassa linjataan ja kerrotaan aivan muuta. Jonkunlainen tolkkua tässä pitäisi olla, että jos kerran linjataan tiettyjä asioita, niin toimitaan sen mukaisesti. Oli kyse sitten lapsityövoimasta tai kestävästä kehityksestä tai mistä tahansa.

Valtuutettu Mari Holopainen

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

On tärkeätä, että varhaiskasvatuksen työn houkuttelevuutta parannetaan. Tämä on hyvä aloite siihen suuntaan. Totta kai ? kysymys on suurin siellä esiin nostettu epäkohta, jota Helsinki on pyrkinyt osittain jo korjaamaan, mutta toki siinäkin varmasti on vielä tehtävää, jotta saadaan riittävästi henkilöitä tälle alalle töihin. Mutta toki tällaisilla keinoilla, joilla voidaan myös helpottaa sitä kustannuskuormaa, mikä työstä tulee joka tapauksessa työntekijöille, niin on varmasti vaikutusta. Esimerkiksi tällainen vaatekorvaus rahana -vaihtoehto on kyllä hyvä pitää siinä sitten mukana.

7.10.2020

Sen lisäksi myös joukkoliikennelippuja on esitetty toiveena, ja se olisi yksi varteenotettava vaihtoehto, jota tämän rinnalla kannattaisi pohtia. Että miten Helsinki on houkutteleva työnantaja, siinä on vielä tekemistä. Toivon myös, että pienipalkkaisimpien naisvaltaisten alojen osalta ei ruveta tekemään säästöjä, joita nyt on nostettu esiin esimerkiksi päiväkotiapulaisten osalta, jotka tekevät tärkeitä työtä siellä päiväkodin arjessa. Sen työn ulkoistamisesta ei ole hyviä kokemuksia esimerkiksi Vantaalta, jossa sitten siivouksen määrä on vähentynyt. Kuten keskusteltiin aikaisemmin, niin myös työehdot ovat heikkoja usein alalla, jos siirrytään kilpailuttamaan siivouspalvelua, joka ei ole sama asia kuin siellä arjessa toimivat päivähoitoapulaiset.

Kiitoksia.

Apulaispormestari Pia Pakarinen

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Peltokorven ja valtuutettu Rantalan tavoin minäkään en ymmärrä, miksi tässä voisi olla niin paljon sellaisia käytännön vaikeuksia, jos niitä ei ole myöskään sitten vaikkapa Staran työntekijöille ostettaessa vaatteita. Vaateraha on varmaan hyvä vaihtoehto. Todennäköisesti kuitenkin työntekijät kaikkein eniten saavat silloin, jos se tulee vaateen muodossa ja verotuksen kannalta varmasti edullisempi vaihtoehto. Mutta nämä on tietenkin sellaisia, mitä meidän täytyy sitten punnita.

Valtuutettu Muttilainen kysyi tästä ruokailuhetkestä. Siitä ei käytännössä, en muista nähneeni siitä esityksiä, mutta ruokailuhan on päiväkodissa osa sitä pedagogista oppimista, ja sen takia henkilöstö ruokailee siellä lasten kanssa, koska siinä opitaan samalla käytöstapoja ja sitä, että kaikkia ruokia esimerkiksi maistetaan. Se on sillä tavalla hyvin tärkeä hetki lasten kanssa.

Kiitoksia.

Valtuutettu Otto Meri

Kiitos, puheenjohtaja.

Ehkä lyhyesti vain totean tähän hyvään keskusteluun ja tärkeään. Jos sain määrin tullut kuitenkin sellainen tunne, että tässä vähän kierretään

7.10.2020

---

niin kuin kissa kuumaa puuroa eli kysymystä lastentarhanhoitajien palkoista ja toimeentulosta. On erilaisia, tässä oli joukkoliikennelippua ja tätä asukokonaisuuttakin, ja ajattelisin, että ehkä helpompi tapa kuitenkin toteuttaa tämä olisi suoraan palkan muodossa, tämä toimeentulokysymys. Että erinäisten verotuksellisten etuuksien sijaan ihan suoraan maksaa se palkassa, jolloin heillä olisi mahdollisuus valita, että haluaako he käyttää sen nyt parempiin ulkovaatteisiin vai johonkin muuhun. Toki mikäli tämä on poliittisesti helpompi saavuttaa tämmöinen vaatesopimus, niin sitten se on varmasti näin. Mutta tuntuu, että tässä on taustalla kuitenkin keneenkään koskematta se kysymys siitä, että halutaan ikään kuin tukea tätä toimeentuloa ja palkkaa, jolloin voisi ajatella, että se toimivampi ja tehokkaampi tapa olisi, että suoraan palkassa näkyisi ? .

Valtuutettu Juha Hakola

Arvoisa puheenjohtaja.

Kiitos ensinnäkin valtuutettu Pelkoselle erittäin hyvästä aloitteesta ja myöskin apulaispormestari Pakariselle hyvästä alkupuheenvuorosta ja muistakin puheenvuoroista. Ei sitä käy kiistäminen. Tässä kuitenkin nyt keskiössä on tämä vaatetus, tuolla lastentarhassa toimivien ulkovaateetus, mihin tämä Pelkosen aloite keskittyy, ja minun käsitykseni mukaan meillä on useita ammattiryhmiä Helsingin kaupungilla, kuten esimerkiksi pysäköinninvalvojat ja Staran työntekijät, ja sieltä varmasti löytyy kokemusta siitä, miten tämä vaatekokonaisuus olisi ehkä järkevää hankkia. Uskoisinkin, että tätä ammattitaitoa olisi nyt tässä kohtaa järkevä käyttää.

Se, mitä sitten tulee siihen, että pitäisikö nämä antaa vaateavustuksena tai rahallisena vaaterahana, niin siinä on tietysti aina ongelmia, koska vaateraha ei välttämättä viime kädessä kohdistu siihen vaatteiden hankintaan, vaan kenties johonkin muihin menoihin. Mutta se, että kun vaatteet on työnantajan puolesta hankittu, niin silloin tiedetään, varsinkin kun meillä on hieno visuaalinen uusi ilme Helsingillä, niin tuo kokonaisuus varmasti palvelisi. Valtuutettu Peltokorpi toi hyvän näkökannan esiin siitä, että silloin kaikki tietäisi, kuka siellä lastentarhan pihalla on henkilökuntaa, kuka kenties jotain muuta. Se on myöskin turvallisuusnäkökohta.

Kiitos.

7.10.2020

Valtuutettu Terhi Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja.

Kuten Hakola totesi, niin tämä on myös turvallisuusnäkökohta. Itse en tätä aloitetta allekirjoittaessani ajatellut, että tämä olisi jollain lailla palkan korvike, vaan nimenomaan niin että se on myös työnantajan tapa huolehtia siitä, että työntekijät ovat asianmukaisesti varustautuneita työpaikallaan. Koska kysymys on työpaikasta silloin kun ollaan siellä päiväkodin pihalla tai ollaan retkillä tai ollaan perhepäivähoitajana lasten kanssa leikkipuistossa tai missä tahansa. Asianmukainen vaatetus myös suojaa työntekijän terveyttä ulkoillessa, ulkona ollessa. Silloin kun on sellaiset vaatteet, että ne suojaavat sateelta, ne suojaavat tuisulta, ne suojaavat tuulelta, niin silloin työntekijä pysyy myös terveempänä, ja sillä tavalla myös kaupunki voi huolehtia siitä työntekijöiden terveydestä. Tässä on tämmöinenkin näkökulma. Mä en ajatellut tätä itse ainakaan palkan korvikkeena, kun allekirjoitin tätä aloitetta. Mutta sen sijaan kyllä positiivisena työnantajakuvan nostamisena ja siinä, että Helsinki huolehtii kaikista työntekijöistään ja heidän työturvallisuudestaan myös.

Valtuutettu Mari Holopainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Varmasti palkan korvikkeena ei kukaan ajattele tätä, mutta voi ajatella, että tämä on ala, jossa tarvitsee ? siihen, että työ on houkuttelevampaa, ja totta kai niin palkka kuin sitten työvarusteet tai jotkut työhön liittyvät etuudet kuuluvat tähän kokonaisuuteen. Myöskin tämä joukko-liikennelippu on sellainen, joka on useasti nostettu esiin. Mutta totta kai on perusteltua saada ne työvaatteet kuntoon. Tosiaan niin kuin moni on tässä hyvin tuonut esiin, niin monessa muussakin ammatissa on kaupungin puolesta tarjottu.

7.10.2020

---

242 §

Esityslistan asia nro 11

VALTUUTETTU OUTI ALASEN ALOITE HENKILÖSTÖN PYSYVÄ EDUSTUS JA VALVON-
NAN LAAJENTAMINEN PELASTUSLAUTAKUNNASSA

Valtuutettu Matias Turkkila

Kiitos, puheenjohtaja.

Pelastuslautakunnan asiat itse asiassa aika harvoin nousee tässä keskusteluun, mutta mä voisin lautakunnan puheenjohtajana ihan muuttaman sanan tästä aiheesta kuitenkin kommentoida. Ensinnäkin Outi Alaselle kiitokset. Hän on hirveän aktiivisesti pitänyt oikeastaan koko tämän valtuustokauden aikana työntekijöiden asemaa, puheoikeutta, jaksamista tapetilla ja tosi uutterasti sen asian puolesta toiminut.

Tästä itse aloitteesta. Tästä vastauksesta ei mun mielestä nyt ihan suoraan selviä se asian tämänhetkinen tila, niin ehkä se on nyt tässä syytä selvittää. Tosiaan pelastuskomentaja, joka on siis tämä ylin pomo talossa niin sanotusti, niin hänhän on, hän voi ja hän on ottanut omalla päätöksellä henkilöstön edustajan nyt jo itse asiassa jokin aikaa sitten kiinteäksi kokouksen läsnäolijaksi. Ainakin miten itse olen tämän käytännön kokenut, niin se on ollut erittäin arvokas se henkilöstön edustaja siellä läsnä. Nyt tosiaan tämä on viranhaltijan päätös. Lautakunta voisi sitten toki sen otto-oikeudella muuttaa, mutta se on ihan totta, mitä nyt tässä aloitteessa peräänkuulutetaan, että tähän ei ole hallintosäänössä. Tuleeko se sinne jossain kohtaa, niin vaikea sanoa. Mutta tosiaan nyt tämä on ollut näin, ja tämä on ehdottoman hyvä. Varsinkin kun lautakunta on kovin nuori vielä, että jos vertaa esimerkiksi valtuustokauden alussa, niin silloin jos henkilöstön edustajaa ei olisi, niin kyllä se painotus olisi kovasti sitä, että siellä lähinnä johdon ääni kuuluisi. Ja pitäisin hyvin tärkeänä, että tämä sitten jatkossakin siellä olisi.

Valtuutettu Anna Vuorjoki

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

7.10.2020

Tämä Outi Alasen aloite koskee henkilöstön edustusta ja asemaa pelastuslaitoksessa, mutta haluaisin kommentoida tätä asiaa vähän laajemmin, koska henkilöstön asema ja henkilöstön mahdollisuudet osallistua on hyvin iso kysymys koko meidän kaupungin toiminnassa. Henkilöstö, nimenomaan osaava ja ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö on yksi kaikkein arvokkaimpia asioita, mitä Helsingin kaupungilla on, ja perusta oikeastaan kaikelle meidän toiminnalle. On myös äärimmäisen tärkeitä, että kun me kehitetään kaupungin toimintaa ja tehdään päätöksiä ja viedään asioita eteenpäin, niin siinä henkilöstö pystyy osallistumaan koko ajan siihen pohdintaan ja miettimiseen, että mihin suuntaan ja millä tavalla asioita kannattaa viedä, kahdestakin syystä.

Ensinnäkin toki henkilöstö sitoutuu työhönsä paremmin ja motivoituu paremmin, jos on semmoinen tunne, että on mahdollisuus vaikuttaa asioihin. Mutta toiseksi ehkä vieläkin tärkeämpi asia, niin meidän työntekijöillä on ihan korvaamatonta asiantuntemusta siitä, millä tavalla meidän palvelut toimii ja miten asioita voi tai ei voi järjestää. Sen takia jos henkilöstö ei ole aidosti mukana kehittämisessä, niin silloin todennäköisesti tulee huomattavasti huonompaa jälkeä kuin jos henkilöstön kanssa käydään oikeata vuoropuhelua. Meillä on olemassa yt-prosessit. Tämä on olennainen asia, ja on hirveän olennaista pitää huolta siitä, että yt ei ole vain muodollista asioitten käsittelyä henkilöstön kanssa, vaan ihan aitoa vuoropuhelua ja että siinä esille tulevat asiat otetaan huomioon.

Mutta sitten tämä toinen kysymys, että miten henkilöstön ääni kuuluu poliittisessa päätöksenteossa. Mä ajattelin, että olisi hirveän perusteltua, että henkilöstö olisi myös läsnä lautakunnissa osallistumassa siihen keskusteluun, mitä siellä käydään. Sen takia mä teen ponsiesityksen, että:

Selvitetään mahdollisuutta laajentaa esimerkiksi kaupunkitasoisen suosituksen kautta henkilöstön läsnäolo-oikeutta kaikkiin lautakuntiin.

Valtuutettu Veronika Honkasalo

Arvoisa puheenjohtaja.

Anna Vuorjoki tässä pitikin hyvän ja perusteellisen puheenvuoron ja perusteli tämän ponnen erittäin hyvin. Aikoinaan selvitin tätä henkilöstön edustusta meidän lautakunnissa kansliapäällikön kautta, ja sitä selvitystyötä varten selvitin myös muiden kuntien käytäntöjä. On kuntia,

7.10.2020

---

joissa lautakuntiin on saatu henkilöstön edustajat paikalle. Itse istuin, kun aloitin valtuutettuna Helsingissä, niin istuin tuolla varhaiskasvatuslautakunnassa pari vuotta, ja siellä meillä oli henkilöstön edustaja paikalla, läsnä ja puheoikeudella kaikissa kokouksissa, ja koin sen erittäin arvokkaaksi.

Tässä valtuuston työssä on huomannut, että vaikka Helsinki on niin merkittävä työnantaja, niin meille jää hyvin vähälle se, että me siinä ihan normi päätöksenteossa kuultaisiin aktiivisesti henkilöstön näkökulmia. En näkisi tätä ollenkaan pahitteeksi, että tätä ponnien kautta nyt edistettäisiin.

Valtuutettu Otto Meri

Kiitos, puheenjohtaja.

Ehkä itse en näe tätä semmoisena ongelmana tällä hetkellä, vaan ensisijaisestihan me ollaan, poliittiset päättäjät demokratiassa päättää siitä, mitä kunnan puolesta tapahtuu, ja sitä varten he kuulee sitten kukin omalla tavallaan erilaisia kohderyhmiä. Lautakunnissa tapahtuu päätöksentekoa esittelystä, ja esittelijäthän on nimenomaan näitä työntekijöitä, viranhaltijoita ja tuovat sitten kyseisen ? aina siinä omassa esittelyssään esille. Ne näkemykset, jotka varmasti myös sisältää pitkälti sen henkilöstön näkemyksen, niin mun on vaikea nähdä, että tämä toisi ensinnäkään siinä määrin mitään lisäarvoa siihen päätöksentekoon suhteessa siihen, missä määrin se saattaa vaikeuttaa ja vaikuttaa siihen, että korostuukin sen kokonaisedun sijaan tämmöinen henkilöstönäkökulma. Joka pitääkin korostua, mutta se tapahtuu eri tavoin kuin että siellä sitten istuu pöydässä, joka en tiedä varmaan vaaleilla sitten valittaisiin tai näin. Mutta että myös käytännössä tämä olisi aika hankalaa ehkä toteuttaa oikeudenmukaisesti.

Valtuutettu Pentti Arajärvi

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä on nyt ponnessa, tai aloitteessa ja samoin tässä ponnessa puhutaan siitä, että pitäisikö henkilöstöllä olla edustaja lautakunnassa. Se sinänsä minusta on hyvä ja kannatettava asia ja täysin toteuttamiskelpoinen ja varmasti edistää monella tavalla lautakunnan ja toimialan toimintaa. Aikanaan oli sellainen ajatus olemassa kuin henkilöstodemokratia, joka tarkoitti sitä, että henkilöstöllä on laajemminkin kuin jos-

7.10.2020

---

sakin päätöksentekokoelimestä istuessa mahdollisuutta vaikuttaa työhönsä ja työnsä toteutumisehtoihin. Viranomaispuolella sitä kutsuttiin henkilöstödemokratiaksi, tuolla yksityisen teollisuuden ja muun vastaavan puolella työpaikkademokratiaksi. Tämä on asia, joka on syytä herättää henkiin ja saada kaikki voimavarat käyttöön, joita julkisen sektorin toiminnassa ja miksei yksityisen sektorin toiminnassa, josta nyt ei ole kyse, saadaan käyttöön. Siitä syystä mä esitän hyväksyttäväksi ponnin, joka on julkaistu siellä järjestelmässä.

Hyväksyessään aloitteen valtuusto esittää selvitettäväksi mahdollisuutta toteuttaa kaupungin palveluksessa olevien osalta henkilöstödemokratiaa.

Se tarkoittaa siis sitä, että henkilöstöllä on osallisuus siihen toimintaan, jota he ovat tekemässä, ja voidaan saavuttaa hyvin myönteisiä toimia. Tätä voidaan verrata esimerkiksi vaikkapa ruotsalaiseen tai saksalaiseen medbestämmande tai Mitbe...

Välihuuto!

...Mitstimmung-järjestelmään.

Kiitos.

Valtuutettu Ilkka Taipale

Kannatan valtuutettu Arajärven pontta.

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitoksia Anna Vuorjoelle erittäin tärkeästä esityksestä. Toisin kuin valtuutettu Meri toi esiin, että meillä on kumminkin viranhaltijat, ketkä meille tuo tätä tietoa, ja se riittää. Mä en näe sitä ihan näin, että se riittää ja se on ikään kuin, kun mennään, mitä ylemmäs mennään pyramidin huippua kohden, niin sitä vähemmän sieltä tavallaan sitä tietoa välillä tuntuu tulevan. Olen sen monesti huomannut, kun siitä on lähtenyt asioita tutkimaan ja selvittämään sinne vähän niin kuin alempia portaita toiseen suuntaan tai portaita alempaan suuntaan, niin kyllä sieltä tulee paljon asioita vastaan, mitkä olisi ollut ihan syytä tuoda siellä lautakunnassa esiin tai... En tiedä, onko kyse siitä, että ikään kuin ei välttämättä

7.10.2020

---

edes viranhaltija tiedä kaikkea. Kyllä mä koen sen erittäin tärkeänä oman päätöksenteon kannalta, että siellä olisi myös tämä näkökulma, mitä tämä Vuorjoen erinomainen ponsi esittää, joten kannatan tätä esitystä, mikäli Honkasalo ei ole vielä ehtinyt esitystä kannattaa. Tämä on meille vain lisäinformaatiota kaikille, ketkä tuntevat vastuuta ja haluavat luottamuksen kaupunkilaisista kantaa.

Apulaispormestari Pia Pakarinen

Kiitos, puheenjohtaja.

Arvostan todella paljon henkilöstön kuulemista, ja itse olen sitä viimeksi tänään harjoittanut erään päiväkodin pihalla. Silti mä haluaisin ihan vilpittömästi esittää kysymyksen siitä, että kuka se olisi vaikkapa minun lautakunnassani kasvatuksen, koulutuksen toimialalla, se, joka sitten edustaisi henkilöstöä. Nopeasti pohtimalla on noin viisi, kuusi järjestöjä, jonka kanssa tehdään yhteistyötä ja jotka eivät välttämättä aja samansuuntaisia asioita. Tämä on, tämä saattaa kuulostaa tavallaan hirveän helpolta ajatukselta, että meillä on siellä henkilöstön pysyvä edustus, mutta tässä myöskin on tämä näkökohta, että meillä on hyvin paljon järjestöjä, jotka meidän henkilöstöä, jopa saman ikään kuin nimikkeen henkilöstöä edustaa.

Kiitos.

Valtuutettu Ulla-Marja Urho

Kiitos.

Mä en tiedä, miten Helsingin kaupungilla henkilöstötoimikunnat tällä hetkellä on koottu. Mutta ainakin ennen ja ? kuntayhtymässä henkilöstötoimikunta on edustuksellinen jäsen, joka käsi-, elin, joka käsittelee henkilöstön edunvalvontaa. En muista sellaisia suurempia kysymyksiä, etteikö kuntayhtymässä henkilöstötoimikunnalta pyydetäisi edustus virkatyöryhmiin, silloin kun käsitellään kehitettäviä asioita. En voi millään ymmärtää, että suurilla toimialoilla henkilöstöllä olisi pysyvä edustus näissä meidän luottamushenkilö ? . Sehän olisi estynyt silloin se esittelijä vallan kanssa. Jotain ongelmaa on nyt siinä ymmärryksessä, ettei kaupungilla henkilöstötoimikunta riittävästi toimisi. Osaako joku apulaispormestareista tai pormestari tai kansliapäällikkö kertoa, miten henkilöstötoimikuntaa kuullaan päätöksenteossa?

7.10.2020

Valtuutettu Arja Karhuvaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä on hyvä aihe, mutta mä jotenkin... Siis mä koen erittäin hankalaksi sen, että siellä on henkilöstön edustajia läsnä, kun me esimerkiksi kilpailutetaan tai päätetään esimerkiksi jonkun palveluosan kilpailuttamisesta. Meillä on nyt jo omassa kaupunginhallinnossa yritysmuotoista toimintaa, joka sotkee markkinoita, jolla ei ole konkurssiuhkaa, jota ei voi verrata edes yrityksiin. Sitten meillä on, mä epäilen, että sillä olisi vaikutusta tähän päätöstentekoon, jos henkilöstö olisi nykyistä enemmän paikalla. Lisäksi mä muistutan, että meillä on nyt jo oikeus jokaisella Helsingin kaupungin työntekijällä hakeutua poliittisesti päättäjäksi vaaleissa tai järjestää itselleen haluamansa lautakuntapaikka oman puolueen kautta. Että ne on, jos kerran on päätetty, että saa osallistua valtuuston toimintaan, pitää olla kuntapäättäjiä, niin ne voivat tehdä sen aivan julkisesti puolueensa kautta.

Kiitos.

Apulaispormestari Pia Pakarinen

Kiitos.

Apulaispormestari on nykyään nimike. Tiedoksi puheenjohtajalle. Mutta vasta...

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Aivan, näin se on. Vastaan valtuutettu Urhon kysymykseen, että meillä on sekä kansliatasolla eli keskusjohdossa että sitten toimialoilla on henkilöstötoimikunta, jonka kanssa käydään kaikki keskeiset asiat läpi ennen päätöksentekoa.

Kiitos.

Valtuutettu Matias Turkkila

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä on ollut hyviä puheenvuoroja. Apulaispormestarin kysymys tosiaan, että kuka se olisi, se on varmaan aika monessa lautakunnassa

7.10.2020

---

olennainen kysymys. Mä voin puhua ainoastaan pelastuslautakunnan puolesta, ja sinne se ainakin sopii. Mutta kyllä tämä valtuutettu Vuorjoen ponsi siitä, että kannattaisi nyt ainakin selvittää, että mihin se sopii, on sinänsä ihan mun mielestä kannatettava.

Ehkä tuossa valtuutettu Merelle, että kyse tässä nyt ei ole tosiaan poliittisen päätöksentekijän instantioinnista vielä, vaan tosiaan läsnäolo-oikeudesta ja kyvystä kuulla, että mitä siellä puhutaan ja tarvittaessa sitten osallistua keskusteluun. Pelastuslaitoksella lisäksi henkilöstön edustaja osallistuu johtoryhmän työskentelyyn, ja se on oikein hyvä niin ikään.

Valtuutettu Mika Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kaupunginvaltuutetut.

Tässä ja edellisessä kohdassa on käsitelty henkilöstöryhmiä, joita voi luonnehtia matalapalkka-alojen työntekijöiksi. Kun puhutaan työhyvinvoinnista, yksi tärkeä asia on palkkaus, jolla henkilöstölle osoitetaan arvostusta. Kristillisdemokraatit pitävät tärkeänä, että Helsingin kaupunki antaisi palkkatakua. Kaupungin ei tulisi maksaa kenellekään matalapalkka-alan työntekijälle palkkaa, joka on matalampi kuin muiden Uudenmaan kuntien maksamat palkat vastaavalle ryhmälle. Haluamme, että tämä koskee kaikkia työntekijöitä, joiden kuukausipalkka on alle 3 000 euroa kuukaudessa. Helsingissä on kalliimmat kustannukset kuin muualla Suomessa, ja sen takia tämä on mielestämme meidän kunnia-asiamme.

Kiitos.

Valtuutettu Laura Kolbe

Puheenjohtaja.

Tämä on aika kiinnostava asia tämä henkilöstön ja luottamushenkilön välinen ero. Jatkan tässä vähän valtuutettu Karhuvaaran puheenvuoroa. Meidän pitäisi ehkä nyt tavallaan kammata tämä kuvio, joka Helsingin luottamuselimissä on ollut. Muistutan siitä, että meillä on aika monikymmenvuotiset perinteet siitä, että erityisesti vasemmalla mutta myös oikeistossa on ollut tapana nimetä ikään kuin toimialan sisällä olevia henkilöitä poliittiseen luottamustehtävään. Helsingissä oli monta vuosikymmentä perinne, että rautatiekuljettaja herra X oli samalla lii-

7.10.2020

---

kennelautakunnan jäsen jos ei puheenjohtaja poliittisista voimasuhteista riippuen. Silloin tullaan sille harmaalle rajapinnalle, että ollaanko henkilöstön edustajia vai puolueen ja luottamushenkilön asemassa tässä roolissa. Että tämä ei ole ihan kirkasta vettä tämä asetelma, koska me liikutaan tässä poliittisen ja henkilöstö-, virkamieskulttuurin väli- maastossa.

Ajatus on tavattoman kaunis, että henkilöstö on ikään kuin neutraali kenttä, joka ansaitsee edustajansa, mutta sitten siellä todellisuudessa toimitaan aika monen hatun kanssa hyvin erilaisissa rooleissa näissä luottamus- ja lautakuntatehtävissä. Tämä vaatisi vähän syvällisempää perkausta tämä kuvio. Tässä ei ole mustaa ja valkoista vaan aika paljon harmaata.

Kiitoksia.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Sen muistamme erinomaisesti, valtuutettu Arhinmäki. Kyllä, juuri näin. Vielä meidän aikana oli näin kaupunkisuunnittelulautakunnassa.

Valtuutettu Otto Meri (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Nyt en ihan tästä jatka, mutta hieman asian vierestä. Nyt ehkä ymmärän paremmin, miten tämä sopii tähän pelastuslautakuntaan, jossa se työ on hyvin henkilöstövaltaista. Toki muillakin toimialoilla, meillä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnassa on myös paljon työntekijöitä, mutta siitä huolimatta ehkä kun mietin meidän esityslistoja ja rutiinipäätöksiä, niin ei niissä siinä määrin mun mielestä se henkilöstön merkitys korostu, että siitä olisi suurta hyötyä päätöksentekijöille. Mutta varmasti pelastuslautakunnassa näin voi olla, koska se on hyvin henkilöstösidonnaista.

Sitten taas toinen, mitä tulee ehkä käytännön järjestelyihin, joita tässä tietenkin pitäisi myös miettiä, niin ? se, että tämä periaate kai edelleenkin on, että vaikka lautakunnan keskustelut on luottamuksellisia, jolloin tämän kyseisen henkilöstön edustajan mahdollisuus ainakaan viedä viesti eteenpäin muille työntekijöille on hyvin rajallinen, jolloin hän tavallaan vain toimii äänitorvena. Sitten että miten tuommoisen äänitorven valinta käytännössä suoritetaan, niin tässä on tuotu jo esille niitä hyviä duubioita, jotka siihen liittyy.

7.10.2020

Valtuutettu Pentti Arajärvi (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Toisen puheenvuoron yhteydessä käyty keskustelu siitä, että työntekijät ovat istuneet lautakunnassa tai jopa lautakunnan puheenjohtajana, niin viittäisin kuitenkin kuntalain säännöksiin vaalikelpoisuudesta. Lautakuntaan ei ole kelpoinen henkilö, joka on kyseisellä toimialalla töissä. Sen sijaan muistan kyllä osaltani, aikanaan kun olin opetuslautakunnan jäsen, niin siellä oli yksityisten koulujen opettajia, mutta ei kunnan koulujen opettajia.

Valtuutettu Dan Koivulaakso

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Ei tarvitse mennä hirveän kauas historiassa. Tässä itsekkin muistelen, että eräs luottamushenkilö on samaan aikaan ollut toimitusjohtajan roolissa esimerkiksi yksityisessä varhaiskasvatusketjussa, joka tietysti aiheutti erinomaisia läpinäkyvyysongelmia. Mutta halusin kiittää erinomaisista ponsista ja lämpimästi kannattaa niitä molempia. On selvää, että yt-lait, yksityinen tai kunnallinen ja myös niistä pidemmälle menevät kaupungin omat yt-sopimukset, on vielä kaukana työpaikkademokratiasta. Ihan yhtä selvää mun mielestä on, että tämmöinen oikeus edustukseen pitää olla kaikilla toimialoilla sama ja että se on tietysti hyvää henkilöstöpolitiikkaa yleisesti tämmöinen äänitorvena oleminen. ? viestiä toiseen suuntaankaan ei sinänsä ole ongelma, koska luottamusmiehillä on nytenkin pääsyä sentyyppisiin luottamuksellisiin tietoihin johtoryhmien kautta tai muuta, jota he ei sinänsä voi toivottaa ammattiosaston kokouksessa tai vastaavaa. Että tämä on kyllä, molemmat ponnet perusteltuja.

Apulaispormestari Pakariselle vastauksena tai osittain myös tähän Otto Meren esittämään duubioon, niin asiasta on monta eri tapaa sopia. Voi joko sopia asiakohtaisesti kokonaisuuksittain, että mikä pääsopijajärjestö olisi se, jonka koordinoima pääluottamusmies tai vastaava olisi siellä henkilöstön edustajana. Tai sitten voi tehdä ihan rotaationa ajallisen jakson yli, niin kuin esimerkiksi henkilöstötoimikunnan puheenjohtajuudet myös toimii rotaatiolla. Tämä on mun mielestä nyt aika teennäistä ongelmien keksimistä asioista, joka toisaalla kaupungin henkilöstöedustuksen toimielimissä on jo ratkaistu moneen kertaan.

Kiitos.

7.10.2020

Valtuutettu Veronika Honkasalo

Arvoisa puheenjohtaja.

Mun mielestä tämä keskustelu osaltaan osoittaa, että tälle Anna Vuorjoen tekemälle ponnelle todella on tarvetta, että nimenomaan selvitetäisiin näitä kaikkia kysymyksiä, joita valtuutetut on tässäkin keskustelussa nostanut eri näkökulmista esille. Tosiaan muistuttaisin siitä, että esimerkiksi silloin varhaiskasvatuslautakunnassa kun istuin 2013–2015, niin meillä oli siellä henkilöstön edustaja paikalla. Se oli saatu toimimaan erittäin hyvin. Tässäkin kaupungissa on siis esimerkkejä jo näistä käytännöistä. Ehkä itse ajattelisin demokratiasta niin, että ei voi olla tilannetta, jossa me ikään kuin edistettäisiin sitä liikaa, niin että se olisi haitaksi.

Ehkä valtuutettu Karhuvaaralle sellainen kommentti, että tuntuu hassulta, että ihmisille sanottaisiin, että henkilöstöä ei voida kuulla sen takia, koska meillä on tämä poliittinen järjestelmä, jonka kautta sitten voi asettua ehdolle ja sitä kautta vaikuttaa. Tässä ei ole ihan samasta asiasta kyse, vaan nimenomaan poliittisesta päätöksenteosta, joka on juoksevaa ja jatkuvaa ja jossa sitten henkilöstöä lautakunnissa kuullaan eri tavalla kuin me valtuutetut, jotka ollaan mukana politiikassa. Mutta tosiaan mun mielestä tämä keskustelu jo itsessään osoittaa, että tälle ponnelle todella olisi tarvetta.

Valtuutettu Mari Holopainen

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Tässä tuotiin esiin, että tämä toimisi pelastuksessa, mutta varmasti toimisi monella muulla henkilöintensiivisellä alalla. Olen ymmärtänyt, että näitä vuoropuheluja kyllä käydään, mutta varmaankin vähän vaihtelevasti, ja niissä lautakunnissa, joissa olen itse toiminut, sellaisia käytäntöjä ei juurikaan ole ollut. Näkisin sen ihan positiivisena muutoksena, että myös luottamushenkilöiden ja Helsingin henkilöstön välillä syntyi enemmän vuoropuhelua.

Valtuutettu Otto Meri (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

7.10.2020

Valtuutettu Honkasalolle täytyy todeta kyllä, että näen asian vähän eri tavalla. Kun hän puhuu tai kysyy, voiko demokratiaa edistää liikaa, niin en näe, että tässä, että henkilöstö saa poliittiseen elimeen oman edustajan, on siinä määrin kyse demokraattisesta toiminnasta niin kuin siinä, että avoimilla vaaleilla, yleisillä vaaleilla valitaan valtuutetut ja sitten valtuusto valitsee lautakuntien jäsenet. Että sitten sinne tullaan ohitusta edustamaan, niin en näe, että sillä on nyt tässä määrin demokratian kanssa tekemistä, ainakaan että kyse olisi demokratian edistamisestä. Koen tämän kyllä siinäkin määrin ongelmalliseksi, että henkilöstö siellä edustaa. Se on tärkeätä, että henkilöstöllä on mahdollisuus vaikuttaa omaan työntekoonsa ja työympäristöönsä, mutta että se paikka, missä käytännön työhön liittyviin tehtäviin, työhyvinvointiin vaikutetaan, on joku muu kuin poliittinen lautakunta. Se tapahtuu kyseisen toimialan sisällä, ja se on tärkeätä, mutta sitä ei pidä nyt sekoittaa tähän poliittiseen päätöksentekoon.

Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

Mä jatkaisin tuosta äskeisestä, että mä en suinkaan tarkoittanut, että henkilöstöllä ei ole oikeutta olla kuultavana lautakunnissa ja että sen mielipidettä ei huomioitaisi, niin kuin valtuutettu Honkasalo yritti omaa puheenvuoroani tulkita. Ilman muuta, mutta samalla lailla heiltä voidaan pyytää lausunto asioista kuin pyydetään muiltakin sidosryhmiltä ja kuultavana olleilta ryhmiltä. Näen myöskin ongelmalliseksi sen, että jos yksi ryhmä siten istuu oikeutetusti siellä kokouksissa mukana.

Kiitos.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Nyt täytyy kyllä sanoa, että olen tässä harvinaisen vahvasti eri mieltä valtuutettu Meren ja Karhuvaaran kanssa. Lautakunnissahan istuu erilaisia asiantuntijatahoja, ja itse näen, että nimenomaan tämä työntekijäedustus toimisi asiantuntijatahoon verrattavissa olevana jäsenenä, joka sitten kertoo siellä, ei varmaan kaikkiin asioihin mutta tiettyihin asioihin henkilöstönäkökulmaa ja sitten laajentaa päätöksentekijöiden ymmärrystä siitä käsiteltävänä olevasta asiasta. Eihän näissä esityksissäkään, Vuorjoen ponnassa niin tässä puhutaan henkilöstön

7.10.2020

---

läsnäolo-oikeuden myöntämisestä lautakuntiin. Yhtä hyvin voi kysyä, millä perusteella kaupunkiympäristölautakunnan kaikki läsnäolevat johtajat tai asiantuntijatahot on sinne kutsuttu. Samalla perusteella voi mielestäni ihan hyvin argumentoida tämän henkilöstöedustajuuden puolesta.

Valtuutettu Pentti Arajärvi (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Siis mä en edes ymmärrä, mistä tulee tämä ajatus, että siinä sotkettai-siin jotenkin se poliittinen järjestelmä, koska mä tässä jo aiemmin siteerasin kuntalakia, jonka mukaan lautakunnan jäsenenä ei voi olla lautakunnan toimialalla palveluksessa oleva henkilö. Siis jos Helsinki yrittäisi kirjoittaa semmoisen johtosäännön, jossa jotakin tällaista tapahtuisi, niin se olisi totaalisen selvästi lain vastainen.

Ledamoten Björn Månsson

Tack, ordförande.

Tähän itse asiaan, niin kyllä kai nyt kohtuullinen ratkaisu on juuri tämä henkilökunnan kuuleminen eri yhteyksissä. Sehän ratkaisee myöskin Pia Pakarisen ongelman, että minkä henkilöstöryhmän edustaja olisi tämä läsnäoleva, läsnäolo-oikeudella toimiva. Vaan nimenomaan kutsutaan, jos on kysymys lastentarhoista, niin tarvittaessa kutsutaan sellaisen henkilön kuultavaksi ja niin edelleen.

Nyt mä viittaa amerikkalaisiin oikeudenkäyntielokuviin, ja sanon näin, että kun herra tuomari, anteeksi herra puheenjohtaja, salli, että valtuutettu Ebeling viittasi tähän konkreettiseen ongelmaan, niin haluan ihan lyhyesti todeta, että mekin kuulumme tänään, tapasimme tänään palokunnan henkilöstön edustajan, ja meille oli aikamoinen sokki kuulla tämä, että Helsingin poliisit elikkä siis valtiovirkamiehet saavat 200 euron kuukausittaisen Helsinki-lisän, kun sen sijaan palokunnan osalta on niin, että me maksetaan pienempiä palkkoja kuin naapurikunnat. Tämä nyt olkoon esimerkkinä siiä, että ei ole näköjään henkilökuntaa kuultu, mutta ei tämä vaatisi läsnäolo-oikeutta joka kokouksessa.

7.10.2020

Valtuutettu Risto Rautava (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Vastaus valtuutettu Eveliina Heinäluoman komment-, taikka puheenvuoroon äsken, missä hän esitti, että voidaan samalla lailla kysyä, että mitä varten siellä kaupunkiympäristölautakunnan kokouksessa on asiantuntijoita läsnä. Sehän, näin mä ainakin ymmärsin, että näin totesit tuossa puheenvuorossasi. Nyt täytyy huomata se, että se on kuitenkin johtoryhmä, joka siellä on läsnä, ja sitten siellä on lisäksi juristi, sihteeri ja hallintojohtaja, joka myös kuuluu siihen johtoryhmään. Elikkä ei siellä, ja sitten nämä muut asiantuntijat, jotka tulee, niin hehän tulevat vain sen jonkun asian kohdalla, missä ovat olleet yleensä valmistelijoina. Eli ei siellä ole mitään ylimääräisiä henkilöitä tällä tavalla, elikkä kyllä se on puhtaasti luottamuselin. Siellä on luottamushenkilöt ja johtoryhmä, jotka on paikalla.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Nyt tässä kyllä mielestäni vähän tämä logiikka ontuu, koska onhan kaupungillakin kaupunkitasoinen johtoryhmä, johon kuuluu henkilöstön edustaja, pysyvä sellainen. Samalla tavallahan voidaan perustella, että pysyvä henkilöstön edustaja voisi istua kaikissa lautakunnissa, samantapaisena asiantuntijaroolissa kuin nämä kaikki muut. Tässähän käytetään tiettyllä tavalla myöskin valtaa, kun määritellään sitä, että kuka siellä saa istua tai että mihin tilanteisiin otetaan kuulemismenettelyllä henkilöstön edustaja. On eri asia se, että arvioidaanko henkilöstön kanssa yhdessä, että tällainen pysyvä lautakuntaedustus on toimiva. Voi olla, että henkilöstökin on sitä mieltä, että se ei olisi kaikista toimivin järjestelmä. Olisi muitakin työkaluja toteuttaa tämä hyvä yhteydenpito. Mutta mielestäni tämä voi olla ihan yksi pohdittava vaihtoehto, ja ainakin nämä esitetyt perusteet ei mielestäni kumoa sitä, etteikö se olisi, etteikö se voisi toimia ihan järkevällä tavalla myöskin.

Valtuutettu Anna Vuorjoki

Kiitos, puheenjohtaja.

7.10.2020

Ensinnäkin kiitos varsin hyvästä keskustelusta. Musta on tärkeätä tätä asiaa tällä tavalla käydä läpi valtuustossa. Sitten valtuutettu Meri ja valtuutettu Karhuvaara omissa kommenteissaan on tuntunut näkevän sillä tavalla, että ikään kuin henkilöstö olisi vain yksi intressiryhmä monien muiden mahdollisten intressiryhmien joukossa. Tämä on musta tietyllä tavalla ehkä pikkuisen kapea tapa nähdä henkilöstöä, koska kuitenkin kaupungin henkilöstö on ne ihmiset, jotka tekevät sen toiminnan, mistä me päätetään, ja jotka panevat sen toimeen. Sen takia henkilöstöllä on kuitenkin meidän kaupungin toiminnassa aivan keskeinen ja olennainen rooli.

Toki, kyllä mä ymmärrän tämän ajatuksen, että tähän liittyy sellaisia intressikysymyksiä, että puhutaan esimerkiksi henkilöstön asemasta ja oikeuksista. Toisaalta sen lisäksi henkilöstö on ne ihmiset, jotka on etulinjassa näkemässä sitä, millä tavalla meidän palvelut toimii. Itse kun olen käynyt keskustelua esimerkiksi henkilöstön edustajien kanssa, esimerkiksi sosiaali- ja terveyslautakunnassa aikanaan tai sitten kaupungin tasolla, niin kyllä mä koen, että se päätöksentekijänä antaa paljon todella arvokasta tietoa niistä päätettävistä asioista. Kuitenkin se polku virkamieskoneiston läpi sinne valmisteltuun esitykseen on aika pitkä, ja vaikka periaatteessa hyvässä valmistelussa siinä henkilöstön näkemykset näkyvät, niin kuitenkin se on ehkä mennyt jo monen ihmisen läpi siinä kohdassa, ja virkamiesvalmistelussa asiat tulee esitetyksi eri tavalla kuin miten ne tulee silloin jos ne kuulee suoraan henkilöstön edustajilta.

Kiitos.

Valtuutettu Risto Rautava (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Vuorjoelle sanoisin, että tuo teidän puheenvuoronne äsken osoitti sen, että tässä menee nyt sitten kyllä valmistelu ja päätöksenteko myös sekaisin. Ne on syytä, siihen muun muassa tarkastuskertomuksessa on kiinnitetty huomiota, että ne pitää pitää hyvin erillään.

Sitten pidän tärkeänä, että henkilöstö on mukana kaupungin toiminnassa, ja sitä varten täällä on myös omat menettelyt ja omat elimensä, kuten henkilöstötoimikunnat, missä näitä asioita käsitellään. Silloin tämä nykyinen systeemi on varsin hyvä.

7.10.2020

Valtuutettu Petrus Pennanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Me käytetään aika paljon aikaa kysellessä kaupungin työntekijöiltä, tuolla pysäköinninvalvojat, varhaiskasvattajat, erikoislääkärit, kaikkea siltä väliltä, että minkälaisia kokemuksia heillä on työstä ja mitä parannusehdotuksia heillä olisi. Usein on tärkeitä tietoa ja hyviä ideoita. Näistä lautakunnan esittelijöistä että toki he ovat työntekijöitä, mutta on, kuten todettu, varsin korkealla organisaatiossa useimmiten ja kaukana niistä itse asiakkaista. Mä olen huomannut, että niillä esittelijöillä on usein varsin erilainen tilannekuva kuin asiakasrajapinnan työntekijällä. Sen mä olen saanut tietooni vain kun mä olen kysynyt suoraan siltä asiakasrajapinnan ihmiseltä, että miten siellä nyt oikeasti tapahtuu.

Mun nähdäkseni tämä kaupungin työntekijöiden valitseman edustajan läsnä- ja puheoikeus lautakunnissa parantaisi usein sekä päätösten tietopohjaa että niiden päätösten laatua. Tämän edustajan ei tarvitse olla jäsen äänioikeudella, vaan riittäisi tosiaan jo tällainen asiantuntijan rooli, että hän voi kertoa mielipiteensä ja ideansa ja tietonsa. Kuten on mainittu, se olisi esimerkiksi luultavasti auttanut estämään nykyistä palomies-ensihoitajien järkyttävää palkkakuoppaa Helsingissä. Tässä pelastuslautakunnan toiminnassa on kyllä jotain häikkää, koska tämä palkkakuoppa on aivan käsittämätön ja oikeasti haittaa meidän turvallisuutta, kaikkien turvallisuus kaupungissa.

Eli kannatan valtuutettu Vuorjoen pontta. Valtuutettu Arajärven ponnin suhteen mä en oikein tajunnut, mitä se henkilöstödemokratia siinä tarkemmin tarkoittaa, että jäi mulle vähän epäselväksi vielä.

Kiitos.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Itse näen tämän henkilöstödemokratian sellaisena, että kun se toimii, niin se toimii niin, että kaupungin johdolla ja kaikilla keskeisessä päätöksentekoaosamassa olevilla on välittömät suhteet henkilöstötoimijoihin ja -järjestöihin. Silloin sitä vuoropuhelua voidaan käydä hyvinkin vaivattomasti ilman mitään formaaleja työryhmiä tai muita välttämättä edes. Jos tämä vuoropuhelu toimii ja voidaan keskustella luottamuksellisesti ja vaihtaa näkemyksiä, niin silloin usein kaikki on tyytyväisiä ilman mi-

7.10.2020

---

tään erillisiä lautakuntapaikkoja tai työryhmiä. Tähänhän meidän pitää koko ajan pyrkiä tässä maan suurimmassa työnantajaroolissa, että me myöskin pyritään edistämään sellaista henkilöstöpolitiikkaa, josta voidaan olla ylpeitä ja josta koko muu maa ja kuntakenttä voi meitä seurata.

Valtuutettu Matias Turkkila (vastauspuheenvuoro)

Valtuutettu Pennaselle vielä sen verran tarkennusta, että pelastuslautakuntahan ei päättä palkkauksesta. Kaupunki on sopimusosapuoli. Mutta siitä ei ole kyllä erimielisyyttä, etteikö tosiaan tämä pelastajien palkkausasia olisi kurjalla tolalla. Tästä on tänä vuonna tullut kolme talousarvioesitystä, joista yksi Pennasen. Kiitos siitäkin.

Valtuutettu Mirita Saxberg (vastauspuheenvuoro)

Valtuutettu Pennasella on siinä tosi hyvä pointti, että yleensä se asiantuntijuus on käytännön asioissa parhaiten siellä, niillä henkilöillä, jotka työskentelee asiakasrajapinnassa. Mä kuitenkin ihmettelen sitä, että millä tavalla valittaisi tällainen henkilöstön edustaja. Kaupungin palveluksessa kun työskentelee pyöreät 37 500 henkilöä, ja jokaisella kuitenkin erityyppinen näkemys ja muuta, että miten suuri tällainen valtapiramidi siitä saadaankaan syntymään, kun tehdään ensin henkilöstön sisäiset kysymykset, että mitä mieltä me olemme ja päätetään, kuka siellä sitten kulloinkin edustaa ja niin edelleen.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Henkilöstöjärjestöthän ovat varsin demokraattisesti järjestäytyneitä ja heillä on usein edustajansa luottamusmiehinä, pääluottamusmiehinä ja -naisina, ja olen siitä täysin varma, että he kykenevät tällaiseen yhteiseen päätöksentekoon ja sopimukseen, jossa voidaan luoda erilaisia rotaatiojärjestelmiä, joista esimerkiksi valtuutettu Koivulaakso tässä aikaisemmin kertoi. Sellaisia on käytössä jo tällä hetkellä kaupungin eri työryhmissä ja muissa elimissä. Että tämä edustajan valitseminen ei varmasti ole mikään ongelma kaupungin työntekijöille.

7.10.2020

Valtuutettu Veronika Honkasalo (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä on nyt mennyt ohi jo ne puheenvuorot, joihin halusin vastata, mutta ehkä... Risto Rautava sanoi niin, että ei sinne tarvita ylimääräisiä henkilöitä sinne lautakuntaan, ja mun mielestä tämä on itse asiassa aika ikävä kommentti meidän henkilöstöstä ja heidän asiantuntemuksestaan. Kyllähän me ollaan nyt esimerkiksi hiljattain edistetty sitä hienosti tässä kaupungissa, että nuoret saisi läsnä- ja puheoikeuden keskeisiin lautakuntiin ja heitä kuultaisiin varsinkin nuoria koskevissa asioissa, ja varmasti kaikki allekirjoitetaan, että tämäkin on demokratian kannalta erittäin olennaista. Kyllä mä näen, että demokratiasta tässä nimenomaan on kyse. Demokratiassa päätöksenteon idea on se, että kun me tehdään päätöksiä, me kuullaan nimenomaan monia eri asiantuntijoita ja ryhmiä, ja sitten muodostetaan se kanta.

Kiitos.

Valtuutettu Petra Malin (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

Tämäkin oli johonkin asiaan, joka oli jo aika kauan aikaa sitten, mutta voin perua tuon varsinaisen puheenvuoroni ja sanoa nyt siis tässä. Tässä keskustelussa tosiaan tuntuu olevan erilaisia demokratiakäsityksiä, ja ehkä se, mikä tässä esityksessä on takana, on se ajatus siitä, että meillä olisi keskustelevaa demokratiaa, missä me saataisiin parhaita päätöksiä sillä, että meillä on paras tieto. Mutta sitten tässä sekoitetaan sitä, että kun on vaaleilla valittuja edustajia, niin olisi jotenkin väärin, että siinä olisi henkilöitä, joita ei ole vaaleilla valittu, vaikka kysymys ei ole siitä, että he olisivat siellä nyt päättämässä, vaan keskustelemassa. ? siitä, että olisi käytössä paras mahdollinen tieto ja me voitaisiin yhdessä keskustella siitä, että meillä on, teemme järkevän päätöksen. Eli heidän on tarkoitus antaa tietoa eikä tehdä päätöksiä.

Valtuutettu Risto Rautava (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Honkasalo varsin ikävästi tuossa totesi, että olisin väheksynyt henkilöstön merkitystä kaupungille. Ei, vaan päinvastoin. Mutta sen

7.10.2020

---

sijaan on hyvä, että täällä on erilaiset roolit hyvin selkeitä, ja pitää muistaa, että ne, jotka ovat näissä luottamuselimissä, heidät on poliittisesti sinne vaaleilla valittu, ja he edustavat asukkaita. Jos sinne tulee ehkä henkilöstön edustajia, he saattavat olla ja usein ovat varmasti jonkun henkilöstöjärjestön edustajia, ja myös heillä saattaa olla poliittiset mandaatit. Silloin menee se vaaleilla valittu poliittinen tasapaino taikka se suhde menee vielä huk-, menee siellä vääri-, tai vääristyy siinä kovin pahasti. Näin ollen tämä nykyinen systeemi toimii mielestäni oikein hyvin. Henkilöstöä pitää kuulla, ja siihen on tietysti olemassa omat välineensä.

Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Itse asiassa tämä on vähän kanssa demokratiaan liittyvä asia. Minkä vuoksi kaupungin työntekijät olisi oikeutettuja olemaan lautakunnissa läsnä, kun siellä muita helsinkiläisiä edustavat vaaleilla valitut edustajat? Suomessa on edustuksellinen demokratia, se pitää ymmärtää. Toinen asia on se, että miten tämä henkilöstön läsnäolo asiantuntijana sopii yhteen Arajärven puheenvuoron selvityksen kanssa siitä, että läsnäolijat ei saa olla kyseisen lautakunnan alaisella puolella työssä. Siihen mä haluaisin vielä vastauksen.

Kiitos.

Valtuutettu Laura Rissanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Mäkään en enää muista, että kenen puheenvuoroon tämän vastauspuheenvuoron alun perin pyysin. Mutta se, minkä mä halusin itse tuoda esiin, on se, että me ollaan HKL:n, olen siis myös HKL:n johtokunnan puheenjohtaja, mikä on tyypillinen esimerkki sellaisesta alasta, missä on tosi useita henkilöstöjärjestöjä. Musta meillä on ollut aika hyvä vuoropuhelu meidän johtokunnassa henkilöstön kanssa. Me ollaan kuultu heitä myös ilman sitä HKL:n muuta, johtoa, että johto ei ole ollut paikalla, ja se on ollut heille myös tosi tärkeitä, että he ovat päässeet keskustelemaan suoraan johtokunnan jäsenten kanssa. Mä olen itse tavannut useita kertoja. Ja sitten meillä on, aina kun meillä on henkilöstöä koskevia asioita, niin meillä on tapana se, että henkilöstön edustajat, joita on yleensä vähintään kolme, on sitten meillä johtokunnassa

7.10.2020

---

läsnä. Tässä on tavallaan se, että mä uskon, että meillä on aika hyviä käytäntöjä nyt jo monella toimialalla, mutta että kun meidän toimialat on nyt niin isoja, niin musta tämä apulaispormestari Pakarisen huomio siitä, että kenet sieltä sitten nostetaan esiin, on itse asiassa tosi relevantti.

Valtuutettu Dan Koivulaakso (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Oikeastaan valtuutettu Heinäluoma jo tässä vastasi valtuutettu Saxbergille vastaavalla sisällöllä, mitä olisin vastannut, eli että tässä on olemassa jo käytäntöjä. Väistämättä kun tässä toistetaan tällaisia pohdintoja, että kuka sitten edustaisi henkilöstöä, niin tulee mieleen, että onko tämä ideologinen hyökkäys työntekijöiden järjestäytymistä vastaan, kun tällaisia... No, kerran tai kaksi sen mielellään oikaisee, mutta sen jälkeen tuntuu jo siltä, että halutaan hokea ja kyseenalaistaa työntekijöiden järjestäytymistä, että tämäläisiä keskustelunavauksia ylipäättänsä enää tehdään.

Mutta Rautavalle haluaisin sanoa, että hänellä meni tuossa äskenten sekaisin päätöksenteko, viime kädessä äänestäminen, jossa tietysti nämä toimielimet sitten, jäsenet siellä äänestävät. Eihän tässä nyt äänioikeutta henkilöstölle kukaan tässä vaiheessa vaatinut, vaan läsnäoloa siellä. Kiitos valtuutettu Rissaselle hyvästä esimerkistä, miten voi järjestää kuulemista.

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Juuri näin kuin Koivulaakso toi esiin. Meillä on tosiaan nuorisoneuvoston jäsenkin siellä, mikä ei ole äänestyskelpoinen mutta läsnäolokelpoinen on. Mä tosiaan itse teen päätöksiä sen perusteella, mitä enemmän mä kuulen, ja muodostan sen lopullisen päätöksen tästä. Että mä en näe mitään ongelmaa tässä, jos siellä on henkilöstön edustus. Päinvastoin.

Valtuutettu Merelle toteaisin sen, että otit esiin sen, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla ei ole syytäkään oikeastaan kuulla ikään kuin... Vaikka siellä on henkilökuntaa töissä, niin me ei käsitellä niitä asioita. Se on ehkä se keskeinen asia tai ongelma, että me ei käsitellä niitä

7.10.2020

---

asioita. Mä ottaisinkin tavallaan, neuvoisin ottamaan asioista selvää kuulemalla sitä henkilöstöä, tekemällä kenttätutkimusta. Ainakin itse mä olen kuullut siellä tosi paljon asioita, mitkä ei sinne lautakuntaan ole tullut, että olisi ehkä syytä tulla. Me nähdään jotain diagrammeja jostain, mikä ei kerro yhtään mitään. On tehty jotain työhyvinvointikyselyitä, mitkä kertoo aika paljon, mutta ne pitäisi pukea sanoiksi. Tämä on keskeinen ongelma, että meille ei toimiteta sitä kaikkea tietoa. Me viimeksi eilen käsiteltiin lautakunnan kokouksessa työntekijöiden asioita, mutta hyvin lyhyesti. Että lisää kiitos näitä.

Mä ihmettelen, mikä tässä on ongelma kokoomukselle tai Rautavalla. Etkö sä pidä siitä, että sulle toimitetaan tarpeeksi tietoa tai mikä tässä on tavallaan se? Eikö sun pitäisi olla iloinen siitä, että sulle tuodaan tietoa, sä pystyt tekemään päätöksiä sen perusteella ehkä paremminkin? Ellet sä ole jo kantasi valinnut valmiiksi. Oikeastaan tämä keskustelu tosiaan ? tässä hyvin esiin sen, että jos halutaan vain keskittää johtaville viranhaltijoille ja vaaleilla valittaville henkilöillä tätä, että ne ovat vain ja ainoastaan sen arvoisia päättämään asioista ja muusta ei oikeastaan mitään väliäkään. Ikävä kyllä mun omatunto ja moraali, se johtaa muuallekin kuin se, että mä kuuntelen pulla suussa, mitä viranhaltija mulle kertoo.

Kiitoksia.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma

Arvoisa puheenjohtaja.

Itse ajattelen, että on varmasti useita eri keinoja, joita henkilöstön näkemys tai joita kautta henkilöstön näkemys saadaan parhaimmalla tavalla kuultua. Yksi niistä keinoista voi olla tämä edustus näissä lautakunnissa ja virallisissa toimitelmissä. Mutta aivan kuten valtuutettu Risänen tässä kertoi, niin sitten on monia muitakin keinoja, jotka voi toimia yhtä lailla hyvin siihen työskentelyyn ja päätöksentekojen toimintaan liittyen. Mutta olennaistahan on se, että jollain tavalla se henkilöstö otetaan aktiivisesti mukaan myös siihen päätöksentekijöiden tilannekuvan muodostamiseen. Koska aivan niin kuin tässä edellisessä puheenvuorossa todettiin, niin sehän on lisätietoa. Jokainen voi tehdä sillä tiedolla, mitä haluaa. Ei ketään pakoteta äänestämään tai toimimaan sen perusteella.

Sitten haluan kyllä sanoa tästä, kun tässä ikään kuin vihjattiin, että henkilöstö voisi puoluepoliittisia kantojaan tai sidoksiaan mukaan näihin

7.10.2020

---

pöytiin. Tämä on kyllä vähän erikoinen ajatus mielestäni, koska kyllä-hän se nyt niin on, että jos sä olet valtuutettu edustamaan henkilöstöä tämmöisessä elimessä, niin kyllä usein silloin henkilö ottaa sen tehtävän hyvin vakavasti ja, aivan kuten kaikki muutkin asiantuntijat näissä lautakunnissa, jättää sitten oman puoluepoliittisen ideologian tai jonkun muun ideologian kotiin. Silloin ollaan töissä siellä ja puhutaan niitä asioista, joista ollaan sovittu tai joiden puolesta, joita ollaan käsitelty yhdessä henkilöstötoimikunnassa tai jossain yhteistyöelimessä, jonka kautta se viesti sinne päätöksentekijöille halutaan tuoda.

Valtuutettu Pentti Arajärvi

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Pennanen tuossa kyseli, että mitä henkilöstödemokratia oikeastaan on. Siihen on osittain valtuutettu Heinäluoma täällä vastannut, mutta se on siis sitä, että henkilöstö voi tuoda kantansa esiin, voi tuoda näkemyksensä, voi esittää vaihtoehtoja ehkä asioiden toteuttamistavalle tai muulle tämmöiselle, jotka saattavat olla henkilöstön kannalta järkevämpiä, relevantimpia ja ehkä teho-, ja todennäköisesti myös tehokkaampia, koska he ovat luultavasti sen asiantuntijoita. Ja että se on jotenkin järjestäytyneempää kuin pelkästään se, että satutaan kävelemään käytävällä vastakkain ja siinä sitten heitetään jotakin.

Hyvä esimerkki siitä, miten Helsingissä osittain on toteutettu tätä henkilöstön osallistumista, on se valtuuston puoliväliseminaari, jossa yhtenä otsikkona oli henkilöstöasiat. En muista tarkkaa otsikkoa. Ainoa puheenvuoron käyttäjä virkamiespuolelta siinä oli kaupungin henkilöstöjohtaja. Ei siis ollut lainkaan työntekijöiden, henkilöstön edustusta esittämässä, ja muistan, että valtuutettu Månsson hyvin ansiokkaasti kiinnitti tähän huomiota. Se olisi tyypillinen tilanne, jossa olisi pitänyt henkilöstödemokratiaa, järjestäytyntä tapaa, tuoda myös henkilöstön näkemys esille, olisi pitänyt toteuttaa.

Sitten viimeiseksi niin mä nyt en tiedä, monennenko kerran väännän rautalangasta sen, että kuntalaki kieltää lautakunnan toimialalla työssä olevaa henkilöä olemasta lautakunnan jäsen. Lautakunnan jäsen. Sen sijaan läsnäolosta tässä suhteessa kuntalaki ei sano mitään, eli se ei lainkaan vaihda lautakunnan poliittisia voimasuhteita tai mitään muuta sellaista, mitä tässä on pitkään ja hartaasti joidenkin puheenvuoroissa spekuloitu.

7.10.2020

Valtuutettu Dani Niskanen

Kiitos, puheenjohtaja. Arvon valtuusto.

Valtuutettu Honkasalo vertasi tätä tilannetta nuorten edustuksen kesken ja sitten henkilöstön kesken, että sillä perusteella kun nuorillakin on edustus, niin pitäisi olla myös henkilöstöllä, että tämä olisi enemmän demokraattista. Tämä vertaus siinä mielessä ontuu, että nuorilla on ihan pätevä syy olla siellä, koska alle 18-vuotiaat ei voi äänestää. He ei voi osallistua tämän poliittisen järjestelmän kautta. Sen sijaan henkilöstön edustajat voi.

Valtuutettu Heinäluoma ja useat muut sanoi tästä, että mitä haittaa siinänsä on, jos ottaa henkilöstön edustajan lautakuntaan, kun sitä kautta saadaan uutta tietoa. No, siis joo, varmasti saadaan, mutta jos me otetaan tämä kriteeriksi, että me saadaan uutta tietoa lautakuntaan, niin muodostuu aika vaikeaksi määritellä, mihin se raja pitäisi sitten vetää. Kyllähän me saadaan lisää tietoa ottamalla myös moni muu ryhmä sinne mukaan. Pitäisikö sitten ottaa myös vaikka vanhusneuvoston edustaja ja vammaisneuvoston edustaja jne.? Minkä takia sitten just tämä porukka pelkästään? Kyllähän nämäkin tuo asiantuntevaa tietoa. Siinä mielessä huomataan aika nopeasti, että tämä on aika loputon tie, ja ainut järkevä systeemi meillä on tämä demokraattinen systeemi ja mennä sen mukaan, ja sitten aina tilanteen mukaan katsoa, että mikä asiantuntijatieto on järkevää.

Näen tämän esityksen kyllä aika heikkona, että mentäisiin tällaiseen kaavamaiseen järjestelmään.

Kiitos.

Valtuutettu Anna Vuorjoki

Kiitos, puheenjohtaja.

Musta tuntuu, että tässä nyt useassa puheenvuorossa menee sekaisin se, että ketkä on lautakunnassa päätöksentekijöinä ja ketkä on siellä läsnäolo- ja puheoikeudella asiantuntijoina. Tässä kukaan ei ole ehdottanut sellaista, että henkilöstön edustajat tulisi päätösvaltaisiksi jäseniksi lautakuntaan tai että he tulisi ikään kuin sinne senkaltaisiksi edustajiksi kuin mitä lautakuntien jäsenet on. Meillä on tälläkin hetkellä lautakuntien kokouksissa iso joukko virkamiehiä, ja mä en usko, että kellen on koskaan tullut mieleenkään esittää sellaista kysymystä, että

7.10.2020

---

sotkeeko se jollakin tavalla poliittisia voimasuhteita, että siellä on läsnä asiantuntijaroolissa joukko virkamiehiä, joitten poliittiset näkemykset voi olla mitä tahansa, joista me ei tiedetä, koska he ei ole siellä tuomassa omia näkemyksiään esille, vaan he on nimenomaan asiantuntijoina. Ihan samalla tavalla henkilöstön edustajat olisi asiantuntijaroolissa tuomassa henkilöstönäkökulmaa esille eivätkä tavallaan samalla tavalla poliittisina edustajina tai päätöksentekijöinä kuin lautakuntien jäsenet.

Musta ehkä osoittaa myös pikkuisen epäluottamusta päättäjiä kohtaan, että ajatellaan, että jollakin tavalla sitä poliittista päätöksentekoa ei pysyttäisi tekemään asianmukaisesti, jos kuullaan siinä samassa toimielmässä henkilöstön edustajia. Ikään kuin poliitikot ei kykenisi muodostamaan kantaansa itsenäisesti siitä huolimatta, että tulee asiantuntijatietoa enemmän mukaan.

Sitten ehkä vielä tästä, että henkilöstöllä on mahdollisuus tämän edustuksellisen järjestelmän kautta vaikuttaa. Kuten valtuutettu Arajärvi on monta kertaa todennut, ensinnäkään nimenomaan heillä ei ole mahdollisuutta osallistua päätöksentekijöinä omien toimialojensa lautakuntaan, mutta musta on tärkeää myös huomata, että ei kaikki meidän työntekijät ole Helsingin kaupunkilaisia. Eli ei heillä sitäkään kautta, he ei välttämättä ole ollenkaan osa tätä meidän edustuksellista, poliittista ko-neistoa.

Valtuutettu Otto Meri

Kiitos, puheenjohtaja.

Kyllä tämä nyt, kun tätä keskustelua on kuunnellut tosin, kuulostaa ja vaikuttaa siltä, että vasemmistopuolueet, jotka on Suomen hallituksessa tottunut siihen, että se ay-mörkö istuu siellä neuvottelupöydissä aina läsnä, nyt haluaa tuoda sen saman mörön sitten lautakuntiin. En missään tapauksessa kannata tätä. Tavoite siitä, että työhyvinvointi on korkealla tasolla, on erityisen kannatettava, mutta se on aivan eri tapa vaikuttaa siihen kuin että tuodaan se mörkö sinne lautakuntasaleihin. Täällä puhutaan ”asiantuntijoista”, ja sitten Arajärvi sanoi, että tällä ei kierretä säännöstä. Totta kai he on asiantuntijoita. Mekin ollaan asiantuntijoita. Mutta ilman muuta kun he tulee sinne läsnäolo- ja puheoi-keudella, niin ne käyttää sitten sitä poliittisesti väritynyttä mielipidettä.

En missään tapauksessa tule kannattamaan tätä, ja toivon ja pidän sitä jo tällä hetkellä epäterveenä demokratiana, että meillä on se ay-mörkö

7.10.2020

---

siellä Suomen hallituksessa. Mutta sen ymmärtää, kun katsoo, mitä puolueita siellä on. Mutta että toivon, ettei tule ikinä tänne Helsingin kaupungin politiikkaan.

Valtuutettu Matias Turkkila

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä yleensä löydän itseni tilanteesta, että olen eri mieltä kaikkien kanssa, mutta nyt olen jostain kumman syystä samaa mieltä useampien puhujien kanssa. Kyllä tässä tulee keskustelussa tämä ongelma hyvin esille, ja ehkä tässä jonkinlainen kirkko keskelle kylää - ajattelutapa voisi toimia. Nythän, onhan tämä valtuustokin yksi päätöksentekuelin. Sopsisiko tänne yksi henkilö edustamaan koko Helsingin kaupungin henkilöstöä ja annettaisiin hänelle puheoikeus? Ei varmaankaan, koska ei sellaista yhtä henkilöä ole, jolla olisi parempi kosketus henkilöstöön kuin sitten tämän valtuuston kokonaisuudella.

Nyt nämä isot lautakunnat, jotka sinänsä käsittelee valtaviin työntekijämäärien asioita, niissä saattaa olla tämä sama ongelma, mutta sitten näissä pienemmissä, mistä itse nyt tällä hetkellä puhun, se tilanne on toinen. Tuossa mitä valtuutettu Meri jossain kohtaa sanoi, niin tosiaan sen pelastuslautakunnan tilanne on nyt tietynlainen. Nyt henkilöstöhyvinvointiin liittyvät, jaksamiseen liittyvät asiat on tosi paljon tapetilla, ja meille on syntynyt luonnollinen kuvio ja hyvä puheyhteys sitten siihen henkilöstön edustajaan, ja meille sopii se, että on sitten jatkuvasti siellä. Mutta sitten taas jos ei ole tällaista tilannetta, niin kyllähän tästä paikasta hyvin helposti tulisi tietynlainen poliittisten ambiitioiden kohde. Ehkä sitten lautakuntien pitäisi keskenänsä miettiä, eikä niinkään että tehdään fiksattu hallintosääntö, kovakoodattu sääntö, systemaattinen sääntö että aina on edustaja. Jos on henkilöstön edustajasta hyötyä tälle poliittiselle päätöksenteolle ja auttaa siinä, niin sitten kyllä, mutta ehkä sitä ? kannattaisi jättää sinne lautakuntiinkin.

Valtuutettu Ulla-Maija Urho

Kiitoksia.

Olen pitkään odottanut. Mulla on muutama asia. Olen 12 vuotta ollut opetuslautakunnassa, ja edes siinä silloisessa, johon kuului vain perusopetus ja lukiot, niin en tiedä, kuka on se edustuksellinen henkilöstön edustaja. Helsingillä on kuitenkin hyvä henkilöstöedustuksellisuus

7.10.2020

---

henkilöstötoimikunnassa. Lausunnot pyydetään, käydään keskustelut. Se on osa tapahtuvaa valmistelua. Mutta koska täällä on niin monen erilaisia käsityksiä, varsinkin ensimmäisen kauden valtuutetuilla ja niillä, jotka eivät ole olleet useammassa lautakunnissa, niin kyllähän tätä täytyy jotenkin selventää tulevaa valtuustokautta varten. En ymmärrä, mikä olisi edustuksellinen henkilöstön edustaja. Se on tällä hetkellä päätoiminen luottamusmies, joka kauan sitten on jo erkaantunut itse käytännön tekemisestä, koska hehän päätoimisina hoitavat vain kuulemisiä ja ovat edustuksellisen organisoitunut muoto. Työntekijöillä on omat organisaationsa, mutta asia täytyy järjestää niin, että tulee ymmärrys siitä, että henkilökunnalla on oma kuulemistiensä, joka osallistuu virkavastuulla tehtyyn valmisteluun, lautakuntiin ja johtokuntiin. Me edustetaan sitä poliittisesti valittua demokraattista järjestelmää, joka luottaa valmisteluun – tai kysyy lisää.

Veronika Honkasalo epäili, että jos ei siellä ole henkilöstön edustajaa, ei voi tietää mitään, mitä henkilöstö ajattelee. Mä kyllä otan ihan selvää taustalla olevilta ? henkilöiltä. En tiedä, käykö Veronika mitään keskusteluja. Pennanen tuntui käyvän ja käykin paljon keskusteluja. Henkilöstötoimikuntajärjestelmä 26 000 henkilöstön edustajaa esillä HUSissa, kaikki Uudenmaan kunnat. Se on oma, erittäin arvostettu järjestelmänsä, mutta ei se voi olla osa esimerkiksi hallitusta ja lautakuntatyökentelyä.

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Urholle totean vain, että kyllä se on pääosin tämä valtuustosalin, mikä on pihalla ja irtautunut siitä eikä tiedä, mitä tuolla kaupungilla tapahtuu, saatikka heidän työntekijöiden kohdalla.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Urholla oli nyt kyllä aikamoisia väitteitä tämmöisestä pääluottamusmiehen tai -naisen erkaantumisesta todellisesta työstä tai työntekijöiden tilanteesta. Aivan samalla logiikalla voisi sanoa, että ne valtuutetut, jotka ovat istuneet täällä kolme, puhumattakaan useammista kausista, ovat erkaantuneet helsinkiläisten todellisuudesta ja todelli-

7.10.2020

---

sesta elämästä. Samalla tavallahan nämä henkilöstöedustajat valitaan demokraattisesti, ja he nauttivat kautensa aikana luottamusta, joka tulee työntekijöiltä. He ovat sen luottamuksen armoilla, ja tietenkin myös tietyllä tavalla tulosvastuullisia – samalla tavalla kuin me. Meidän luottamus aina punnitaan vaaleissa.

Kun tässä oli myös puhetta ensimmäisen kauden valtuutetuista ikään kuin että me ensimmäisen kauden valtuutetut emme voisi tietää näitä, minkälaisia käytäntöjä täällä on ollut, itse olen ainakin ottanut sen periaatteen, että käyn tätä keskustelua eri tahojen, eri sidosryhmien kanssa. Kaupungissa yksi tämmöinen taho on henkilöstöjärjestöt, ja sitä kautta olen saanut päivitettyä itseni sekä historiatietouteen, miten kaupungissa on toimittu suhteessa henkilöstöjärjestöihin aikaisemmin ja mitä toiveita heillä on tähän päivään liittyen. Voin kertoa, että kyllä siellä valtaosalla näistä henkilöstöjärjestöistä on toiveita, että yhteistoimintaa ja vuorovaikutusta ja muuta kehitetään. Ainoa toive – tai en nyt sano, että olisi ollenkaan toivetta tämmöisestä suorasta paikasta – mutta siellä on erilaisia toiveita. Voidaan vapaamuotoisesti tavata ja vaihtaa ajatuksia sekä valtuutettujen että ylimpien päätöksentekijöiden kanssa kaupungissa.

Valtuutettu Veronika Honkasalo

Arvoisa puheenjohtaja.

Välillä nämä puheenvuorot on sellaisia, että toivon, ettei meidän henkilöstö välttämättä kuuntelisi tätä keskustelua. Itse tuossa ensimmäisessä puheenvuorossa sanoin, että meidän ongelma kaupungissa on nimenomaan se, että me ei kuulla henkilöstöä tarpeeksi.

Urholle huomauttaisin, että itse saan esimerkiksi paljon semmoisia yhteydenottoja, joissa myös työntekijöitä on pyydetty ottamasta kantaa ja olen myös kirjoittanut tästä sananvapauskysymyksenä. Meillä pitää olla avoin kulttuuri, jossa henkilöstö myös uskaltaa kertoa epäkohdista, kun niitä havaitaan. Itse asiassa näen valtuutetun roolin niin, että meidän tehtävä nimenomaan, niin kuin Pennanen hyvin kuvasi, on aktiivisesti ottaa myös itse selvää henkilöstön näkemyksistä. Sen lisäksi näen tosi tärkeänä tämän ponnen, joka nyt on aika lievässä muodossa edelleen ilmaistu. Siinähan halutaan selvittää mahdollisuutta siihen, että tämä edustus olisi lautakunnissa. Tämä koko keskustelu mun mielestä osoittaa jo sinänsä, vaikka tässä on paljon erimielisyyttä ollut, että itse selvietykselle olisi nyt kyllä kova tarve.

7.10.2020

---

243 §

Esityslistan asia nro 12

VALTUUTETTU VERONIKA HONKASALON ALOITE HELSINGIN KAUPUNGIN ULKOPUOLISISTA ASiantuntijapalveluostoista

Valtuutettu Sami Muttilainen

Puheenjohtaja.

Käyttäisin puheenvuoroni valtuutettu Honkasalon puheenvuoron jälkeen, jos se on mahdollista.

Valtuutettu Veronika Honkasalo

Kiitos, puheenjohtaja.

Asiantuntijapalveluiden ulkoistus on lisääntynyt 2000-luvulla voimakkaasti myös kuntatasolla. Tämän niin sanotun konsulttidemokratian voimakas vahvistuminen koskettaa niin kuntasektoria kuin koko yhteiskuntaa laajemmin. Vesa Korkkulan ja allekirjoittaneen aloite hakee selvyyttä Helsingin tekemiin konsulttipalveluiden ostoihin. On ensisijaisen tärkeää taata ostojen tarkoituksenmukaisuus, parantaa läpinäkyvyyttä ja lisätä kaupungin omana työnä tekemää asiantuntijatyötä. Tuntuukin oudolta, miksi tämä sektori olisi sellainen, jossa ei vaadittaisi taloudellista tarkkuutta, kun sitä vaaditaan kaikkialla muualla. Kun aloitetta suunniteltiin Helsingin kaupunginkansliasta saadun karkean arvion mukaan vuosina 2017–2019 Helsinki osti asiantuntijapalveluita yhteensä noin 470 miljoonalla eurolla. Tämän jälkeen summaa tarkennettiin aloitevastauksessa 150 miljoonaan. Kun uudestaan pyysin tarkempaa listasta kaupunginhallituskäsittelyvaiheessa, sain vain Excelin, jossa oli taas listattu ostoja 470 miljoonalla. Joka tapauksessa on selvää, että summa on moninkertaistunut lyhyellä aikavälillä, sillä Helsingin Sanomat selvitti joulukuussa 2014, että vuosina 2012 ja 13 palveluita ostettiin noin 50 miljoonalla.

Tätä kaikkea vastaan tai vasten aloitevastaus ilman mitään jatkotoimia on riittämätön, ja se on omiaan rapauttamaan kansalaisten luottamusta kuntatason demokratiaan.

7.10.2020

Jos tilirakenne ei nykyisellään, ja sitaatti tästä aloitevastauksesta, ”mahdollista raportointia siitä, miksi on päädytty ulkopuoliseen ostoon ja onko ostoa kilpailutettu, tulee tilirakennetta kehittää niin että nämä asiat saataisiin siihen kirjattua”. Tiliöinnin kehittämisen lisäksi toinen merkittävä avoimuutta lisäävä tekijä olisi asiantuntijapalveluihin liittyvien tarjousten ja sopimusten julkistaminen. Tarjoukset ja sopimukset ovat jo nyt Suomen julkisuuslain mukaan julkisia, mutta niiden tarkastelu edellyttää julkisuuslain mukaisia tietopyyntöjä, joiden tekeminen on tuttua lähinnä vain tutkiville journalisteille. Valtuutettuna olen myös havainnut, niin kuin tämä koko aloiteprosessi osoittaa, että tietoa on tällä hetkellä äärimmäisen vaikea saada. On kestävämpiä, että vuosina 2017–19 jopa 154 miljoonan euron mittaluokan asiantuntijapalveluihin liittyvien tarjousten ja sopimusten sisällöt ovat erittäin vaikeasti saatavilla. On vaikea kuvitella muuta tämän mittaluokan kokonaisuutta, jota leimaisi vastaava läpinäkyvyyden puute.

Tämän kaiken edellä mainitun takia olen tehnyt järjestelmään saman palautusesityksen, jonka teimme asiaa käsiteltäessä myös kaupunginhallituksessa.

Kiitos.

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitoksia valtuutettu Honkasalolle ja Korkkulalle tärkeästä aloitteesta.

On mielenkiintoista, että kun puhutaan kaupungin palveluista, ollaan koko ajan höyläämässä joka puolelta, mutta tammöiseen asiaan kun lähdetään hakemaan vastausta, sitä ei ihan yksiselitteisesti saada. Kannatan ensinnäkin palautusesitystä. Mua kiinnostaa – mikä tulee palautusesityksessäkin esiin – minkä takia kaupunki ei ole tehnyt omina asiantuntijatoiminaan näitä asioita, selvityksiä. Täällä on kuitenkin osaa mistä. Lisäksi kiinnostaisi tietää, mihin toimiin kaupunginkansliassa ryhdytään, jotta asiantuntijapalveluiden ostojen tarkoituksenmukaisuus voidaan taata.

Todella oudossa tilanteessa taas ollaan näin luottamustoimihenkilön kohdalla tai osassa, kun ei saada tietoja, vaikka niitä pyydetään. Mun mielestä tämä palautusesitys on erittäin perusteltu.

7.10.2020

Valtuutettu Vesa Korkkula

Hyvät valtuutetut.

Tätä ? ja on ollut aika ihmeellistä havaita, miten vaikeaa tällainen keskeisesti tärkeästä asiasta ja vielä myös merkittävän, varsin suuresta asiasta euromääräisesti on kyse. Tässä nyt oikeastaan on vaikea edes puhua mistään tietyistä summista, mutta aika lähellä varmaan totuutta lienee tämä summa, mikä meille on kerrottu 2017–2019 näistä asiantuntijapalveluiden ostojen määrästään, 470 miljoonaa euroa. Olen vähän käynyt niitä Exceleitä läpi, mitä me saatiin vastaukseksi. Löysin sieltä hyvin outoja asioita. Muun muassa asiantuntijapalveluihin – nyt voi olla, että muutamalla eurolla menee pieleen – siellä oli muun muassa 80 euroa Finnkinolle. Tämä oli laitettu asiantuntijapalveluihin. 80 euroa Finnkinolle. Mitä ihmettä? Täysin pieni summa, mutta käsittämätöntä epätarkkuutta. Se kertoo siitä jotain, miten pihalla tällä hetkellä me ollaan. Me ei voida tehdä vastuullisia hyviä päätöksiä, jos meillä ole tarkkaa tietoa siitä, mihin niin kuin Honkasalo aloitteessa yritti selvittää, kuinka paljon, millä toimialoilla, missä tilanteissa Helsinki on tukeutunut näihin ulkopuolisiin asiantuntijapalveluihin elikkä tilannut erilaisia konsulttiselvityksiä. Joissakin asioissahan totta kai joudutaan tilaamaan ulkopuolisia konsulttiselvityksiä. Se on ihan ymmärrettävää, mutta missä määrin, kuinka paljon? Mun mielestä tässä mennään nyt tällä hetkellä, kun mietitään, paljonko ollaan valmiita leikkaamaan monista muista asioista, niin tuntuu, että piikki on yhtäkkiä auki tällaisissa konsulttiselvityksissä. Ehkä niissä on vielä ongelmana se, että niihin on tietysti helppoa ja kätevää verhoita omia poliittisia tavoitteita muka ulkopuolisiksi, epäpoliittisiksi asiantuntijaselvityksiksi.

Lisäksi ainakin kaskon osalta täytyy todeta, että en nyt ? selvityksistä on ollut aivan surkea, mitä meille on kasko-lautakuntaan tuotu, jonka nojalta meidän pitäisi tehdä päätöksiä. Siksi kannatan palautusesitystä.

Kiitos.

Valtuutettu Dan Koivulaakso

Kannatan tätä palautusta.

Arvoisa puheenjohtaja.

7.10.2020

Tässä tärkeässä aloitteessa on monta osaa, mutta pohjimmiltaan tässä on kyse hyvästä hallinnosta, läpinäkyvyydestä, demokratiasta. Kaupunki tekee hyvin paljon hankintoja, ja kaikkia ei tietysti ole syytä problematisoida, vaikka korona-aikaan on varmasti ollut tarvetta tehdä erilaisia hankintoja, mitä ei normaalisti tehdä. Se mikä on ongelmallista, on nämä mitä erikoisimmat konsulttipalvelut, joista ei saa, jotka ei välttämättä ole tosiaan erityisen korkealaatuisia, niin kuin valtuustokollega äsken edellä hyvin todisti. Näistä maksetaan vaikka semmoista esim. tonni verottomana päivähintaa. Sillä hinnalla kun niitä teettää jonkun verran, saa aika nopeasti palkattua ihan asiantuntevaa jengiä tekemään tämmöisiä muutaman Powerpointin selvityksiä, mihin mekin erilaisissa päätöksentekoyhteyksissä aina välillä törmätään. Pitää sanoa, että tunnen tämän asian sikäli aika hyvin, että esimerkiksi kun KPMG tämmöisiä erinäisiä toimeksiantoja tekee, he joutuu tarkastuslautakunnalta aina kysymään luvan, koska he on meille myös tilintarkastusyhteisö. Heidän pitää aina tehdä tällainen erityistoimeksiantoilmoitus. Meille tulee katsottavaksi, mitä kaikkea siellä menee. Me tietysti arvioidaan ainoastaan sen kannalta, kyseenalaistaako he tilintarkastuksen riippumattomuutta, mitä ne ei yleensä tietysti tee. Mutta kaupungin kokonaisedun näkökulmasta herää aika suuri kysymys, onko ne tarpeellisia. Kustannustehokkuus on täysin keskeinen asia.

Toinen asia on se, että hankintojen tekeminen ei aina ole ihan parhaasta päästä, ja me ollaan Hesarista voitu lukea esim. viime kesänä suoraan kaupunginkanslian ihan keskeisistä, lainvalvojan laittomaksi toteamista hankinnoista. Tämä on tapahtunut vielä kansliassa, jossa osaamisen pitäisi olla huipputolalla ja toisaalta missä virkavalmistelun pitäisi toimia merkittävän poliittisen vallan vastapainona ja myös organisaatiossa, jossa tarkastuslautakunta on kehottanut korjaamaan puutteita johtamisessa. Hyvässä hallinnossa ja siitä kiinni pitäminen jo edellyttää tämmöisten löysien konsulttiselvitysten melko kriittistä tarkastelua. Ehdottoman perusteltua palauttaa tämä valmisteluun sen takia.

Kiitos.

Valtuutettu Otto Meri

Kiitos, puheenjohtaja.

En kannata palautusta. Sen sijaan olen iloinen siitä, millä skrutiinilla vasemmisto on huolissaan yhteisistä veronmaksajarahosta 80 euron Finnkino-lipuista. Toivoisin toki, että sama huolenaihe olisi aina silloin,

7.10.2020

---

kun puhutaan 80 miljoonastakin eurosta. Vasemmiston osalta toki silloin raha on löysää ja sitä on paljon.

Toisekseen ehkä vähän heijastuu sama yritysvihamielinen retoriikka, mitä Suomen hallituksen tasolta on viime aikoina saatu nähdä, kun puhutaan muutaman Powerpointin selvityksistä ja muista. On kuitenkin totta, että kaikki viisaus ei asu kaupungin työntekijöissä. Toki siinäkin nyt edelliset puhujat oli johdonmukaisia, että heidän mielestään kaikki viisaus asuu työntekijöissä, ja sen takia kaupungin työntekijöitä pitää saada päättämään lautakuntiin asioista. On totta kai myös selvää, että johdonmukaisuuden nimissä heissä asuu kaikki viisaus eikä mitään ulkopuolista apua kaupungin organisaatio tarvitse. Mutta siinä kyllä olen eri mieltä, mitä tulee kaavoitukseen ja muihin hankintoihin. On erittäin hyvä, että kaupunki tukeutuu myös ulkopuoliseen asiantuntija-apuun. Olisi täysin järjetöntä, että tämmöisiä tiettyjä selvityksiä varten meillä olisi eri alan asiantuntijoita omilla palkkalistoilla sen sijaan, että me käytettäisiin ulkopuolista asiantuntija-apua.

Kyllä tässäkin aloitteessa valitettavasti – siltä osin olen samaa meiltä, että on hyvä olla tarkkana veronmaksajien yhteisistä rahoista – mutta jostain syystä Vasemmistoliiton osalta huoli nousee esille ainoastaan silloin, kun puhutaan yritystoiminnasta eikä kaupungin omasta toiminnasta. Samoja veroeuroja ne on joka tapauksessa.

Valtuutettu Petrus Pennanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä on puhuttu nyt konsulttiselvityksistä ja Powerpointeista. Varmaan semmoisia on täällä asiantuntijapalveluissa. Kun katson tätä listaa, tässä kuitenkin eka on Seure-henkilöstöpalvelut 117 miljoonaa, CFI Suomi 40 miltsii, Tieto 31, Apotti 18. Nyt kun katson näitä, nämähän nyt on ihan selkeästi jotain henkilövuokrausjuttuja. Seuresta on hoitoalan, sote-alan henkilöstöä vuokrattu ja näistä IT-firminoista on vuokrattu varmaankin ihan koodaajia ja vastaavia IT-alan ammattilaisia tekemään jotain projekteja. Näistä tuli yli 200 miljoonaa jo tästä 4 ekasta rivistä. Ei tämä nyt näytä siltä, että on Powerpointeja tämä summa. Mutta tämähän nyt kertoo, jos ollaan tässä käsityksessä, että tämä on jotain Powerpointeja, tässä selkeästi ollaan tilanteessa, missä ei me saada valtuustoon riittävän eriteltyä tietoa, mitä nämä on. Tänne dumpataan kaikki – olisiko tämä jotain kotihoitohenkilöstövuokrausta ja Powerpointeja – samaan juttuun, eikä niitä pysty erottelemaan.

7.10.2020

Kannatan kyllä palautusta, että saataisiin tähän selkoa, mutta ehkä kehottaisin vähän tarkemmin katsomaan, jos olette siinä käsityksessä, että tämä oli jotain Powerpointeja. Ei tämä kyllä ollenkaan siltä näytä. Varmasti niitä on, mutta ovat kyllä vähemmistö tässä.

Kiitos.

Valtuutettu Terhi Peltokorpi

Puheenjohtaja.

Kannatan tätä palautusta. Kannatan sitä en mistään ideologisista syistä, kuten valtuutettu Meri piti tätä ideologisena kysymyksenä. Mun mielestä on tärkeää, kun Helsingin kaupunki monesti mainitsee olevansa avoimuutta lisäävä kaupunki, että avoimuus näkyy myös kaikessa. Valtuutetut Pennanen just hyvin kuvasi meidän esityslistan liitteenäkin olevaa listausta näistä hankinnoista. Siitä itsessään ei pysty välttämättä pääättelemään. Tietenkin yritysten nimistä pystyy pääättelemään ja toimialoista, mitä se mahdollisesti on. Minun mielestäni valtuutettu Honkasalon palautusesityksessä hyvin kuvataan se, mitä lisätarpeita tässä olisi avoimuuden nimissä avata kaupungin hankintoja.

Pidän sen takia tarpeellisena, että tämä palautetaan uudelleen valmisteltavaksi.

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Olen itse ainakin kaupungin työntekijänä joskus vastaillut tietynlaisiin työhyvinvointikyselytyyppisiin kuvioihin, tai siinä on lähinnä tehty jotain gallupia erittäinkin humoristisella taulukkokuviolla, mikä on pitänyt tilata jostain konsulttilafkalta ja minkä olisi voinut toteuttaa ihan hyvin, jopa itse olisin sen voinut duunata, vaikka en varsinaisesti ole mikään koodari. Lähinnä tämmöinen, mihin kaikkeen sitä työnnetään yhtään kyseenalaistamatta, se on outoa, kun meillä olisi kumminkin tietoa ja taitoa täällä kaupungissa tai kaupungin työntekijöissä itsessään. Samalla ikään kuin ollaan, ei voida palkata samalla summalla vaikkapa yhtä kokopäiväistä nuorisotyöntekijää vuodeksi. On outoja nämä kuviot, ja siten vielä jätetään tosiaan kertomatta, mihin tätä menee. Tässä on niin monta seikkaa, mikä ei käy järkeen.

7.10.2020

Valtuutettu Paavo Arhinmäki

Arvoisa herra puheenjohtaja.

Otto Meri näkee ja kuulee ideologisuutta kaikessa, mutta tuntuu siltä, että pikemminkin hänen vastustuksensa esimerkiksi tälle palautukselle on ideologispohjainen. Kun on tonnit korvissa, ei kuule kunnolla. Ei Korkkula väittänyt, että Finnkinolta ostettu 80 euroa olisi konsulttipalvelu, eikä pitänyt 80:aa euroa sinänsä ongelmana, vaan nimenomaan nosti sen esimerkkinä siitä, miksi tämä asia pitää palauttaa. Jos kysytään, mitä konsulttipalveluita käytetään, itse kaupunginhallitusvaiheessa kävin tätä Excel-taulukkoa läpi ja oli sitä mieltä, että tämä oli suorastaan pilkantekoa vakavissaan aloitteita tehneitä kohtaan ja niitä kohtaan, jotka oli pyytänyt lisätietoa, ja nyt myös valtuustoa kohtaan. Kun kysytään, kuinka paljon käytetään konsulttipalkkioihin, annetaan Excel-taulukko, jossa on satoja ja satoja rivejä, kaikki mahdolliset ulkoa tehdyt ostot. Muun muassa ilmeisesti elokuvalippuja varmaan ihan hyvästä, perustellusta syystä on ostettu kaupungille. En minä ollenkaan sano, etteikö voisi olla hyvin perusteltua ostaa elokuvalippuja, mutta niillä ei ole mitään tekemistä tämän aloitteen tai pyydettyjen tietojen kanssa. Ei voi olla niin, että valtuutettujen pitäisi satoja, satoja rivejä pitkästä listasta alkaa kaivamaan ja pohtimaan, mitkä näistä on konsulttipalveluita. Valtuutettu Pennanen minusta oivallisesti kuvasi sitä, miten tähän on heitetty ihan kaikenlaista ja toivottu, että kun aletaan kahlaamaan läpi tällaista listaa, siinä kyllästytään. Silloin kun tehdään vakavissaan aloite ja halutaan tietoa, kyllä on valtuutettujen ja valtuuston tiedonsaantioikeuden piirissä, että tuodaan sellainen materiaali, josta aidosti näkee, mistä on kysytty, ja vastataan aidosti tehtyyn aloitteeseen.

Kannatan palautusta.

Valtuutettu Dan Koivulaakso

Kiitos, puheenjohtaja.

Kannatan palautusta. Kuten omassa edellisessä puheenvuorossa toin esille laadun ja toin esille vertailun kaupungin vastaavan omana työnä tehtyihin palveluihin ja myös mainitsin esimerkkiä päivähinnoista. Siinä päästään siihen, että esimerkiksi sentyyppisten, jos on itse perehtynyt siihen, mistä on kyse – jätetään tässä yhteydessä yksityiskohtat ihan kohteliaisuus- ja soveliaisuussyystä mainitsematta, mikä julkisen tiedon ja ne voi sieltä penkoa. Ilman että me tässä yksityiskohtaa joka riviä käydään läpi – puheenvuoron aika on liian lyhyt – en mainitse firmaa

7.10.2020

---

sen takia. Ihan kauppiksesta koulun penkiltä opiskelukaveri tulee teke-
mään jonkun vähän nimekkäämmän nimen alla, mitä joku johtava kon-
sultti siinä on, hyvin perustason taloushallinnon konsultointia, mistä
kaupunki maksaa tonnin päivässä semmoiselle, mille on tarvetta ihan
jatkuvasti tämänkokoisessa organisaatiossa. Se ei ole järkevää varojen
käyttöä. Se että tähän ei voida vastata, kun tästä kysytään, se ei ole
avointa eikä läpinäkyvää eikä demokraattista. Se että tästä tehdään pi-
laa tai tehdään niin, että mitään hankintoja ei saisi tehdä, jos on ole-
massa myös ongelmallisia hankintoja, se on taas vain hölmöä.

Kiitos.

Valtuutettu Veronika Honkasalo

Kiitos, puheenjohtaja.

Tähän aloitteeseen ja palautteeseen liittyy monia kysymyksiä, ja tieteni
kin yksi on aloitteen sisältö, jota mun mielestä valtuutettu Pennanen toi
hyvin esille. Nimenomaan jos katsoo Excel-liitteen, siitä on mahdotonta
saada käsitystä, mitä tarkoitusta varten näitä ostoja on tehty, onko niitä
kilpailutettu, onko arvioitu, miksi pitää se ostoa tehdä. Tämähän ei tar-
koita ollenkaan sitä, etteikö me tarvittaisi jatkossakin ostoja tässä kau-
pungissa, mutta tämän aloitteen tarkoituksena on kiinnittää huomio sii-
hen, miksi tämä teema on sellainen, jossa tarkkaa taloudenpitoa ja jul-
kisuusperiaatetta ei voisi noudattaa. Nyt jos katsoo itse palautusesitys-
tä, on varmaan meidän kaikkien demokraattisten oikeuksien kannalta
aivan oleellista se, että kun valtuutettu tekee aloitteen, siihen aloitte-
eseen vastataan. Niin ei nyt tämän aloitteen kohdalla ole tapahtunut.
Sen takia tämä palautusesitys muistuttaa meitä edelleen keskeisistä
kysymyksistä, joita itse aloitteessa on kysytty. Siinäkin on selvitysmuo-
dossa tosi monet näistä.

Nyt itse kun olen selvittänyt, kun näitä ostoja on viime aikoina tehty,
esimerkiksi tämä ilmastokilpailu, jonka Helsinki teki, ja se on hieno teko
ja päätös, mutta sitäkin varten esimerkiksi tilattiin konsulttiselvitys Pöy-
ryltä. Kun kysyin selvityksen hintaa, se oli just alle 60 000, joka on kil-
pailutuksen raja. Tämäkin on sellainen yleinen trendi kuntasektorilla
mutta myös muualla, että pidetään hinta juuri sen kilpailutuksen alla,
koska ei haluta lähteä kilpailutukseen.

Niin kuin Peltokorpi sanoi, tämän aloitteen ja palautuksen tehtävänä on
tehdä tästä avoimempaa ja tarkoituksenmukaisempaa, että me voitai-

7.10.2020

---

siin paremmin jatkossa seurata. Mutta tämä ei ole mikään kategorinen kannanotto ostoja vastaan suinkaan.

Valtuutettu Laura Kolbe

Kiitos.

Kyllä minäkin kannatan tämän asian palautusta ja samalla ihmettelen keskustelua tänään. Tässä on ollut aika jännittävä oikeisto–vasemmisto, oikein klassisessa mielessä keskustelu. Peltokorpi ja minä ollaan ainoat, jotka edustaa suurin piirtein yllätys yllätys keskellä olevaa. Kiinnostavaa, vihreät ei osallistu tähän keskusteluun eikä edelliseenkään.

Kannatan palautusta näistä syistä, joihin tässä on jo puututtu. Tämä konsulttikenttä on sentyyppinen, joka kaipaisi kyllä pöyhennystä laajemminkin. Mietin jälleen kaupungin vanhoja toimintatapoja, joissa esimerkiksi aikoinaan luottamushenkilöt asiantuntijoina osallistui hyvin monien keskeisten toimintojen suunnitteluun ja ideointiin. Näkyy näissä vanhoissa kaupungin komiteoissa, miten tiivis yhteistyö virkamiesten ja keskeisten luottamusmiesten välillä oli. Tämähän nyt on asia, joka on täysin muuttunut. Katson täällä listalla, että sieltä löytyy esimerkiksi tällainen instituutio kuin Helsingin yliopisto, joka sattuu olemaan oma työnantajani ja jolle on tässä maksettu lähes puolitoista miljoonaa. Nyt mulle herää kysymys, mikähän siellä yliopistolla oikein on ollut se, jolle on maksettu. Onko se hallintoyksikkö vai onko se tutkijat vai onko se laitokset vai oppiaineet vai yliopiston parasolin alle kuuluvat yritykset? Jo tämä yksi case monien muiden ohella on sentyyppinen, että se kaipaisi nyt kyllä avoimuutta ja perkaamista. Siksi kyllä tämä palautus on paikallaan, että me saadaan selvät pelisäännöt. Ehkä kurioositeettina todettakoon, että yliopisto, joka on meidän johtava asiantuntijaorganisaatio, käyttää koko ajan myös enemmän ja enemmän konsulttipalveluita sen sijaan, että esimerkiksi käyttäisi omia asiantuntijoitaan. Tässä tämä konsulttikuvio kaipaa kyllä nyt kovaa pöyhennystä.

Kiitoksia.

Valtuutettu Mari Holopainen

Kiitos, puheenjohtaja.

7.10.2020

Vielä huomautan, että minä vihreiden edustajana osallistuin myös edelliseen keskusteluun, kun arveltiin, että emme osallistu tähän keskusteluun.

Tässä aloitteessa, jonka kuitenkin allekirjoitin, on mun mielestä kysytty ihan oleellista asiaa. Vastaus on toki annettu Excel-luetteloiden osalta. Tämä tuo arvokasta tietoa meille ? palveluita on varmasti ihan normaalia palvelutoimintaa, kuten Seure-ostot. Niillä on monenlaista. Toki tästä olisi hyvä saada vielä tarkempaa tietoa. ? tietysti huonoja asioita kaikki varmastikaan, mutta ei varmasti kaikki ? saamme lisätietoja. Olen seurannut muutaman pienemmän kunnan päätöksentekoa, ja olen ehkä enemmän vielä huolissaan näistä pienemmistä kunnista, joissa ? henkilöstöresurssia ja sitten väitetään aika perustavanlaatuisistakin palveluverkkokysymyksistä konsulttipalveluita. Päätöksenteko tuntuu karkaavan jo näissä tapauksissa vähän kauemmaksi päätöksentekijöiltä. Helsingistä taas ehkä meillä on niin suuri organisaatio, että on vaikea tietää, mitä kaikkea siellä tapahtuu. Meillä kuitenkin en ole havainnut, että tällaisia isoja päätöksentekotilanteita me oltaisiin tilattu ulkopuolisilta konsulteilta, johon saattaa liittyä vaikeita arvokysymyksiä myös. Joko nyt tämän asian selvittäminen, lisäselvitykset on tarpeellisia näin, tai sitten myös tarkastuslautakunta varmaan voisi olla yksi taho, joka tätä asiaa selvittäisi tarkemmin.

Valtuutettu Matti Parpala

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä palautusesitykseen haluaisin kommentoida kahta asiaa. Ensimmäinen asia on se, että tämä aloitehan ei oikeastaan ole alun perinkään mikään aloite vaan tämä on tietopyyntö. Minusta tässä on kyse siitä, että tässä aloitteessa pyritään juoksuttamaan virkamiehiä tuottamaan sellaista informaatiota, jonka nämä valtuutetut, jos olisivat oikeasti kiinnostuneita itse asiasta, voisivat hankkia suoraan toimialoilta tai käyttää esimerkiksi tutkihankintoja.fi-palvelua, jossa on kaikki Helsingin ostot, ja sen jälkeen tehnyt aloitteen tästä asiasta, jolla olisi muutakin merkitystä kuin toimia tietopyyntö.

Toinen asia on se, että en voi olla toteamatta, että koko tämä aloite tuntuu ja keskustelussa tuntuu näkyvän perustavanlaatuinen haluttomuus ymmärtää, miksi asiantuntijapalveluita ylipäänsä ostetaan. Niitä ostetaan yleensä sen takia, että määrättyssä aikataulussa ei ole joko mahdollista tai järkevää hankkia osaamista omaksi toiminnaksi. Helsinki on 4 miljardin euron organisaatio, joka hankkii tämän aloiteselvityk-

7.10.2020

---

sen mukaan prosenttien verran budjetistaan asiantuntijapalveluita. Se ei ole paljon. Se on itse asiassa hyvin vähän.

Mun mielestä tämän palautuksen sijaan vasemmiston kannattaisi enemmänkin nyt mennä tutkimaan niitä projekteja tarkemmin ja pohtia, onko nämä oikeasti kaikki sellaisia tai osa edes niistä asioista sellaisia, joita kaupungin pitäisi tehdä itse. Kun vasemmisto menee niitä tutkimaan, vastauksen todennäköisesti tiedämme, mutta ainakin aloitteen saisi konkreettisemmän esityksen.

Ei muuta tästä. En kannata palautusta.

Valtuutettu Ulla-Maija Urho

Toisin kuin eräät puhujat, mä kyllä katson, että yhtä hyvin tämä voidaan palauttaa kuin mitä on äänestetty jotain muita. Ei siksi, että tämä olisi mikään nyt ideologinen tai demokratian tai tämmöisten hienojen sanojen takia ? . Siellä isoina ryhminä on ostot HUSista, Hyksiltä, ostot tietohallintojärjestelmiä varten. Tietojärjestelmiin on kilpailutetut ostot, tietohallinnon konsultointia. Se on ihan normaalia toimintaa, mutta kun niihin ei ole tullut avausta, mitä Seuren ostot tarkoittaa eli henkilökuntaa tulee, ostetaan hoitoalalle, sote-alalle. Nämä on suurimmat miljoonat. Se olisi voitu avata, jos olisi haluttu. Ei siitä mitään vahinkoakaan ole, että nämä avataan. Se on asianmukaista toimintaa, että asiantuntijapalveluja ostetaan suuressa kaupungissa.

Valtuutettu Katju Aro

Kannatan tätä palautusta ennen kaikkea sen takia, että musta itse aloite on arvokas, ja olen sen jo aikoinaan allekirjoittanut, mutta mun mielestä vaikka vastauksessa on kiistatta joitain ansioita, siinä nyt tuodaan esille juuri se ongelma, jonka valtuutettu Honkasalo nosti omassa ensimmäisessä puheenvuorossaan esille: me emme saa tietää riittävästi nykyisen tilirakenteen kautta siitä, mitä nämä eri hankinnat pitävät sisällään. Kuten tässä on monet valtuutetut tuoneet esille, mielestäni se ei ole hyvää hallintoa. Toivoisin, että me edistäisimme avoimuutta ja läpinäkyvyyttä tässä ja erityisesti pyrittäisiin kehittämään tiedonsaantia tämän kysymyksen osalta.

Palautusesitys sisältää myös monia muita kohtia. Tämä on itse asiassa aika laaja. Voi olla, että osa näistä vaatii pidempää pohdintaa, mutta ihan jo avoimuuden ja läpinäkyvyyden kannalta kannatan palautusta ja

7.10.2020

---

totta kai jään odottamaan kiinnostuksella myös vastauksia näihin muihin kysymyksiin.

Valtuutettu Otto Meri

Puheenjohtaja, kiitos.

En vieläкään kannata palautusta.

Muutama ehkä havainto. Valtuutettu Parpalalla oli mun mielestä erittäin hyvä puheenvuoro, ja siinä oli paljon kiteytetty sitä, mitä itsekin ajattelen. Tämä jotenkin näyttää lähinnä kiusanteolta, mitä pidän erittäin valittavana valtuutettu Honkasalon toimesta. Hän saisi samat tiedot kysymällä niitä kaupunginkansliasta kyseisiltä viranhaltijoilta. Meidän valtuustoaloitejärjestelmän tehtävä on tuoda poliittisia päätöksiä pöytään. Täällä linjataan päätöksiä ja normeja, mitä tulevaisuudessa tullaan soveltamaan. Nyt tässä puhutaan koko ajan, että tietoa ei ollut riittävästi. Tässä haiskahtaa, niin kuin Parpala sanoi, tämä on tietopyyntö. Tätä ei pitäisi edes täällä salissa käsitellä. Jos hankintoihin ja ostoihin liittyen on jotain epäselvyyttä, sitä varten meillä on oma elin, tarkastuslautakunta, jonka tehtävä on katsoa ja huolehtia siitä, että kaupungin toiminnassa noudatetaan lakeja ja muita hyviä tapoja. Tämä on mun mielestä jotenkin aivan järkyttävää, että me täällä nyt keskustellaan jostain tällaisista yksittäisistä tietopyynnöistä, kun Vasemmistoliittoa alkaa epäilyttää, onko kaikki ihan kohdallaan. Aivan pöyristyttävää mun mielestä. En missään tapauksessa kannata palauttamista, ja toivon, että jatkossa aloitteiden tekijät vähän mieltisi, miten ne toimii tai milloin ne tekee aloitteita ja milloin ne on suoraan yhteydessä viranhaltijoihin eikä meidän yhteistä aikaa täällä ole varastamassa.

Ledamoten Björn Månsson

Tässä avoimin mielin. Äskeinen puheenvuoro ratkaisi sen, että minä äänestän palautuksen puolesta. Eihän ole todellakaan kysymys siitä, että yksi valtuutettu, tässä tapauksessa Honkasalo, ei saisi tietoja, jos hän perää niitä virkamiehiltä. Eihän siitä ole kysymys, vaan kysymys on julkisuudesta, meidän pohjoismaisesta julkisuusperiaatteesta, avoimuudesta. Tietojen pitää olla kaikkien saatavilla ja julkisesti, sikäli kuin ne ovat julkisia tietoja, ja nämä varmaan onkin sitä. Ei voi viitata siihen, että voi saada puhelimitse.

7.10.2020

Vuosituhansien vaihteessa silloisten tehtävien vuoksi matkustin ympäri Eurooppaa saarnaamassa uusille EU-jäsenmaille varsinkin Itä-Euroopassa meidän julkisuusperiaatetta. Yhä enemmän olen sitä mieltä, että se itse asiassa on vähän vaarassa meillä.

Äänestän palautuksen puolesta.

Kiitos.

Valtuutettu Daniel Sazonov

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä on käyty moninaista keskustelua, mutta kysymyshän on siitä, että tässä nyt tämän aloitteen pohjalta on eritelty syytä esimerkiksi tiliöintikäytännöistä ja muista, mistä tässä aloitteessakin puhutaan. Kaupunginhallituksessa tätä on perusteellisesti käsitelty. Olen iloinen, että kun katsoo kaupunginhallituksen käsittelyvaihetta, sielläkin tästä on äänestetty, ja äänin 13–2 kaikki muut ryhmät ovat olleet kaupunginhallituksen pohjaesityksen puolella. Toki on ikävää, että RKP:ssä ? niin suurta, että ryhmäpuheenjohtaja on eri mieltä oman kaupunginhallitusryhmänsä kanssa, mutta se on varmaan RKP:n sisäinen kysymys.

Mun mielestä on hyvä, että valtuuston enemmistö on ainakin kaupunginhallitusvaiheessa ollut vakaan, luottamusta herättävän, luottamusta antavan virkavalmistelun pohjan kannalla tässä asiassa. Toivon, että valtuusto myös tässä toimii samalla tavalla kuin kaupunginhallitus on toiminut. Näen, että siihen on erinomaiset perusteet. Tässä edelliset puhujat on eritelty erittäin hyvin syitä.

Valtuutettu Anna Vuorjoki

Hyvät valtuutetut.

Kommentoin valtuutettu Parpalan puheenvuoroa. Hän totesi, että kyllä tämän kaiken tiedon, mitä tällä aloitteella haluttiin, olisi voinut saada ihan vain tekemällä tietopyynnön. Mutta nimenomaan tämän aloitteen käsittely nyt on osoittanut, että ei olisi. Tässähän on nimenomaan haettu tietoa tietyistä asioista, ja sitten me saadaan vastaus. Kun on tehty lisäselvityspyynnöitä, on saatu vastauksia, jotka on osoittanut sen, että tietoa ei ole olemassa meillä kansliassa sellaisessa muodossa, että kohtuullisella vaivalla näihin kysymyksiin olisi mahdollista saada vas-

7.10.2020

---

taus. Se mun mielestä osoittaa, että tämä aloite on varsin tarpeellinen. Tarvitaan jotain vähän isompia toimenpiteitä, jotta me saadaan tietoa jollakin tavalla käsiteltävään muotoon. Tässä ei ole kysymys nyt pelkästään siitä, onko tietoa meidän valtuutettujen käytettävissä, vaan tässä on kysymys myös siitä, että jos tietoa ei oikein helposti jäsennettävissä ole, niin mitä se kertoo siitä, mitkä on esimerkiksi meidän virkamiesjohdon edellytykset arvioida, miten näiden hankintojen kanssa toimitaan ja kuinka tarkoituksenmukaisia ne on. Jotenkin musta tässä palautuksessa on kysymys ihan sellaisesta, että me kehitetään meidän prosesseja siitä, millä tavalla me ylipäätänsä arvioidaan hankintoja.

Parpalaan väitteeseen, että tässä nyt ei ihan ymmärretä, miksi asiantuntijapalveluita ostetaan, niin en usko, että kukaan on sitä kieltänyt, että on tilanteita, joissa asiantuntijapalveluitten osto on tarpeellista. Mutta minkä takia tarve on, näyttäisi niin kuin se olisi kasvanut? Mitä kaikkia asioita siinä on takana? Kyllä musta se, milloin ja miksi, on kysymys, johon syytä suhtautua kriittisesti.

Kiitos.

Valtuutettu Veronika Honkasalo

Niin kuin sanoin, tähän kytkeytyy tosi monet kysymykset, ja oikeastaan valtuutettu Kolbe nosti mun mielestä hyvin esille omassa puheenvuorossaan, miten tämä konsulttidemokratian vahvistuminen näkyy myös muilla yhteiskunnan aloilla ja yliopistossa. Yhtenä isona kysymyksenä jääviyteen liittyen on tietenkin myös se, että meillä on esimerkkejä muista kaupungeista ja kunnista, joissa myös konsulttien ja luottamushenkilöiden väliset verkostot ja suhteet on hyvin tiiviit. Sekin on omiaan hankaloittamaan avoimuutta ja läpinäkyvyyttä ja ei ole ollenkaan mieluista kehitys.

Mun mielestä tässä on kyse todella isosta ilmiöstä ja isosta asiasta. Mun mielestä nämä kokoomuksen erittäin voimakkaat reaktiot myös kertoo osaltaan siitä, että me ollaan ison asian äärellä. Tässä tosiaan niin kuin Vuorjoki toi esille, että tätä tietoa on yritetty hakea. Sitä on pyydetty useita, useita kertoja. Tämän itse aloiteprosessin aikana, kun tätä suunniteltiin, tietoa yritettiin saada, ja sitä ei vain yksinkertaisesti saatu. Se liite, mikä siellä nyt teillä on Excelinä, on yksi. Sitten toinen on se 470 miljoonan pötkö. Tuntuu, musta on aivan käsittämätöntä, että mun pitäisi valtuutettuna ruveta arvuuttelemaan sieltä, mitäköhän mahdollisia ostoja nämä on. Näen, että se on meidän kaikkien etu, että

7.10.2020

---

meidän kaupunki myös tässä suhteessa ja tässä kysymyksessä toimii avoimesti ja läpinäkyvästi.

Valtuutettu Dan Koivulaakso

Kiitos.

Haluaisin kysyä valtuutettu Parpalalta, millä tavalla tekisin tietopyynnön laaja-alaisesta avoimuuden edistämisestä, kilpailutusten valvonnasta ja hankintapäätösten taustoista. Se olisi mun mielestä todella kiinnostavaa kuulla, koska en julkisuuslakia ja paljon tietopyyntöjä tehneenä vielä tiedä tämmöistä mahdollisuutta. Tietysti tämä on poliittinen asia. Keino nostaa laajempia kokonaisuuksia konsulttidemokratiasta, avoimuuden puutteesta ja vastaavasta julkiseen keskusteluun, poliittisten päätäjien keskusteluun, ja tietysti se on poliittista. Mutta tämän asian esiin nostaminen, nämä on semmoisia asioita, joista vastaa toimiva johto. Jos he ei julkisten vaatimusten jälkeen näihin anna vastauksia, me voidaan kaikki arvailla, miten hyvin näihin olisi saanut vastauksia, jos valtuutettu Honkasalo olisi esimerkiksi esittänyt näitä kysymyksiä normaalin tietopyynnön kautta. Ei tietysti mitenkään, kun ei tälläkään tavalla tulleet käsiteltyksi. Äänestystulos.

Sitten on yksi asia, johon valtuutettu Sazonov viittasi, mutta kyllä näistä asioista ja niiden avoimuudesta pitää pystyä näissä julkisissa kokouksissa, tässä ainoassa toimielimessä, jolla on julkisia kokouksia Helsingin kaupungissa, keskustelemaan.

Valtuutettu, oikeustieteilijä Merelle: haluaisin pyytää häntä perehtymään pikkasen tarkastuslautakunnan toimivallan rajoihin. Tietysti tilintarkastamisen järjestämisen kanssa ollaan tekemisissä, mutta tässä ollaan tänään keskustelussa käsitelty hyvin paljon monipuolisempaa, monialaisempaa ja laaja-alaisempaa kokonaisuutta, johon ei tarkastuslautakunnan tehtävät sinänsä taivu, eikä niiden pidäkään taipua. Sen ei missään nimessä pidä muodostua samalla tavalla poliittiseksi elimeksi kuin tämän valtuuston.

Kiitos.

Valtuutettu Paavo Arhinmäki

Arvoisa herra puheenjohtaja.

7.10.2020

Puolueista tehdään kaksi kertaa vuodessa tällaisia mielikuvatutkimuksia. Minua on aina hämmästyttänyt, miksi kokoomus näiden tutkimusten mukaan aina rankataan ylivoimaisesti ylimielisimmäksi puolueeksi Suomessa. Kun tätä keskustelua on kuunnellut, entistä enemmän olen miettinyt, mistä tämä voi johtua. Kun kuunteli valtuutettu Parpalaan ja erityisesti valtuutettu Meren puheenvuoroja, ajatteli, että ne on kyllä kaikkea muuta kuin ylimielistä. Ne oli hyvin asiapohjaista ja argumentoivaa, ei millään tavalla ylhäältä päin katsovaa tai opettavaa muita kohtaan.

Arvoisa puheenjohtaja.

Minusta sen jälkeen kun asia oli pöydällä kaupunginhallituksessa, kun moneen kertaan pyydettiin selvitystä siitä, mitkä ovat konsulttiosiot, jota kaupunki on tehnyt, jos vastaus on satoja rivejä sisältävä taulukko Finnkinon lipuista meidän omia vuokratyöpalveluita välittävän yrityksen ostoihin ja kaikkea siltä väliltä, se nähdäkseni osoittaa, että tämä asia pitää palauttaa. Se on se tapa, jolla me saamme Helsingin kaupungin ostoihin ja toimintaan avoimuutta, mitä tässä pitää olla. Ei kysymys ole mistään muusta kuin siitä, että julkisten toimijoiden pitää olla avoimia, ja se palvelee kaikkia kuntalaisia ja kaikkia ihmisiä.

Kannatan palautusta sen vuoksi.

Valtuutettu Atte Harjanne

Kiitos, puheenjohtaja.

Ymmärrän itse sinänsä, mistä tämä aloite on kummunnut. En kannata palautusta. Parpala aika hyvin toi mittakaavaa esiin. Meillä Helsinki on massiivinen, monialainen megakonserni, joka väistämättä ostaa monenlaisia asiantuntijapalveluita. Linkki konsulttidemokratiaan, joka on musta ihan oikeaa pohdintaa, se huomioi, että asiantuntijapalvelut on hirveän iso laari erilaisia. Pelkään, että tällä palautuksella ammutaan tykillä karpästä ja aika varmasti ohi. En ymmärrä, että jos tähän vastaa, se ei vielä kukaan tuota edes välttämättä oikeaa vastausta. Jos nimenomaan konsultointipalveluiden epäilyttävä rooli siellä hirvittää, sitten täytyisi jollain tavalla kohdentaa. Luulen, että tässä riittäisi ponsi. Just valtasin, avoimesta datasta löytyy kaikki meidän ostot. Meillä on teknisesti tämä asiantuntijapalveluiden rooli ja tiedot on olemassa, mutta tämän tiedon kaivaminen tällä tavalla ei tuota mun mielestä ydinkysymykseen vastausta, mitä te tässä haette. Sitten on eri näkemyksiä, kuinka olennainen se kysymys ja mikä sen mittakaava on.

7.10.2020

Jäin ihmettelemään valtuutettu Koivulaakson kommenttia, että tällaisen asian tarkastelu politisoisi tarkastuslautakuntaa. Se oli musta erikoinen ottaen huomioon, että tässä on aika monta puheenvuoroa käytetty, nimenomaan avoimuus sinänsä ei ole poliittista luonteeltaan. Mutta näillä perusteilla mun on tosi vaikeaa kannattaa palautusta, vaikka ymmärrän sen huolen, mistä tämä kumpuaa.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

En kannata palautusta, koska nyt näyttää siltä, että Vasemmistoliitto jotenkin epäilee meidän omia virkamiehiä, että siellä on jotain virheitä. Jos siellä on, teidän täytyisi osoittaa, missä kohtaa se on, ja sitten perehdyttäisiin siihen kohtaan, mutta eihän nyt 400 miljoonaa voi ruveta tutkimaan meidän voimin.

Ledamoten Björn Månsson

Tack, ordförande.

Ihan alkuun se, mitä äsken jäi sanomatta, enkä saanut mikkiä uudelleen päälle. Olisikohan niin, kun tässähän Laura Kolbe kysyi Helsingin yliopistosta, siihenhän nyt ehkä voisi saada vastauksen vaikka kansliapäälliköltä heti? Olikohan se nyt niin, että yliopisto Tampereen yliopiston ja Hankenin lisäksi tutki meidän hallintouudistusta vai jotain sentapaista? Sehän olisi ihan viatonta ja hyvää, kun käytetään yliopistoa. Ei siitä ole kysymys.

Todella ei nämä firmojen nimet kovin paljon kerro. Ryhmyrikollega Sazonoville sanon, että meidän ryhmässä ryhmän puheenjohtaja osaa ajatella ihan itsenäisesti sen jälkeen kun on kuunnellut argumentteja.

Kiitos.

Ledamoten Thomas Wallgren

Tack, ordförande.

7.10.2020

Mielestäni on kyllä erittäin valitettavaa, että tiedonsaanti osoittautuu näin hankalaksi ja virkamiesten yhteistyöhalu näin tärkeässä asiassa on tällä tolalla. Palautus on äärimmäisen tärkeä. Haluan muistuttaa myös siitä, että kaupungin eräs johtava virkamies, kansliapäällikkö Sarvilinna sai erittäin ankarat moitteet oikeusasiamieheltä viime kesänä, menneenä kesänä siitä, miten pienessä hankinnassa Helsingin kaupunki on toiminut, poikkeuksellisen rankat moitteet juuri tämmöisessä hankinnassa, joka on juuri sen 30 tonnin kynnsarvon alapuolella. Me ollaan nähty tänä vuonna, että kaupunki ei toimi niin kuin pitäisi. Meillä on paljon parantamisen varaa.

Peräänkuulutan myös samalla, että näissä selvityksissä eritellään, millä tavalla hankinnoissa on noudatettu tai jätetty noutamatta valtuuston linjasta, että kaupunki välttää yhteistyötä yhtiöiden kanssa, joilla on kytköksiä veroparatiiseihin. Kyllä tämän asian pitää saada läpinäkyvyyttä, joka on suomalaisen demokratian parhaiden arvojen mukaista.

Kiitos.

Valtuutettu Matti Parpala

Kiitos, puheenjohtaja.

Ehkä alkaa olla aika siirtyä tässäkin asiassa äänestykseen. Valtuutettu Arhinmäki kun tässä kommentoi, joka itse ei tietenkään myöskään koskaan opeta tai asetu kenenkään yläpuolelle, häntä miellyttääkseni ehkä vielä on pakko jatkaa sen verran, että ei tässä.. Mun mielestä on ihan hyvä ajatus esimerkiksi se, että vaikka tarkastuslautakin perehtyisi tähän asiaan. Mun pointti on se, että aloitetta käytettäisiin siihen, että pyritään kaivamaan, periaatteellisesti tehdään aloite siitä, että pyritään kaivamaan milloin minkäkin katon alle niputtuvat kaikki kulut ja projektit ja pyydetään tekemään siitä kaupunginkansliassa selvitys. Se on laajuudeltaan niin iso selvitys, että joko se pitäisi tehdä tietopyyntöjen kautta ja kokoamalla itse se tieto, jonka siitä oikeasti haluaa saada aikaan, tai sitten jos halutaan tehdä kaupunkitasoinen selvitys, luonteva kohde sille voisi olla esimerkiksi tarkastuslautakunta. Mun mielestä on kohtuuton pyyntö, että meidän kaupungin taloushallinto, tilikarttajärjestelmät ja muut taipuisi jokaiseen ajatukseen, mikä kulloinkin kaupunginvaltuustolla saattaa tulla mieleen, että haluanpa juuri nämä asiat saada yhtenä helppona listana itselleni nyt mielellään heti.

Tässä yritän vain hakea sitä, mikä on kohtuullista, mikä on järkevä toimintatapa ja mikä on meidän järkevää myöskin viranhaltijoiden resurs-

7.10.2020

---

sien käyttöä, koska yksi tämän aloitteen tavoitteenahan kai on se, että ei esimerkiksi tarvitsisi tarpeettomasti juokсутtaa konsultteja vaikkapa hakemaan tämäntyyppistä tietoa.

Tämä nyt ehkä tästä omalta osalta. Eiköhän tästä kannata siirtyä pikkuhiljaa äänestelemaan.

Valtuutettu Otto Meri

Kiitos, puheenjohtaja.

Täytyy todeta vastaavasti, että taas kun näitä valtuutettu Arhinmäen puheenvuoroja kuuntelee, ei ole vaikea ymmärtää, miksi Vasemmistoliitto on aina 10 %:n puolue jokaisissa vaaleissa. Mutta se ei ole nyt tässä se pääasia vaan se, että valtuutettu Parpala on oikeassa. Edelleenkin nyt puhutaan yksittäisistä hankinnoista. Nyt tämä Helsingin yliopisto nousi esille. Eihän tämä valtuustosalin nyt ole oikea paikka käsitellä yksittäisiä kaupungin hankintoja. Jos valtuutettu Honkasalolla on vaikeuksia muotoilla hänen tietopyyntönsä, sitten häntä siinä autetaan, ja vastaavasti jos ei saa sitä vastausta, mitä hakee, ja viranhaltijat siinä määrin laiminlyö tehtäviä, sitten on ihan eri oikeussuojakeinot, oikeuskansleri ja oikeusasiamies, joille tulee kannella. Ei aloitejärjestelmä tai palautus ole keino rankaista, jos kokee tulleensa väärin kohdelluksi.

Ehkä tässä kompromissina voisi todeta, että teetetään ulkopuolinen konsulttiselvitys näistä kaupungin teettämistä konsulttiselvityksistä, jossa käydään läpi, mitä ollaan konsulttiselvityksiä teetetty.

Valtuutettu Daniel Sazonov

Kiitos, puheenjohtaja.

En voi olla kyllä kommentoimatta, kun tätä keskustelua hetken vielä kuunteli, että jos jokin tässä salissa on ylimielistä, niin se, että käytännössä jokaisessa asemassa korottaa itsensä muiden yläpuolelle ja ainakin paremmaksi ja tietävämmäksi ihmiseksi ja ilmaisee sen esimerkiksi tällaisilla aloitteilla ja palautusesityksillä. Kun kuuntelee vaikkapa valtuutettu Honkasalon puheita, joissa Honkasalo kutakuinkin totesi niin, että tässä on pakko olla jotain hämärää, koska kokoomuksella on tällaisia puheenvuoroja kuin kokoomuksella on ollut. Jos joku on ylimielistä, niin tämäntyyppiset puheet ovat ylimielisiä.

7.10.2020

Valtuutettu Harjanne totesi hyvin siitä, että avoimena datana näkyy ostot. Sieltä voidaan ammentaa ja pitääkin ammentaa, ja ihmisillä on eri intensiteetillä haluja syventyä näihin asioihin, mutta meillä on siltä varalta järjestetty sisäinen tarkastus, tarkastustoimi, viime kädessä tarkastuslautakunta, joka voi vaikuttaa niihin aiheisiin, missä katsotaan, että kaikki on mennyt ohjeiden, sääntöjen ja lakien mukaan.

Tämä on mielenkiintoista. Tänään on käyty keskustelu tässä salissa, missä on vähän vasemmalta yritetty rakentaa sellaista asetelmaa, että kuka on työntekijöiden puolesta ja kuka vastaan. Sitten täällä samalla käydään vähän myöhemmin sellaista keskustelua, jossa tuntuu, että viesti ei ole mikään muu kuin että kaupungin kovasti meidän helsinkiläisten eteen töitä tekevät virkamiehet neljällä toimialalla ja kaupunginkansliassa eivät muuta pohtisikaan kuin miten voivat kusettaa valtuutettuja helsinkiläisiä konsulttistoilla. Osa valtuutetuista sanoi sen jopa suoraan kameralle ja julkisuudelle, että heidän primääriagendansa on heittää epäilyksen varjoja meidän virkakunnan toiminnalle. Kyllä tämä erikoisen kuvan piirtää siitä, millaisella asennolla ollaan virkakuntaa ja kaupungin henkilöstöä kohtaan.

Ei palautukselle ja päätöksentekoon on varmasti hyvä siirtyä.

Valtuutettu Atte Kaleva

En kannata palautusta. Mun mielestä tässä puheenvuorossaan valtuutettu Parpala toi erittäin hyvin esille sen, minkä takia tätä ei voi kannattaa. Sen sijaan pidän hyvin omituisena sitä, että valtuuston varapuheenjohtaja Arhinmäki täällä kyllä heittelee syytöksiä siitä, miten joku valtuustoryhmä tai puolue koetaan ylimielisenä, mutta hän itse ei alennu edes vastaamaan niihin esityksiin ja huomioihin, mitä nyt vaikka valtuutettu Parpala ihan hyvin totesi, niin kuin valtuutettu Harjannekin totesi. Ne on kyllä ihan relevantteja huomioita. Herää kyllä se kysymys, kuka tässä nyt on ylimielinen.

Valtuutettu Dan Koivulaakso

Arvoisa puheenjohtaja.

On välttämätöntä vastata valtuutettu Harjanteen kysymykseen, jotta ei jää virheellistä käsitystä. Oli tarve kommentoida sitä, mitä valtuutettu Meri sanoi, koska se ei oikein vastannut tarkastuslautakunnan toimenkuvaa, tällainen toimivallan laajentaminen oli se, mitä tarkoitin sillä, että

7.10.2020

---

politisoi toimielintä, kuten myös tietysti sellainen, jos minä itse vaikka tarkastuslautakunnan puheenjohtajana lähtisin puhumaan siitä, että meidän pitää nyt metsästä konsulttidemokraatteja. Tätä tarkoitin. Argumentit avoimuudesta tietysti pätee, ja hyvän hallinnon ylläpitäminen ei itsessään ole poliittista, mutta tulkinat, mitä teemme itse kukin, ovat sitä tietysti.

Muuten kannatan tietysti lämpimästi myös, että pikkuhiljaa siirryttäisiin äänestykseen, mutta en malta olla huomauttamatta, että asiasta, josta olen 3–4 kertaa tämän palautuskeskustelun aikana, että tässä menee iloisesti sisäinen ja ulkoinen tarkastus sekainen, viimeksi nyt valtuutettu Sazonovilla. Ikään kuin esiinnyttäen aihepiirin asiantuntijana ja halutaan hirveän vahvasti neuvoa sellaisiakin ihmisiä, jotka osallistuu keskusteluun ja jotka jollain tavalla käyttää aikaa näihin perehtyäkseen, olisi hyvä tällaiset peruskäsitteet itselleen selventää – oli sitten ylimielistä sanoa näin tai ei. Se vain on totta.

Lopuksi palautukseen liittyen tässä minun mielestä on käyty paljon keskustelua siitä, miksi tällainen on tehty. Ei tässä ketään haluta demonisoida tietenkään vaan kehittää Helsingin kaupungin avoimuutta. Ei tässä mitään epäilyksen varjoa tarvitse langettaa. On ollut julkisuudessakin epäkohtia esillä monesti. Tarkastuslautakunta arvioi arviointikertomuksessa esimerkiksi hankintoja aina välillä. Tämä voi hyvin olla, mikäli niin päätetään, tulevaisuudessa arviointiaihe. Mutta ihan selvää on se, että niin mittavan asian kuin julkiset hankinnat, joista osa on tämmöistä konsulttidemokratiaa edistäviä, ei välttämättä tarpeellisia tai kokonaistaloudellisesti tarkasteltuna hyödyllisiäkään kaupunkilaisten näkökulmasta hankintoja, niihinkin pitää kiinnittää huomiota, vaikka julkiset hankinnat kokonaisuudessaan myös Helsingin kaupungilla on valtavan mittava summa ja konsulttipalveluiden hankinta on astetta pienempi summa. Sekä että ne on tärkeitä pitää polttolinssissä.

Kiitos.

Valtuutettu Veronika Honkasalo

Arvoisa puheenjohtaja.

Mun mielestä on kiinnostavaa, että on ehkä siellä oikealla laidalla vaikea ymmärtää sitä, että tämä on ihan oikeasti esimerkiksi mun mielestä poliittisesti erittäin merkittävä kysymys. Olen suunnitellut tätä aloitteen tekemistä siitä lähtien, kun 2014 Helsingin Sanomat teki oman tutkivan journalismiin pohjautuvan selvityksen Helsingin vastaavista os-

7.10.2020

---

toista, jolloin summa oli 50 miljoonaa. Sen selvityksen lopputulos oli se, että Helsinki näillä ostoilla itse asiassa myös ylläpitää monia konsulttiyrityksiä Helsingissä ja että ongelmana on myös likeiset suhteet. Mutta loppupeleissä mun mielestä olisi hyvä, jos voisi käydä ihan asiallista keskustelua siitä. Mun mielestä tässä on kyse nimenomaan demokratiasta. Tässä on kyse avoimuudesta. Tässä on kyse julkisuudesta. Tässä on kyse siitä, että tuntuu siltä, että yhä suurempi osa asioista, jotka meillä normaalisti on poliittisessa päätöksentekoprosessissa, itse asiassa valta karkaa näiden konsulttiselvitysten muodossa jonnekin muualle. Tätä myös lukuisat tutkijat sekä Suomessa että kansainvälisesti on selvittänyt jo vuosikausia. Tässä on ihan oikea huoli taustalla, ja tämä on oikeasti merkittävä poliittinen kysymys.

Ymmärrän sen, että tässä on isoa erimielisyyttä nyt kokoomuksen ja vasemmiston välillä. Siellä ei vain jostain syystä pystytä näkemään sitä, millä tavalla tämä voisi olla merkittävä poliittinen kysymys.

Kiitos.

Valtuutettu Paavo Arhinmäki

Arvoisa puheenjohtaja.

Ilmaisinkin itseäni epäselvästi ilmeisesti, koska puheenvuorossa ainoastaan totesin sen faktan, että kokoomus saa vuodesta toiseen kaikissa näissä imago tutkimuksissa, joita tehdään puolen vuoden välein, arvosanaksi sen, että se on kaikkein ylimielisin kaikista puolueista. Tämä ei ole minun näkemykseni. Tämä on se tulos, joka tulee tutkimuksista. Sen jälkeen totesin, että itse pidän tätä kummallisena, mistä tämä voi johtua. Tämä nyt tulkittiin oikealla laidalla, että kun ihmettelin, mistä tämä voi johtua, alettiin väittää, että minä esitän jotain syytöksiä, kun toin vain ilmi sen, mitä tutkimukset osoittaa, ja ihmettelin tätä suuresti. Jotenkin tämänkin tuntuu kauheasti häiritsevän jotain oikealla laidalla.

Valtuutettu Dan Koivulaakso

Arvoisa puheenjohtaja.

Lupaan, että tämä on viimeinen puheenvuoroni tänään ja myös tätä palautusta koskeva sellainen. Haluan vain nyt jakaa koko kaupunginvaltuuston kanssa tiedon siitä, että kun on toivottu tarkastuslautakunnan

7.10.2020

---

tekevän erilaisia asioita, luen suoraan arviointikertomuksesta, mitä me olemme jo tehneet tästä. Tässä todetaan: ”Hankintojen arvioinnin pääkysymykset, jossa pohditaan sitä, onko lausuntojen hankintoja tehostettu strategiaohjelman mukaisesti ja ovatko johtavassa esimiesasemassa toimivat viranhaltijat riittävästi ohjanneet ja valvoneet kaupungin eettisten periaatteiden noudattamista hankinnoissa.” Tässä on pääosin kyllä, ja sitten löytyy johtopäätöksistä liuta ongelmia ja haasteita, joka jokaisen valtuutetun kannattaisi osaltaan lukea. Sitten on erinäisiä suosituksia eettisten periaatteiden käsittelyyn osana hankintakoulutuksia. Liittää sisäinen valvonta ja riskienhallinta osaksi esimieskoulutuksia ja niin edelleen.

Monet näistä asioista, mistä me olemme nyt esittäneet puheenvuoroja täällä minun puolella Helsinkiä tai salia tai missä nyt kukin meistä on, on sellaisia, joista tarkastuslautakunta nimenomaisesti on kehottanut viranhaltijoita toimiin. Sen takia on tärkeää, että näitä nyt käsitellään täällä. Sen takia tämä palautus olisi myös edelleen tärkeä, jotta viranhaltijat voisivat osoittaa sen, että he ottavat kaupungin päätökset vakavasti ja ryhtyvät niihin toimiin, joihin heitä kehoitetaan.

Loppuviimein silloin me myös kehoitimme luomaan väylän tuoda esiin väärinkäytösepäilyjä ja siitä teimme myöhemmin valtuustoaloitteen lautakuntakollegoideni kanssa. Sellainenhan on nyt jo perustettu. Kiitos tästä.

Valtuutettu Petrus Pennanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä keskustelussa tuli tällainen väite tai esitettiin, että tutkihankintoja.fi-palvelusta voi löytää nämä tiedot, mihin tällä palautusehdotuksella pyritään. Menin tänne katsomaan. Täällä on esimerkiksi viime vuodelta hankintoja, mutta tässä on esimerkiksi, että kaupunkiympäristötoimiala on hankkinut Helsingin kaupunginkanslialta yli 80 miljoonalla asiantuntija- ja toimistopalveluja. Jää hyvin epämääräiseksi edelleen. Ei tästä kyllä mitään saa käteen tietoa, onko ihmisiä vuokrattu vai toimistotiloja vai mitä. 80 miljoonaa ja siinä se oikeastaan on, että asiantuntija- ja toimistopalvelut.

En näe, että tämä nyt oikein tutkihankintoja. Olisi kyllä mielenkiintoista, jos jossain on saatavilla paremmat tiedot. Lähinnä mua ainakin itseäni kiinnostaisi, mitä nämä nyt on. Onko siellä henkilövuokrausta vai onko Powerpointeja tilattu vai mitä? Mutta en näe, että näitä tietoja ainakaan

7.10.2020

---

täältä tutkijankinnoista löytyy. En tiedä, onko jossain muualla. Jos on, mielellään otetaan tietoa vastaan.

Kyllä vaikuttaa tosiaan palautus perustellulta.

Kiitos.

Valtuutettu Katju Aro

Haluisin todeta tähän sen, että on ollut ehkä vähän turhauttavaa seurata keskustelua, jossa tämä kysymys halutaan hyvin voimakkaasti poliitoida. Epäilemättä siihen liittyy myös hyvin paljon poliittisia intressejä, mutta palautus on saanut kannatusta laskujeni mukaan ainakin viidestä eri puolueesta, kautta salin kaikista laidoista. Haluaisin tuoda esille sen, että tässä on kuitenkin kysymys myös nimenomaan hallinnon läpinäkyvyydestä, paremmasta tiedonsaannista, sellaisista arvoista, jotka kuuluvat modernin organisaation periaatteisiin, joita myös kokoomuksesta usein puolustetaan. Toivoisin, että tästä hyvän hallinnon ja avoimuuden ja läpinäkyvyyden periaatteesta pidettäisiin kiinni ja nähtäisiin, että tämä todella on tärkeä demokratiakysymys. On meidän kaikkien etu, että tästä käydään kunnollinen keskustelu, johon ei nyt vielä tämän aloitevastauksen perusteella päästy. Sen takia tämä palautus on kannatettava.

Valtuutettu Veronika Honkasalo

Kiitos, puheenjohtaja.

En halua nyt yhtään pitkittää kokousta, mutta mun mielestä tämä äänestystulos itsessään kertoo sen, minkä takia on tärkeää, että meillä on kaupunginvaltuusto. Ei voida aina argumentoida sillä tavalla, että katsokaa äänestystulosta kaupunginhallituksessa, että siellä se oli 13–2, ja nyt meni näinkin tasaisesti tämä äänestys. Osoittaa myös mun mielestä sen, että tässä aloitteessa on kyse äärimmäisen monimutkaisesta ja vaikeastakin asiasta. Osittain tämä valtuustokeskustelu oli mun mielestä erittäin hyvä, että se näin perusteellisesti näin myöhään käytiin, koska se avasi nimenomaan sitä, mistä tässä oli kyse. Jos vastaavanlainen käsittely olisi ollut mahdollista kaupunginhallituksessa, ehkä äänestystulos olisi ollut erilainen. Tämä antoi mun mielestä rohkaisevan signaalin siitä, että tätä työtä kannattaa ehdottomasti jatkaa tavalla tai toisella.

7.10.2020

Kiitos.

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:
Protokollet justerat och godkänt:

Lauri Menna
johtava asiantuntija
ledande sakkunnig